

Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу
және дамыту агенттігі
Басқармасының
2026 жылғы 28 қыркүйектегі
№134 қаулысымен
бекітілген

**Өзгерістер енгізілетін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасы
қаулыларының тізбесі**

1. «Исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша сыртқы тәуелсіз сарапшыларға қойылатын талаптарды, сондай-ақ лизинг берушілердің исламдық лизинг мәмілелерінің исламдық қаржыландыру қағидаттарына сәйкестігі туралы қорытынды алу үшін исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша сыртқы тәуелсіз сарапшыларды тарту жағдайларын айқындау туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 27 мамырдағы № 94 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11660 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

Кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

«Қаржы лизингі туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 24-2-бабының 1-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**»;

2-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша сыртқы тәуелсіз сарапшыларға қойылатын талаптарында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша сыртқы тәуелсіз сарапшыларға қойылатын талаптар «Қаржы лизингі туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 24-2-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленді және исламдық қаржыландыру қағидаттары бойынша сыртқы тәуелсіз сарапшыларға (бұдан әрі – сыртқы тәуелсіз сарапшылар) қойылатын талаптарды айқындайды.».

2. «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемелерін, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, сақтандыру (қайта

сақтандыру) ұйымдарының немесе сақтандыру холдингтерінің еншілес ұйымдары сатып алатын заңды тұлғалардың акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарды, сақтандыру холдингтері сатып алатын халықаралық қаржы ұйымдары облигацияларының тізбесін, сақтандыру холдингтері сатып алатын облигациялар үшін талап етілетін ең төмен рейтингті және рейтингтік агенттіктердің тізбесін, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары сатып алатын қаржы құралдарының (акциялар мен жарғылық капиталына қатысу үлестерін қоспағанда) тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №14794 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінде және оларды есептеу әдістемелерінде:

10-2 тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

12-тармақтың 4) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

13-тармақтың 5) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

34-тармақтың 10) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

41-1 тармақтың 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

44-1 тармақтың 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

45-1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«45-1. Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес қаржы құралдары немесе қаржы активтері болып табылмайтын және кімнен болмасын талап ету құқығы жоқ криптография және (немесе) компьютерлік есептеу құралдарын қолдана отырып орталықтандырылмаған цифрлық жүйеде құрылатын және есепке алынатын шамалармен байланысты тәуекелдерді сақтандыру жүзеге асырылмайды.»;

3-қосымшаның орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

4-қосымшаның орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

6-қосымшаның орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

3. «Ұлттық пошта операторы үшін пруденциялық нормативтерді белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26

желтоқсандағы № 307 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №14786 болып тіркелген) мынадай өзгеріс енгізілсін:

1-1 қосымшаның орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

4. «Пруденциялық нормативтерді және ипотекалық ұйымдар және дауыс беретін акцияларының жүз пайызы ұлттық басқарушы холдингке тікелей немесе жанама тиесілі агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін кредиттеуді жүзеге асыратын ұйымдар сақтауға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 308 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №14788 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Пруденциялық нормативтер және ипотекалық ұйымдар және дауыс беретін акцияларының жүз пайызы ұлттық басқарушы холдингке тікелей немесе жанама тиесілі агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін кредиттеуді жүзеге асыратын ұйымдар сақтауға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерінде:

5-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

29-тармақ 10-тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«10) қарыз алушылар Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген басқа негіздер бойынша бір бірімен байланысты болған;»;

32-тармақ 6-тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«6) Ұйым қарыз алушы үшін үшінші тұлғалардың пайдасына немесе қарыз алушының алдында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында немесе жасалған шарттарда көзделген өзге де негіздер бойынша өзіне міндеттеме қабылдаған талаптардың сомасы ретінде;»;

34-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

45-тармақтың бірінші бөлігінің орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

1-қосымшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

4-қосымша Тізбеге 1-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

5. «Эмитенттерге және олардың қор биржасында айналысқа жіберілетін бағалы қағаздарына, сондай-ақ қор биржасы ресми тізімінің жекелеген санаттарына қойылатын талаптарды бекіту және Қазақстан Республикасының кейбір нормативтік құқықтық актілеріне бағалы қағаздар нарығын реттеу мәселелері бойынша өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 27 наурыздағы № 54 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №15175 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Эмитенттерге және олардың қор биржасында айналысқа жіберілетін бағалы қағаздарына, сондай-ақ қор биржасы

ресми тізімінің жекелеген санаттарына қойылатын талаптарда:

3-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«3. Қазақстан Республикасының ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығындағы айналысқа Қазақстан Республикасынан басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған, қор биржасының тізіміне енгізілген (тізімде айналыста болуға рұқсат берілген) бағалы қағаздарға рұқсат беріледі.

Қазақстан Республикасының ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығындағы айналысқа құны Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес қаржы құралдары немесе қаржы активтері болып табылмайтын және кімнен болмасын талап ету құқығы жоқ криптография және (немесе) компьютерлік есептеу құралдарын қолдана отырып орталықтандырылмаған цифрлық жүйеде құрылатын және есепке алынатын шамалардың құнына (құнының өзгеруіне) байланысты болатын қаржы құралдарына рұқсат берілмейді.»;

9-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

1-қосымша Тізбеге 2-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

6. «Банктік депозиттік сертификаттарды шығару және олардың айналысы қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 22 желтоқсандағы № 264 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 16229 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

Кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

««Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 6-5-бабының 16) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**».

көрсетілген қаулымен бекітілген Банктік депозиттік сертификаттарды шығару және олардың айналысы қағидаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Банктік депозиттік сертификаттарды шығару және олардың айналысы қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 6-5-бабының 16) тармақшасына сәйкес әзірленді және екінші деңгейдегі банктердің банктік депозиттік сертификаттарды (бұдан әрі – депозиттік сертификат) шығару және айналысы тәртібін айқындайды.»;

5-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

7. «Инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін пруденциялық нормативтердің түрлерін белгілеу, инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сақтауы міндетті пруденциялық нормативтердің мәндерін есептеу қағидаларын және әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық

Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 сәуірдегі № 79 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17008 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сақтауы міндетті пруденциялық нормативтердің мәндерін есептеу қағидаларында:

4-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«4. Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің рейтингтік бағаларынан басқа қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) сондай-ақ, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38437 болып тіркелген, «Болу қажеттілігі қаржы ұйымдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктері филиалдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары филиалдарының қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес талап етілетін заңды тұлғалар және мемлекеттер үшін ең төменгі рейтингіні, осы рейтингіні беретін рейтингтік агенттіктер тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 14 сәуірдегі № 64 қаулысымен белгіленген Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис), Fitch (Фич) агенттіктерінің және Қағидалардың 4-1-тармағында белгіленген талап сақталған жағдайда, Қағидалардың 4-2-тармағында белгіленген өлшемшарттарға сәйкес келетін рейтингтік агенттіктердің (бұдан әрі – басқа рейтингтік агенттіктер) бағаларын таниды.»;

4-2 тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

8. «Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін пруденциялық нормативтердің түрлерін белгілеу, бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сақтауы міндетті пруденциялық нормативтердің мәндерін есептеу қағидаларын және әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 сәуірдегі №80 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17005 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

1-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сақтауы міндетті пруденциялық нормативтердің мәндерін есептеу қағидаларында:

8-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«8. Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің рейтингтік бағаларынан басқа қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) сондай-ақ, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38437 болып

тіркелген, «Болу қажеттілігі қаржы ұйымдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктері филиалдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары филиалдарының қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес талап етілетін заңды тұлғалар және мемлекеттер үшін ең төменгі рейтингіні, осы рейтингіні беретін рейтингтік агенттіктер тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 14 сәуірдегі № 64 қаулысымен белгіленген Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис), Fitch (Фич) агенттіктерінің және Қағидалардың 8-1-тармағында белгіленген талап сақталған жағдайда, Қағидалардың 8-2-тармағында белгіленген өлшемшарттарға сәйкес келетін рейтингтік агенттіктердің (бұдан әрі – басқа рейтингтік агенттіктер) бағаларын таниды.»;

8-2 тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын ұйымдар сақтауы міндетті пруденциялық нормативтердің мәндерін есептеу әдістемесінде:

4-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

10-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

9. «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 тамыздағы №198 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17462 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларында:

2-тармақтың 5) тармақшасы алып тасталсын;

3-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) операциялық тәуекел:

ұйымның ішкі процестеріндегі іркілістер немесе бұзушылықтар, қызметкерлердің іс-әрекеттері немесе әрекетсіздігі, цифрлық жүйелердің жұмыс істеуі салдарынан, сондай-ақ ұйымның қызметіне тәуелді емес оқиғалар салдарынан шығындардың туындау тәуекелі;»;

32-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) Сақтандыру қызметі туралы, міндетті сақтандыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және

жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарын және ұйымның ішкі құжаттарын сақтауды қамтамасыз ету үшін құрылады.

Осы құрауыштардың тиісінше жұмыс істеуі ұйымның тиімді қызметінің маңызды талабы, цифрлық жүйелердің жұмысы және пруденциялық нормативтерді және ұйымның уәкілетті орган белгілеген сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді сақтауы болып табылады.»;

55-тармақтың 15) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«15) корпоративтік басқару саласындағы тәуекелдерді, ұйымның операциялық қызметін және оның цифрлық жүйелерін бірдей және тиімді бақылануын бағалау;»;

60-тармақтың 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

4-қосымша Тізбеге 3-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

6-қосымша Тізбеге 4-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

7-қосымша Тізбеге 5-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

12-қосымша Тізбеге 6-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

10. «Ерекше реттеу режимі шеңберінде қызметті жүзеге асыру туралы үлгілік шартты бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 қыркүйектегі №226 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 17629 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

Кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

««Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңының 51-5-бабының 2-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**»

көрсетілген қаулымен бекітілген Ерекше реттеу режимі шеңберінде қызметті жүзеге асыру туралы үлгілік шартта:

Кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

«20__ жылғы «__» _____ № _____

Қазақстан Республикасының резиденті болып табылатын

(заңды тұлғаның толық атауы және орналасқан жері)

бұдан әрі «Қатысушы» деп аталады, Жарғы негізінде іс-әрекет жасайтын бірінші басшысы

_____ арқылы бір жағынан

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)

және _____

_____ (қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау

жөніндегі уәкілетті

органның атауы), бұдан әрі «уәкілетті орган» деп аталады, «Қаржы нарығы мен қаржы

ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі - Заң) негізінде іс-әрекет жасайтын Төрағасы

(Төрағаның орынбасары) _____

арқылы екінші

жағынан, бұдан әрі

бірлесіп «Тараптар» деп аталады, Заңның 13-4-бабының 2-тармағына сәйкес, Уәкілетті

органның Басқармасының 20__ жылғы «__» _____ шешімі негізінде төмендегілер туралы

осы Ерекше реттеу режимі шеңберінде қызметті жүзеге асыру туралы шартты (бұдан әрі - Шарт) жасады:»;

5-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

6-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«6. Шарттың қолданылу кезеңінде Қатысушының ерекше реттеу режимі шеңберінде жүзеге асыратын қызметіне мынадай нормалар қолданылмайды:

_____.

(Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі, «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы», «Жылжымайтын мүлік ипотекасы туралы», «Сақтандыру қызметі туралы», «Бағалы қағаздар рыногы туралы», «Қазақстан Республикасындағы кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы», «Микроқаржылық қызмет туралы», «Төлемдер және төлем жүйелері туралы», «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасы заңдарының және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен уәкілетті органның көрсетілген заңдарға сәйкес қабылданатын нормативтік құқықтық актілерінің нормалары көрсетіледі.»).

11. «Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемелерін, исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының еншілес ұйымдары сатып алатын заңды тұлғалардың акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарды, сондай-ақ исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары сатып алатын қаржы құралдарының (акциялар мен жарғылық капиталына қатысу үлестерін қоспағанда) тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 31 қаңтардағы №14 қаулысына

(Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 18293 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

Кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

««Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 46-бабының 10-1-тармағына және «Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 9-бабы 1-тармағының 5) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**»

көрсетілген қаулымен бекітілген Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінде және оларды есептеу әдістемелерінде:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндері және оларды есептеу әдістемесі (бұдан әрі – Нормативтер) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 46-бабының 10-1-тармағына (бұдан әрі – Заң) және «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 9-бабы 1-тармағының 5) тармақшасына (бұдан әрі – Заң) сәйкес әзірленді және исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемесін белгілейді.»;

12-тармақтың 5) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

13-тармақтың 5) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

41-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

3-қосымша Тізбеге 7-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

5-қосымша Тізбеге 8-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

12. «Пруденциялық нормативтерді және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымның сақтауы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерді, оларды есептеу әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 14 қарашадағы №192 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 19629 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Пруденциялық нормативтерде және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымның сақтауы міндетті өзге де нормалар мен лимиттерде, оларды есептеу әдістемесінде:

3-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

4-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

5-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Микроқаржы ұйымының меншікті капиталының жеткіліктілігі k_1 коэффициентімен сипатталады және меншікті капиталдың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтер сомасына қатынасы ретінде есептеледі.

Кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланатын активтерді есептеу Нормативтерге қосымшаға сәйкес Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған микроқаржы ұйымы активтерінің кестесіне сәйкес жүргізіледі.

k_1 коэффициентінің есебіне қабылданатын кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 36993 болып тіркелген, «Берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру, берілген микрокредиттер бойынша активтерді күмәнді және үмітсізге жатқызу, сондай-ақ оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2018 жылғы 27 наурыздағы № 62 қаулысымен бекітілген Берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру, берілген микрокредиттер бойынша активтерді күмәнді және үмітсізге жатқызу, сондай-ақ оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру қағидаларына сәйкес қалыптастырылған провизиялар (резервтер) шегеріле отырып енгізіледі.

k_1 коэффициентінің мәні кемінде 0,1 құрайды.»;

19-тармақтың 9) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

қосымша Тізбеге 9-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

13. «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау мақсатында екінші деңгейдегі банктер, Қазақстан Республикасы бейрезидент-банктерінің филиалдары мен Ұлттық пошта операторы үшін ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 22 наурыздағы №18 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 20160 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау мақсатында екінші деңгейдегі банктер, Қазақстан Республикасы бейрезидент-банктерінің филиалдары мен Ұлттық пошта операторы үшін ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарда:

17-тармақтың 21) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

29-тармақтың 6) және 7) тармақшаларының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

14. «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры және ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары үшін жаппай қырып-жою қаруының таралуын қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 12 қазандағы №95 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21434 болып тіркелген) мынадай өзгеріс енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры және ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары үшін жаппай қырып-жою қаруының таралуын қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарда:

17-тармақтың 3) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

15. «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, сақтандыру брокерлері, өзара сақтандыру қоғамдары, Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі, Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдары және Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру брокерлерінің филиалдары үшін ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 12 қазандағы №97 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21425 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, сақтандыру брокерлері, өзара сақтандыру қоғамдары, Қазақстанның экспорттық-кредиттік агенттігі, Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдары және Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру брокерлерінің филиалдары үшін ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарда:

19-тармақтың 3) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

27-тармақтың 6) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер

енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

29-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

16. «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау мақсатында ішкі бақылау қағидаларына банкаралық ақша аудару жүйесінің операторын немесе операциялық орталығын қоспағанда, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар, сондай-ақ банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау айрықша қызметі болып табылатын заңды тұлғалар және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 29 қазандағы №105 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21577 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау мақсатында ішкі бақылау қағидаларына банкаралық ақша аудару жүйесінің операторын немесе операциялық орталығын қоспағанда, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар, сондай-ақ банкноттарды, монеталарды және құндылықтарды инкассациялау айрықша қызметі болып табылатын заңды тұлғалар және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін қойылатын талаптарда:

17-тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

22-тармақтың 6) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

17. «Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының, Қазақстан Республикасы бейрезидент-исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының пруденциялық нормативтерінің және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемелерін, оның ішінде Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының, Қазақстан Республикасы бейрезидент-исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының резерв ретінде қабылданатын активтерін қалыптастыру тәртібін және олардың ең төмен мөлшерін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2021 жылғы 17 ақпандағы №32 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22231 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының, Қазақстан Республикасы

бейрезидент-исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының пруденциялық нормативтерінің және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінде және оларды есептеу әдістемелерінде:

кіріспе мынадай редакцияда жазылсын:

««Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 46-бабының 12-тармағына және «Мемлекеттік статистика туралы» 2010 жылғы 19 наурыздағы Қазақстан Республикасының Заңы 16-бабының 3-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**»;

көрсетілген қаулымен бекітілген Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының, Қазақстан Республикасы бейрезидент-исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының пруденциялық нормативтерінің және сақталуы міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінде және оларды есептеу әдістемелерінде:

7-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«7. Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін есептеу мақсатында Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің рейтингтік бағаларынан басқа Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис), Fitch (Фич), A.M. Best (Эй. Эм. Бэст) және Morningstar (Морнингстар) агенттіктерінің, сондай-ақ олардың еншілес рейтингтік ұйымдарының рейтингтік бағаларын пайдаланады.

Morningstar (Морнингстар) рейтингтік агенттігінің рейтингтік бағалары Exchange Traded Funds (ETF) (Эксчейндж Трэдэд Фандс), Exchange traded commodities (ETC) (Эксчейндж Трэдэд Коммодитис), Exchange Traded Notes (ETN) (Эксчейндж Трэдэд Ноутс) пайларын бағалау мақсатында ғана пайдаланылады.

Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін есептеу барысында Әдістемелерге 2-қосымшаға сәйкес ұзақ мерзімді рейтингтердің салыстырмалы кестесіне сәйкес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының, Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының (міндеттемелерді Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының филиалына берген жағдайда) қаржылық орнықтылығының рейтингтері немесе оларға сәйкес келетін рейтингтер пайдаланылады.

Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес қаржы құралдары немесе қаржы активтері болып табылмайтын және кімнен болмасын талап ету құқығы жоқ криптография және (немесе) компьютерлік есептеу құралдарын қолдана отырып орталықтандырылмаған цифрлық жүйеде құрылатын және есепке алынатын шамалармен байланысты тәуекелдерді сақтандыру жүзеге асырылмайды.»;

9-тармақтың 4) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

10-тармақтың 5) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер

енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген резерв ретінде қабылданатын Қазақстан Республикасының бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының, Қазақстан Республикасының бейрезидент-исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы филиалының активтерін қалыптастыру қағидаларында:

3-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

1-қосымша Тізбеге 10-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

18. «Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары үшін пруденциялық нормативтердің тізбесін, олардың нормативтік мәндерін, есептеу әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы №41 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32805 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары үшін пруденциялық нормативтердің тізбесінде, олардың нормативтік мәндерінде, есептеу әдістемесінде:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары үшін пруденциялық нормативтердің тізбесі, олардың нормативтік мәндері, есептеу әдістемесі (бұдан әрі - Тізбе) Қазақстан Республикасы Әлеуметтік кодексінің 43-бабының 4-тармағына (бұдан әрі – Әлеуметтік кодекс) сәйкес әзірленді және ерікті зейнетақы жарналарын тартатын және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін басқаруды жүзеге асырмайтын ерікті жинақтаушы зейнетақы қорлары (бұдан әрі – Қор) үшін пруденциялық нормативтердің тізбесін, олардың нормативтік мәндерін, есептеу әдістемесін белгілейді.»;

5-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Тізбенің мақсаты үшін Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің рейтингтік бағаларынан басқа қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органмен (бұдан әрі - уәкілетті орган) Moody's Investors Service және Fitch (Мудис Инвесторс Сервис және Фич) агенттіктерінің және олардың еншілес рейтингтік ұйымдарының (бұдан әрі - басқа рейтингтік агенттіктер) Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38437 болып тіркелген, «Болу қажеттілігі қаржы ұйымдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктері филиалдарының, Қазақстан Республикасының бейрезидент сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары филиалдарының қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес талап етілетін заңды тұлғалар және мемлекеттер үшін ең төменгі рейтингіні, осы рейтингіні беретін рейтингтік агенттіктер тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 14 сәуірдегі № 64

қаулысында белгіленген рейтингтік бағалары да танылады.»;

9-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

14-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) Қазақстан Республикасының бейрезидент-эмитентінің меншікті капиталы Bloomberg (Блумберг) немесе Reuters (Рейтер) цифрлық талдау жүйелерінде, сауда жүйелерінде осы бағалы қағаздарының бағасы белгіленетін қор биржасының немесе халықаралық (шетелдік) қор биржасының интернет-ресурсында немесе осы бағалы қағаздар эмитентінің интернет-ресурсында орналастырылған оның соңғы тоқсандық балансы негізінде айқындалады;».

19. «Инвестициялық портфельді басқарушы алған зейнетақы активтерінің номиналды кірістілігі мен зейнетақы активтері кірістілігінің ең төмен мәні арасындағы теріс айырманы есептеу қағидаларын, сондай-ақ инвестициялық портфельді басқарушының теріс айырманы өз капиталы есебінен өтеу қағидалары мен мерзімдерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2023 жылғы 7 маусымдағы №43 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32830 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Инвестициялық портфельді басқарушы алған зейнетақы активтерінің номиналды кірістілігі мен зейнетақы активтері кірістілігінің ең төмен мәні арасындағы теріс айырманы есептеу қағидаларында:

11-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген Инвестициялық портфельді басқарушының теріс айырманы өз капиталы есебінен өтеу қағидалары мен мерзімдерінде:

10-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

20. «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес провизиялар (резервтер) құру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2025 жылғы 29 қыркүйектегі №61 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 36994 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес провизиялар (резервтер) құру қағидаларында:

2-тармақтың 5) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

4-қосымша Тізбеге 11-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

5-қосымшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ

тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

21. «Берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру, берілген микрокредиттер бойынша активтерді күмәнді және үмітсізге жатқызу, сондай-ақ оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2025 жылғы 29 қыркүйектегі № 62 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 36993 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

4-қосымша Тізбеге 12-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

5-қосымша Тізбеге 13-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.

22. «Банктік қарыз шарттары және (немесе) микрокредит беру туралы шарттар бойынша құқықтар (талаптар) сенімгерлік басқаруға берілуі мүмкін сервистік компаниялар ретінде әрекет ететін коллекторлық агенттіктерге және стрестік активтерді басқару жөніндегі еншілес ұйымдарға қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 7 сәуірдегі №57 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38368 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Банктік қарыз шарттары және (немесе) микрокредит беру туралы шарттар бойынша құқықтар (талаптар) сенімгерлік басқаруға берілуі мүмкін сервистік компаниялар ретінде әрекет ететін коллекторлық агенттіктерге және стрестік активтерді басқару жөніндегі еншілес ұйымдарға қойылатын талаптарда:

5-тармақтың 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

6-тармақтың 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

23. «Банкпен, банк холдингімен, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің филиалымен, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйыммен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалармен мәмілелер жасасу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 16 сәуірдегі №66 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38456 болып тіркелген) мынадай өзгеріс енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Банкпен, банк холдингімен, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің филиалымен, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйыммен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалармен мәмілелер жасасу қағидаларында:

3-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

24. «Банкпен, банк конгломератымен, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің филиалымен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалар деп тану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы

нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 16 сәуірдегі №67 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38454 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Банкпен, банк конгломератымен, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің филиалымен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғалар деп тану қағидаларында:

1 және 2-тармақтардың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

25. «Банк конгломераттарына арналған пруденциялық нормативтерді, олардың шекті мәндері мен есеп айырысу әдістемелерін, сондай-ақ банк конгломераттары сақтауға міндетті қосымша пруденциялық нормативтер мен лимиттерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 16 сәуірдегі №69 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38478 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Банк конгломераттарына арналған пруденциялық нормативтерде, олардың шекті мәндері мен есеп айырысу әдістемелерінде:

3-тармақтың 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«1) банк конгломератының бір қарыз алушысы – банк конгломератының қатысушыларында оған қатысты борышкер үшін банк конгломератының қатысушылары өздеріне үшінші тұлғалардың пайдасына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында немесе жасасқан шарттарда көзделген негіздер бойынша міндеттеме қабылдайтын тәуекелдер болатын немесе туындауы мүмкін жеке немесе заңды тұлға;»;

11-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

26. «Қазақстан Республикасының бейрезидент банктері филиалдарының резерв ретінде қабылданатын активтерін қалыптастыру тәртібін және олардың ең төмен мөлшерін қоса алғанда, Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің филиалдары үшін пруденциялық нормативтер мен лимиттерді, олардың шекті мәндерін және есептеу әдістемелерін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 20 сәуірдегі №73 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38502 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

1-тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

2-тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің филиалдары (оның ішінде Қазақстан Республикасының бейрезидент ислам банктерінің филиалдары) үшін пруденциялық нормативтер мен

лимиттердің шекті мәндерінің орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

көрсетілген қаулымен бекітілген Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің филиалдары (оның ішінде Қазақстан Республикасының бейрезидент ислам банктерінің филиалдары) үшін пруденциялық нормативтер мен лимиттерді есептеу әдістемелерінде:

14-тармақтың сегізінші бөлігінің 1) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

28-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

34-тармақтың 2) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

41-тармақтың 3) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

45-тармақтың 9) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«9) қарыз алушылар бір-бірімен бірлескен Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген басқа негіздер бойынша байланысты;»;

48-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

51-тармақтың жетінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

«Бір қарыз алушыға келетін тәуекел есебіне мыналар кірмейді:

Қазақстан Республикасының Үкіметіне, Ұлттық Банкіне, кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес жеке тұлғалардың ипотекалық қарыздарын сатып алуды жүзеге асыратын, акцияларының бір жүз пайызы Ұлттық Банкке тиесілі заңды тұлғаға, «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамына, «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамына, «Стрестік активтер қоры» акционерлік қоғамының арнайы қаржы компаниясына қойылатын талаптар, Қазақстан Республикасы бейрезидент банкі филиалының (оның ішінде Қазақстан Республикасы бейрезидент ислам банкі филиалының) активтер мен міндеттемелер туралы есептен шығарылған Қазақстан Республикасы бейрезидент банкі филиалының (оның ішінде Қазақстан Республикасы бейрезидент ислам банкі филиалының) қарыз алушыға қоятын талаптары, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес провизиялардың (резервтердің) бір жүз пайызы қалыптастырылған Қазақстан Республикасы бейрезидент банкі филиалының (оның ішінде Қазақстан Республикасы бейрезидент ислам банкі филиалының) қарыз алушыға қоятын талаптары;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің мемлекеттік кепілдігі бар бағалы қағаздар бойынша талаптар;

Қазақстан Республикасы бейрезидент банкі филиалының (оның ішінде Қазақстан Республикасы бейрезидент ислам банкі филиалының) бұрын еншілес банк болып табылған, қайта құрылымдауды және активтер мен міндеттемелерді «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» 1995 жылғы

31 тамыздағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес бас банкке бір мезгілде беру операциясын жүзеге асырған заңды тұлғаға талаптар.»;

84-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

1-қосымшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

2-қосымшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

3-қосымша Тізбеге 14-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген қаулымен бекітілген Қазақстан Республикасының бейрезидент банктері филиалдарының (оның ішінде Қазақстан Республикасының бейрезидент ислам банктері филиалдарының) резерв ретінде қабылданатын активтерін қалыптастыру қағидаларында және олардың ең төмен мөлшерінде:

4-тармақтың орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды.

27. «Банктер және Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің филиалдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 28 сәуірдегі №86 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 38586 болып тіркелген) мынадай өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген Банктер және Қазақстан Республикасының бейрезидент банктерінің филиалдары үшін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларында:

2-тармақтың 9), 15), 25) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

«9) заңдық тәуекел - банктің не контрагенттің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, ал Қазақстан Республикасының бейрезиденттерімен қатынастарда - оның шыққан елінің заңнамасының, сондай-ақ жасалған шарттардың Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын сақтамау салдарынан шығындардың туындау ықтималдығы;

15) комплаенс-тәуекел - банктің және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы,

әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, банктің қаржы нарығында қызметтер көрсету және операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін банктің ішкі құжаттарын, сондай-ақ банктің қызметіне ықпал ететін шет мемлекеттердің заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын орындамау салдарынан шығындардың туындау ықтималдығы;

25) маңызды ақпараттық актив – ақпарат және цифрлық инфрақұрылым нысанының жиынтығы болып табылатын, банк олардың конфиденциалдығын, тұтастығын, қолжетімділігін бұзудан болған залалдар деңгейі негізінде маңызды деп айқындайтын ақпараттық актив;»;

3-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) банктің және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, ішкі саясаттың, банктің рәсімдерінің және өзге ішкі құжаттарының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын сақтауын;»;

5-тармақтың 2), 10), 11) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

«2) банк тәуекелдерінің мөлшерін объективті бағалауды, тәуекелдерді басқару процестерінің толықтығын және құжаттамалауды, оларды алдын ала анықтауды, өлшеуді және бағалауды, мониторингтеу мен бақылауды, банктің меншікті капиталы мен өтімділігінің жеткілікті көлемін қолдау мақсатында қаржылық ресурстарды, персоналды және цифрлық жүйелерді тиімді пайдалана отырып ұйымдастыру құрылымының әр деңгейінде елеулі тәуекел түрлерін барынша азайтуды;

10) банктің қызметін регламенттеу, банкте тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйелерін құру және олардың жұмыс істеуі мақсатында әзірленген және банктің стратегиясына, ұйымдық құрылымына, тәуекелдер бейініне және Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы,

төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына сәйкес келетін құжаттардың болуын, сондай-ақ олардың кезеңмен қайта қаралуы және жаңартылып отыруын;

11) Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасы Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарының сақталуын;»;

21-тармақтың 14), 21) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

«14) банкте қорғаудың мынадай үш желісін қалыптастыру:

қорғаудың бірінші желісін банктің тәуекелдерді уақтылы анықтауға, бағалауға, олар туралы ақпаратты қорғаудың екінші желісінің бөлімшелеріне жіберуге, сондай-ақ тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімшелері қамтамасыз етеді. Қорғаудың бірінші желісі операцияларды банктің тәуекел-дәрежесінің бекітілген деңгейлері шеңберінде жүзеге асырады және тәуекелдерді басқарудың қабылданған саясаттары шеңберінде жұмыс істейді;

қорғаудың екінші желісін тәуекелдерді басқару, комплаенс-бақылау жөніндегі тәуелсіз бөлімшелер, клиенттердің құқықтары мен мүдделерін сақтау жөніндегі бөлімше және бақылау функцияларын (құзыретінің шеңберінде қауіпсіздік, қаржылық бақылау, кадрмен қамтамасыз ету, заң тәуекелін, операциялық тәуекелді басқару функцияларын жүзеге асыратын бөлімшелерді қоса алғанда) жүзеге асыратын басқа бөлімшелер қамтамасыз етеді. Тәуекелдерді басқару бөлімшесі (бөлімшелері) банктің қызметіндегі тәуекелдерге кешенді талдау жүргізеді, банктің директорлар кеңесіне және тәуекелдерді басқару мәселелері жөніндегі комитетке қажетті есептерді қалыптастырады, басқарма мүшелерінің және бизнес бөлімшелердің тәуекелдерді маңызды түрде бағалауға және анықтауға ықпал етеді.

Комплаенс-бақылау бөлімшесі банктің қызметіне әсер ететін Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы заңнамасының, төлемдер және төлем

жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, шетелдік мемлекеттер заңнамасының, сондай-ақ банктің қаржы нарығында қызметтер көрсету және операциялар жүргізу тәртібін регламенттейтін ішкі құжаттарының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын сақтау рәсімдерін ұйымдастырады және директорлар кеңесіне комплаенс-тәуекелдердің бар екендігі туралы толық және дәйекті ақпаратты ұсынады;

қорғаудың үшінші желісін тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің, қорғаудың бірінші және екінші желілерінің сапасы мен тиімділігін бағалауға жауапты тәуелсіз ішкі аудит бөлімшесі қамтамасыз етеді;

21) банктік қарыз берудің мақсатқа сай екендігін талдау және бағалау негізінде мөлшері 20 000 000 (жиырма миллион) теңгеден асатын кепілсіз тұтынушылық қарыз беру бойынша шешім қабылдау. Бұл тармақшаға ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру кезінде кепілсіз тұтынушылық қарыз беру туралы жағдайлар жатпайды;»;

26-тармақтың б) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«б) ішкі және сыртқы аудиттің нәтижелері туралы есептерді алдын ала қарау, банк басқармасының ішкі және сыртқы аудиттің бұзушылықтарын жою және ұсынымдарын орындау бойынша іс-қимылдарды уақтылы орындауын бақылау, қызметтің банк саясаттарына, Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкессіздіктері;»;

28-тармақтың 12) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«12) банк тәуекелдерін басқару үшін, сондай-ақ толық, дәйекті және уақтылы қаржылық, реттеушілік және басқарушылық ақпаратты қамтамасыз ету мақсатында ішкі модельдер мен цифрлық жүйелердің болуы;»;

32-тармақтың 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«1) кейіннен банктің директорлар кеңесінің бекітуіне шығару үшін банк стратегиясының жобасын алдын ала қарау, сондай-ақ стратегияның орындалуын

мониторингтеуді жүзеге асыру және банк стратегиясының ағымдағы нарықтық және экономикалық ахуалға, тәуекел-бейініне және қаржылық әлеуетке, сондай-ақ Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына сәйкестігін бағалау;»;

33-тармақта:

бірінші бөліктің 2) және 10) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

«2) кейіннен банктің директорлар кеңесінің бекітуіне шығару үшін банк стратегиясының жобасын әзірлеу, сондай-ақ стратегияның орындалуын мониторингтеуді жүзеге асыру және банк стратегиясының ағымдағы нарықтық және экономикалық ахуалға, тәуекел-бейініне және қаржылық әлеуетке, сондай-ақ Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына сәйкестігін бағалау;

10) банктің директорлар кеңесіне банктің ішкі құжаттарында және Қағидаларда белгіленген басқарманың жұмысын бақылау және сапасын бағалау үшін қажетті ақпарат ұсыну үшін жауаптылық атқарады, ол мыналарды қамтиды:

банк басқармасының банк стратегиясында белгіленген мақсаттарға қол жеткізу үшін кедергі келтіретін себептерді (бар болса) көрсете отырып, оларға қол жеткізуі;

банк қызметінің банктің директорлар кеңесі бекіткен стратегиялар мен саясаттарға сәйкес келуі;

банк қызметінің нәтижелері және оның қаржылық жай-күйі, оның ішінде банк кірістілігінің орнықтылығы (құбылмалығы) туралы ақпарат;

банк қабылдайтын шешімдердің банктің директорлар кеңесі бекіткен

рәсімдерге, процестерге және саясаттарға сәйкес келмеуі;

тәуекел дәрежесінің бекітілген деңгейлерден асып түсуі және оларды бұзу себептері;

комплаенс-бақылау, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау, ішкі аудит жөніндегі бөлімшелер және сыртқы аудит пен уәкілетті орган анықтаған бұзушылықтар мен кемшіліктерді банк басқармасының уақтылы, толық және сапалы жоюы туралы, сондай-ақ олардың ұсынымдарының орындалуы туралы ақпарат;

қате, толық емес немесе рұқсатсыз жасалған операцияларды, активтердің сақталуын қамтамасыз ету қызметіндегі кемшіліктерді, қаржылық және реттеушілік есептілікті қалыптастыру кезіндегі қателерді, банктің ішкі құжаттарын, Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын бұзушылықтарды уақтылы анықтауды қоса алғанда, ішкі бақылау жүйесінің жай-күйі туралы ақпарат, сондай-ақ мүдделер қақтығысын анықтау, алдын алу және басқару, банкпен ерекше қатынастар арқылы байланысты тұлғаларға қатысты жағдайларды қоса алғанда, ішкі теріс пайдалану мен алаяқтықтық фактілері туралы ақпарат;

үшінші бөліктің 2) және 6) тармақшалары мынадай редакцияда жазылсын:

2) стратегияның орындалуын мониторингтеуді жүзеге асыру және Қазақстан Республикасы бейрезидент банкінің филиалы стратегиясының ағымдағы нарықтық және экономикалық ахуалға, тәуекел-бейініне және қаржылық әлеуетке, сондай-ақ Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына сәйкестігін бағалау;

6) Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің тиісті басқару органына Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің ішкі құжаттарында

және Қағидаларда белгіленген Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының басшы қызметкерлерінің жұмыс сапасын бақылау және бағалау үшін қажетті ақпаратты ұсыну, оған мыналар:

Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының басшы қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының стратегиясында белгіленген мақсаттарға оларға қол жеткізу үшін кедергі келтіретін себептер болса (бар болған жағдайда), көрсете отырып қол жеткізуі;

Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалы қызметінің Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің тиісті басқару органы бекіткен стратегиялар мен саясатқа сәйкес келуі;

Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалы қызметінің нәтижелері және оның қаржылық жай-күйі, оның ішінде Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалы кірістілігінің орнықтылығы (құбылмалығы) туралы ақпарат;

Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің филиалы қабылдайтын шешімдердің Қазақстан Республикасының бейрезидент банкінің тиісті басқару органы бекіткен рәсімдерге, процестерге және саясатқа сәйкес келмеуі;

тәуекел дәрежесінің бекітілген деңгейлерден асып түсуі және оларды бұзу себептері;

комплаенс-бақылау, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау, ішкі аудит бойынша бөлімшелер және сыртқы аудит пен уәкілетті орган анықтаған бұзушылықтар мен кемшіліктерді Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының басшы қызметкерлерінің уақтылы, толық және сапалы жоюы туралы, сондай-ақ олардың ұсынымдарының орындалуы туралы ақпарат;

қате, толық емес және рұқсатсыз орындалған операцияларды, активтердің сақталуын қамтамасыз ету бойынша қызметтегі кемшіліктерді, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының бухгалтерлік есебінің деректері бойынша есептілікті және реттеушілік есептілікті қалыптастыру кезіндегі қателерді, Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының ішкі құжаттарындағы, Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын бұзушылықтарды, оның ішінде Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалымен ерекше қарым-қатынастағы адамдарға қатысты уақтылы анықтау бөлігінде ішкі бақылаудың жай-күйі туралы ақпарат;»;

38-тармақтың 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) банктің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын, банктің ішкі құжаттарын сақтауын қамтамасыз етуге қол жеткізуге бағытталған.

Ішкі бақылау аясында қызметтің ішкі саясатқа және рәсімдерге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер мен төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар нарығы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл туралы, терроризмді қаржыландыру және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыру туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарына сәйкестігіне жүзеге асыру бойынша банк процестерін тексеру жүргізеді. Банктің тәуекелдерді басқару, стратегиялық бизнес шешімдер қабылдау және меншікті капиталдың жеткіліктілігі мен өтімділігін анықтау мақсаттарында дәйекті ішкі және сыртқы ақпараты болады. Банктің директорлар кеңесі және директорлар кеңесінің тиісті комитеттері сапалы, өзекті және дәйекті деректердің негізінде тәуекелдермен байланысты шешімдер қабылдайды.

Тәуекелдерді саралау және модельдеу әдістері тәуекелдердің сапалы талдауы және мониторингіне қосымша ретінде пайдаланылады. Тәуекел-менеджментінің басшысы банктің директорлар кеңесін және тәуекелдері басқару мәселелері жөніндегі комитетті тәуекелдерді басқару бойынша қолданылатын әдістер мен модельдердің әлеуетті кемшіліктері туралы хабардар етеді.»;

44-тармақтың 3) тармақшасы орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз қалады;

44-тармақтың 6) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«6) кредиттік тәуекел деңгейі бойынша активтерді сыныптаудың барабар жүйесі болуы.

Кредиттік тәуекел деңгейі бойынша активтерді сыныптау жүйесі шеңберінде банк кредиттік портфель сапасының мониторингі үшін кешенді рәсімдер мен цифрлық жүйелерді (ол болмаған жағдайда – бағдарламалық

қамтамасыз етуді) енгізеді және пайдаланады. Рәсімдер мен ақпараттық жүйелерде проблемалық қарыздарды сәйкестендіретін және анықтайтын, тиісті бақылауды қамтамасыз ететін өлшемшарттар қамтылады.

Кредиттік тәуекел деңгейі бойынша активтерді сыныптау жүйесі директорлар кеңесі, директорлар кеңесі жанындағы комитеттер, басқарма, кредиттік тәуекелді басқару процесіне қатысатын банктің өзге бөлімшелері үшін ақпарат беруді қамтамасыз етеді және банктің кредиттік тәуекелінің деңгейін жалпы баланс бойынша да және әрбір актив бойынша да бағалауға мүмкіндік береді.

Кредиттік тәуекел деңгейі бойынша активтерді сыныптау жүйесі кредиттік тәуекел тән барлық активтерді (банктің меншікті капиталынан 2 (екі) пайыз аспайтын сомада негізгі емес қызмет бойынша дебиторлық берешекті қоспағанда) жан-жақты талдауға негізделеді.

Активтерді жан-жақты талдауда:

қарыз алушының және (немесе) контрагенттің міндеттемелері бойынша дефолттар ықтималдығын (PD);

қарыз алушының және (немесе) контрагенттің дефолт жағдайында шығындар мөлшерін (LGD);

дефолтқа ұшырайтын міндеттемелер шамасын (EAD);

тәуекел бойынша позиция сақталатын мерзім ішінде;

кепілді қамтамасыз ету құнын және оны өткізу мүмкіндігін;

бизнес-ортаны және экономикалық жағдайларды бағалау;

экологиялық және әлеуметтік тәуекелдер.

Кредиттік тәуекел тән болатын активтерді сыныптау (банктің меншікті капиталынан 2 (екі) пайыз аспайтын сомада негізгі емес қызмет бойынша дебиторлық берешекті қоспағанда) кем дегенде 5 (бес) санаттың негізінде жүзеге асырылады және мыналарды:

КЖБІП шеңберінде капиталдың жеткіліктілігін сенімді бағалауды;

күтілетін шығындарды өтеуге арналған провизиялардың қажетті деңгейін қамтамасыз етеді.

Негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен астам мерзімі өткен берешегі бар активтер, егер неғұрлым жоғары санатқа сыныптау үшін дәлелді және негізделген негіздер болмаған жағдайда, ең нашар санаттарға сыныпталады.

Негізгі борыш және (немесе) есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аз мерзімі өткен берешегі бар активтер, егер ішкі құжаттарда айқындалған қарыз алушының төлем қабілетсіздігінің өзге факторлары болса, ең нашар санатқа сыныпталады;»;

44-тармақтың 11) тармақшасының орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз сақталды;

62-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«62. Банк әр түрлі уақыт аралығындағы активтер, міндеттемелер және баланстан тыс құралдар бойынша ақша ағындарын егжей-тегжейлі болжауды

қамтитын өтімділік тәуекелін анықтау, бағалау, мониторингілеу және бақылау жөніндегі тиімді процесті әзірлейді.

Банк өтімділік тәуекелінің деңгейіне әсер ететін барлық баланстық және баланстан тыс баптарды бағалайды. Банк өтімділік тәуекелін реттеу мақсатында банктің қорландыруды тартуға қажеттілігін өтеу үшін нарықтағы өтімділік деңгейін бағалайды.

Өтімділік тәуекелін басқару кезінде банк активтер құнының төмендеуін және өтімділік, кірістілік және капитал деңгейіне күйзелістері кезінде оларды сату әсерін ескереді.

Банк өтімділік тәуекелі мен ол ұшырасатын басқа да тәуекел түрлері арасындағы өзара іс-қимылды ескереді.

Өтімділікті өлшеу болашақта өтімді активтердің ықтимал тапшылығын айқындау үшін банктің қолма-қол ақша ағындары мен түсімдерін бағалауды қамтиды. Банк қалыпты жағдайлардағы түрлі уақыт деңгейлеріндегі және күйзеліс дәрежесі әртүрлі бірқатар сценарийдегі баланстан тыс талаптар мен міндеттемелерді қоса алғанда, активтер мен міндеттемелер бойынша болжанатын ақшалай ағындарын өлшейді және болжайды.

Мұндай уақыт деңгейлеріне мыналар жатады:

өтімділікке қажеттілік және күндізгі негізде қаржыландыру мүмкіндігі;
өтімділікке қажеттілік және 1 (бір) жылға дейін қысқа және орта мерзімді деңгейлерді қаржыландыру мүмкіндігі;

1 (бір) жылдан астам ұзақ мерзімді өтімділік.

Банк өтімділік тәуекелінің артуы мен қорландырудың шектеулі тәуекелдерін анықтайтын ерте ескерту индикаторларын әзірлейді. Әзірленген индикаторлар банктің өтімділік, қорландыру деңгейінің теріс үрдісін анықтайды және банктің қаржылық жағдайына туындайтын тәуекелдердің әсерін азайту жөнінде шұғыл шаралар қабылдау мақсатында нақты бағалауды көрсетеді.

Банк ерте ескертудің сапалық және сандық индикаторларының триггерлерін анықтайды.

Ерте ескертудің сапалық және сандық индикаторлары өз сипаты бойынша мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

активтердің, әсіресе міндеттемелердің есебінен қаржыландырылатын мерзімінен бұрын алу мүмкіндігі бар немесе өтеу мерзімі белгіленбеген активтердің тез өсуі;

жеке активтерде немесе міндеттемелерде шоғырланудың ұлғаюы;

валюта айырмашылықтарының ұлғаюы;

міндеттемелердің орташа өлшенген өтеу мерзімінің төмендеуі;

рұқсат етілген деп белгіленген, бірақ тәуекел деңгейін төмендету мақсатында тәуекелдерді басқару жүйесінің қолданыстағы рәсімдерінде жекелеген түзету шараларын талап ететін банктің ішкі лимиттерінің және (немесе) пруденциалдық нормативтерінің мәндеріне жақындау;

теріс үрдістер немесе банк қызметіне байланысты жоғары тәуекел;

банк кірісінің айтарлықтай төмендеуі, активтер сапасының және банктің

жалпы қаржылық жағдайының нашарлауы;

банкке қатысты жағымсыз ақпарат, оның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарында;

банктің кредиттік рейтингін төмендету;

акциялар бағасының төмендеуі немесе банк борышы құнының өсуі;

корпоративтік немесе бөлшек қорландыру құнының өсуі;

қосымша қамтамасыз етуді ұсыну және (немесе) жаңа мәмілелер бойынша қамтамасыз етусіз бас тарту және мерзімдерді ұзарту жөніндегі контрагенттердің талаптарын арттыру;

банк үшін берілген кредит желілерінің белгіленген мөлшерін жабу немесе қысқарту;

бөлшек депозиттер жылыстауының ұлғаюы;

мерзімді корпоративтік депозиттер жылыстауының ұлғаюы;

ұзақ мерзімді қаржыландыруды тартудағы қиындықтар.

Банк қалыпты және күйзеліс жағдайларында төлемдер мен есеп айырысулар бойынша міндеттемелерді уақтылы орындау мақсатында бір күн ішіндегі өтімділік позициясы мен ілеспе тәуекелдерді белсенді түрде басқарады, осылайша төлемдер мен есеп айырысу жүйелерінің үздіксіз жұмыс істеуіне ықпал етеді.

Банк өтімділіктің бір күн ішіндегі тәуекелін басқарады, олармен шектелмейді:

ақшалай қаражаттың күтілетін түсімі мен жылыстауын есепке ала отырып, өтімділіктің күндізгі позицияларын қадағалау, операциялық күннің әртүрлі кезеңдерінде туындайтын қаржыландырудың әлеуетті тапшылығының мөлшерін болжау;

өтімділіктің кіріс және шығыс ағындарының негізгі көздері ретінде әрекет ететін негізгі клиенттерді айқындау, тұрақты байланыс орнату және жақын болашақтағы ірі түсімдер мен алымдар туралы хабардар ету арқылы түсімдер мен жылыстауларды болжау;

өтімділік ағындары мен ықтимал кредиттік қажеттіліктер өте жоғары болатын негізгі кезеңдерді, күндерді және жағдайларды анықтау;

бизнес-бөлімшелердің қажеттіліктерін түсіну;

қажетті қосымша бір күн ішіндегі өтімділіктің мөлшерін немесе басым төлемдерді өтеу үшін өтімділіктің жылыстауын шектеу қажеттілігін айқындау мақсатында күтілетін төлемдерге қатысты өтімділіктің ішкі позициясын бақылау;

қысқа мерзімде қажетті бір күн ішіндегі өтімділіктің жеткілікті деңгейін алу мақсатында қорландырудың сенімді көздерінің болуы;

күнделікті қарыз қаражатын алу қажет болған жағдайда кепіл ретінде пайдаланылатын банк активтерін басқару;

осындай активтердің, кепілге арналған жедел тетіктердің жеткілікті мөлшерінің болуы;

бір күн ішіндегі қажеттіліктерге сәйкес негізгі клиенттер қаражатының

жылыстауын мониторингілеу;

қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету шараларын қоса алғанда, өтімділіктің күндізгі ағынында күтпеген үзілістер туындаған жағдайда банктің ден қою шаралары.

Банк банктің директорлар кеңесіне, тәуекелдерді басқару мәселелері жөніндегі комитетіне және басқа да мүдделі құрылымдық бөлімшелеріне банктің өтімділік тәуекеліне ұшырауы және банктің өтімділік жағдайы туралы ақпарат беруге арналған тиімді басқарудың ақпараттық жүйесін ұсынады.

Банк басқарушылық есептілік жүйесін әзірлеуде, ол:

өтімділік тәуекелінің барлық көздерін, оның ішінде шартты міндеттемелер бойынша тәуекелдерді, сондай-ақ міндеттемелерді мерзімінен бұрын өтеуге және тиісті көздер бойынша өтімділіктің белгілі бір мөлшерін алу қажеттілігіне әкелетін оқиғалардың туындауымен байланысты тәуекелдерді қамтиды;

әртүрлі уақыт деңгейі қимасындағы өтімділік позициясы жөнінде ақпарат ұсынуды қамтамасыз етеді;

жеке және біріктірілген негізде банктің едәуір позициялары бар валюталардың түрлері бойынша қалыпты және күйзелісті жағдайларда да өтімділік бойынша позицияларды мониторингілеу үшін тәуекелді өлшеуді қамтамасыз етеді;

ауыртпалықсыз жоғары өтімді активтердің динамикасын, оларды сату немесе күйзеліс жағдайы басталған кезде қаражатты тарту үшін кепіл ретінде пайдалану мақсатында мониторингілеу мен талдауды жүзеге асыруға мүмкіндік береді;

өтімді активтер қорының деңгейіне әсер ететін факторлар туралы ақпаратты мониторингілеу мен талдауды жүзеге асыруға мүмкіндік береді;

әртүрлі сценарийлер бойынша стресс-тестілеу нәтижелерін есепке ала отырып, әртүрлі уақыт деңгейі қимасындағы ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалауды және болжауды қамтамасыз етеді;

күйзеліс кезеңінде неғұрлым толық және өзекті ақпаратты қамтамасыз етуді көздейді.

Басқарушылық есептілік жүйесі мыналарды анықтайтын ішкі тәртіпті орнатуды қамтиды, олармен шектелмейді:

әртүрлі алушыларға ұсынылатын өтімділік тәуекелін басқару бойынша есептіліктің өлшемшарттары, құрамы, ішкі тәртібі және жиілігі (мысалы, күнделікті есептілік өтімділік тәуекелін басқаруға жауапты тұлғаларға, тұрақты түрде – басқармаға, тәуекелдерді басқару мәселелері жөніндегі комитетке және директорлар кеңесіне ұсынылады, жиілігі жоғары – күйзелістік жағдайлар кезеңінде);

ағымдағы өтімділік тәуекелінің деңгейін белгіленген лимиттермен салыстыру, өтімділік деңгейіндегі жағымсыз үрдістерге әкеп соқтыратын теріс факторларды анықтау, сондай-ақ бұзушылықтарды шектеу тәсілдері;

шекті мәндерді, бұзушылықтардың себептерін және қалыптасқан жағдайды теңестіру жөніндегі ұсыныстарды көрсете отырып, өтімділік

тәуекелінің лимиттерін бұзу туралы хабарламалар;

ақпаратты дайындауға және тиісті алушыларға жеткізуге жауапты тұлғалар (бөлімшелер).

Цифрлық жүйелер өтімділік тәуекелдерін басқару жүйесінің жұмыс істеуін, оның ішінде белгіленген лимиттердің сақталуын бақылауды қамтамасыз етеді. Цифрлық жүйелер банк бизнесінің күрделілігіне, тәуекел профиліне, қызмет салаларына, активтердің көлеміне және банктің қаржы жүйесіндегі рөліне сәйкес келеді.»;

73-тармақтың 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) технологиялардың, оның ішінде цифрлық технологиялардың (компьютерлік вирустары, компьютерлік аппараттық құралдарынан бас тарту, байланыс залалы) тапшылығын;»;

82-тармақтың 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) банктің цифрлық технологиялардың қолжетімділігін қамтамасыз ету бөлігіндегі стратегиясын іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеуге және келісуге қатысу;»;

83-тармақтың 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) банктің стратегиясын күрделі бизнес-процестер үшін цифрлық технологиялардың қолжетімділігін қамтамасыз ету бөлігінде іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу.

Банк тәуекелдерді басқару жөніндегі құрылымдық бөлімшенің ақпараттық технологиялар жөніндегі құрылымдық бөлімшеден тәуелсіздігін қамтамасыз етеді.»;

85-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«85. Ақпараттық технологиялар жөніндегі бөлімше банктің күрделі бизнес-процестер үшін цифрлық технологиялардың қолжетімділігін қамтамасыз ету бөлігінде іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлейді, ол мыналарды ашады, алайда мұнымен шектелмейді:

1) ресурстарға қажеттілікті анықтау, оның ішінде цифрлық технологиялардың дамуына байланысты бюджетті анықтау;

2) цифрлық технологиялар саласында талап етілетін іс-шараларды мерзімдері мен оларды іске асыруға жауаптыларды көрсете отырып сипаттау.

Банк басқару ақпараты жүйесінің болуын қамтамасыз етеді, банктің, дайындыққа және ақпаратты тиісті алушыларға дейін жеткізуге жауапты тұлғалардың ақпараттық технологиялары тәуекелдерін басқару жөніндегі өлшемшарттарын, құрамы мен есептілік жиілігін айқындайтын ішкі тәртіпті белгілеу кіреді, алайда мұнымен шектелмейді.»;

95-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«95. Банктің директорлар кеңесі банктің комплаенс-тәуекелін басқару рәсімін бақылайды, банкте комплаенс-бақылау бөлімшесін құрады, бас комплаенс-бақылаушыны қызметіне тағайындайды және босатады, комплаенс-тәуекелді басқару саясатын бекітеді.

Комплаенс-бақылау бөлімшесі Қазақстан Республикасының азаматтық,

салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының мемлекеттік реттеу туралы, қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, банктің қызметіне әсер ететін шет мемлекеттер заңнамасының, сондай-ақ банктің қызмет көрсету және қаржы нарығында операциялар жүргізу тәртібін реттейтін банктің ішкі құжаттарының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын сақтау үшін рәсімдерді ұйымдастырады және директорлар кеңесіне комплаенс-тәуекелдің болуы туралы толық және дәйекті ақпарат ұсынады.

Тәуекелдерді басқару мәселелері жөніндегі комитет директорлар кеңесі бекітуге тиіс және комплаенс-тәуекелді басқарудың негізгі қағидаттары, оның ішінде соның негізінде банк құрылымының барлық деңгейлерінде комплаенс-тәуекел анықталатын және басқарылатын банкте комплаенс-мәдениет құру қағидаттары қамтылатын комплаенс-тәуекелді басқару саясатын әзірлеуге жауап береді.»;

97-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) комплаенс-бағдарламаны (жоспарды) қалыптастыру, ол мыналарды қамтиды:

банк бөлімшелерінің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының мемлекеттік реттеу туралы, қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын ескере отырып комплаенс-тәуекелді басқару саясатын сақтауын тексеру;

банктің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының мемлекеттік реттеу туралы, қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен

алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының, банктің қызмет көрсету және қаржы нарығында операциялар жүргізу мәселелерін реттейтін заңнамасының, сондай-ақ банктің комплаенс-тәуекелге ұшырау дәрежесін айқындау мақсатында банктің қызметіне әсерін тигізетін шет мемлекеттердің заңнамасының талаптарын сақтауын тексеру;

қызметкерлерді комплаенс-тәуекелді басқару мәселелері бойынша оқыту;»;

100-тармақтың 3) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«3) цифрлық жүйелердің жай-күйі мен олардың мүмкіндіктері;»;

103-тармақтың 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) комплаенс-тәуекелді басқару қағидаттары, оның ішінде банкте комплаенс-мәдениетті құру қағидаттары (банктің және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу туралы, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасы талаптарының, шет мемлекеттердің банк қызметіне әсерін тигізетін заңнамасы Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын және банктің қызметтер көрсетуі және қаржы нарығында операциялар жүргізуі рәсімдерін реттейтін ішкі құжаттарын сақтау мәдениеті);»;

104-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«104. КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін басқару саясаты мен рәсімдерінде мыналар қамтылады, олармен шектелмейді:

1) КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін басқару тәртібін реттейтін ішкі құжаттарды әзірлеу және орындау, КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ қарсы іс-қимыл мақсатында қаржылық мониторингтеуді және ішкі бақылауды жүзеге асыру;

2) банктің КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ қарсы іс-қимыл мақсаттары үшін ішкі бақылау жөніндегі қағидаларына сәйкес КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелдерін бағалау әдістемесі;

3) банктің құрылымдық бөлімшелері және (немесе) қызметкерлері бойынша КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ бөлігінде банктің тәуекелдерін басқаруды ұйымдастырудың ішкі тәртібі;

4) клиенттерді қабылдау және оларға қызмет көрсету бағдарламасының (customer acceptance policy) болуы;

5) банк клиентті қызмет көрсету үшін қабылдау туралы шешім қабылдау рәсімдерін әзірлеу және іске асыру кезінде тәуекел факторларын, оның ішінде

анықталған және уәкілетті органның интернет-ресурсында орналастырылған тәуекел факторларын ескереді.

Клиентпен іскерлік қарым-қатынастар орнатудан бас тарту және тоқтату ішкі рәсімдері мен тәртібі уәкілетті органның интернет-ресурсында орналастырылған тәуекел факторлары ескеріле отырып әзірленеді. Іскерлік қарым-қатынастар орнатудан бас тарту және тоқтату фактілері туралы ақпарат уәкілетті органға тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 5 (бесі) күнінен кешіктірілмей жіберіледі;

б) қаржылық мониторинг жүргізілуі тиіс операцияларды анықтауға мүмкіндік беретін, сондай-ақ қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға тиісті мәліметтер мен ақпаратты уақтылы жіберуге мүмкіндік беретін автоматтандырылған цифрлық жүйенің, деректердің үлкен көлемін өңдеуге мүмкіндік беретін инновациялық технологиялар (бұдан әрі – инновациялық технологиялар) негізіндегі шешімдердің және рәсімдердің болуы.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің б) тармақшасында көрсетілген банктің автоматтандырылған цифрлық жүйесі, инновациялық технологиялар, банктің рәсімдері:

1) есірткінің заңсыз өндірілуі, айналымы және (немесе) транзитіне;

2) қаржы пирамидаларының қызметін ұйымдастыруға;

3) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және «Астана» халықаралық қаржы орталығы тарапынан реттелмейтін цифрлық активтер қызметтерін көрсететін провайдерлердің пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға;

4) электрондық казино мен интернет-казиноның, Қазақстан Республикасында ойын бизнесі саласында қызметті жүзеге асыруға лицензиясы жоқ шетелдік букмекерлік кеңселердің және (немесе) тотализаторлардың пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асырумен, сондай-ақ ставкалар мен ұтыстар бойынша есеп айырысуды қамтамасыз ететін бірыңғай есепке алу жүйесінен тыс букмекерлік кеңселердің және (немесе) тотализаторлардың пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға байланысты қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органға мәліметтерді жібере отырып, банктің ішкі құжаттарына сәйкес, оның ішінде қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті орган бекіткен қылмыстық кірістерді заңдастырудың (жылыстатудың) және терроризмді қаржыландырудың типологияларына, схемалары мен тәсілдеріне сәйкес сипаттамаларды ескере отырып, операцияларды жүргізуді анықтау мен қабылдамауды не оларға қол жеткізуді шектеуді, оларды орындаудан бас тартуды қосымша қамтамасыз етеді.

Инновациялық технологиялар мыналарды қамтамасыз етеді және онымен шектелмейді:

1) ұқсас сипаттамалары бар адамдар санатының іс-әрекетін бағалауды ескере отырып және клиенттің бұрынғы іс-әрекетімен және оған тән операциялармен салыстырғанда үлкен деректерді талдау негізінде клиенттің іс-әрекетін талдауды қоса алғанда, клиентті мониторингтеу және тиісті тексеру.

Ұқсас сипаттамалары бар адамдардың санаттарын банк клиенттің түрін, клиенттің қызмет түрін (сипатын), жас санатын, жеке тұлға-клиенттің азаматтығын және банктің ішкі құжаттарында айқындалған басқа да көрсеткіштерді ескере отырып айқындайды;

2) банкте бар алаяқтық операциялар мен заңсыз оқыс оқиғаларға байланысты операциялар бойынша тарихи деректерді талдау негізінде ауытқуларын анықтау және алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалар белгілері бар күдікті операциялардың, алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалардың өлшемшарттарын айқындау үшін машиналық оқыту алгоритмдерін пайдалану;

3) алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалар белгілері бар күдікті операциялардың, алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалардың жаңа схемалары мен өлшемшарттарын ескере отырып, өзара байланысты транзакциялар мониторингі жүйелерінің және нақты уақыт режимінде шешім қабылдау жүйелерінің болуы және оларды бейімдеп оқыту;

4) ішкі (сыртқы) есептер мен құжаттарды, интернет-ресурстарды мониторинг және талдау.»;

111-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«111. Банк ағымдағы нарықтық ахуалға, банктің стратегиясына, активтерінің көлеміне, операцияларының күрделілік деңгейіне сәйкес келетін ішкі бақылау жүйесінің болуын қамтамасыз етеді. Ішкі бақылау – банктің уәкілетті алқалы органдары, құрылымдық бөлімшелері және барлық қызметкерлері өздерінің міндеттерін орындау кезінде жүзеге асыратын күнделікті қызметке енгізілген және мына мақсаттарды орындауға бағытталған процесс:

1) банк тәуекелдерін, активтері мен пассивтерін басқарудың тиімділігін қоса алғанда, банк қызметінің тиімділігін қамтамасыз ету, активтердің сақталуын қамтамасыз ету;

2) ішкі және сыртқы пайдаланушылар үшін қаржылық, реттеушілік және басқа есептіліктің толықтығын, дәйектілігін және уақтылығын, сондай-ақ ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;

3) банктің Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарын, банктің ішкі құжаттарын сақтауын қамтамасыз ету;

4) банктің және оның қызметкерлерінің, банк клиенттерінің:

заңсыз қызметті, оның ішінде алаяқтықты, алдауды, КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ, есірткінің заңсыз өндірілуін, айналымын және (немесе) транзитін, қаржы пирамидаларының қызметін ұйымдастыруға, электрондық казино мен интернет-казиноның, Қазақстан Республикасында ойын бизнесі саласындағы қызметпен айналысу құқығына лицензиясы жоқ шетелдік букмекерлік кеңселер және (немесе) тотализаторлардың, сондай-ақ мөлшерлемелер мен ұтыстар бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруды қамтамасыз ететін «Ойын бизнесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген бірыңғай есепке алу жүйесінен тыс букмекерлік кеңселер және (немесе) тотализаторлардың пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға;

КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелі жоғары операциялар жүргізуге байланысты операцияларды жүзеге асыруға;

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және "Астана" халықаралық қаржы орталығы тарапынан реттелмейтін цифрлық активтер қызметтерін көрсететін провайдерлер арқылы қамтамасыз етілмеген цифрлық активтерді одан әрі сатып алуға байланысты операцияларды жүзеге асыруға;

жиырма бір жасқа толмаған жеке тұлғалардың ойын бизнесін ұйымдастырушының пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын жүзеге асыруға тартылуына жол бермеу.

Банк КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін бағалауды іскерлік қатынастарды клиент заңсыз оқыс оқиғалар шеңберінде пайдаланады деген күдік болған жағдайда, сондай-ақ:

1) Азаматтық кодекстің 741-бабы екінші бөлігінің 1), 2), 2-1), 2-3), 3), 4), 5-1), 5-2), 5-3), 7), 7-1), 8), 9) тармақшаларында көзделген мақсаттар үшін ашылған, ағымдағы шоттарға қызмет көрсету шеңберінде шығарылған төлем карточкаларын, балалардың атына шығарылған қосымша төлем карточкаларын қоспағанда, бір банк шығарған бес және одан көп дебет карточкасын ұстаушылар болып табылатын;

2) Азаматтық кодекстің 741-бабы екінші бөлігінің 1), 2), 2-1), 2-3), 3), 4), 5-1), 5-2), 5-3), 7), 7-1), 8), 9) тармақшаларында көзделген мақсаттар үшін ашылған ағымдағы шоттарға қызмет көрсету шеңберінде шығарылған төлем карточкаларын, балалардың атына шығарылған қосымша төлем карточкаларын қоспағанда, жиынтығында бірнеше банк шығарған (банкте мұндай мәліметтер бар болса) он және одан көп дебет карточкаларын ұстаушылар болып табылатын;

3) банктің ішкі құжаттарына сәйкес айқындалған есірткінің заңсыз өндірілуі, айналымы және (немесе) транзиті факторының негізінде КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелі жоғары елдердің резиденттері болып табылатын;

4) алып тасталсын;

5) мынадай шарттардың бірі болған кезде он төрт жастан жиырма бес жасқа дейінгі адамдар санатына жататын клиенттер:

банктік шот бойынша жеке тұлғалар арасында жүйелі аударымдар (P2P) жүргізіледі және басқа операциялар жоқ;

банктік шот бойынша ұялы байланыстың абоненттік нөмірін толықтыру

бойынша ірі сомаларға жүйелі төлемдер жүргізіледі;

банктік шот бойынша көрсетілген клиентке не клиенттер санатына (тобына) тән емес қалыптан тыс операциялар жүргізіледі.

Осы тармақша шеңберіндегі ірі сомалардың жүйелілігі мен мөлшері банктің ішкі құжаттарына сәйкес айқындалады;

6) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және "Астана" халықаралық қаржы орталығы тарапынан реттелмейтін цифрлық активтер қызметтерін көрсететін провайдерлердің пайдасына төлемдер мен ақша аударымдарын жүзеге асыруға тартылған;

7) электрондық казино мен интернет-казиноның, сондай-ақ мөлшерлемелер мен ұтыстар бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруды қамтамасыз ететін, "Ойын бизнесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген, бірыңғай есепке алу жүйесінен тыс букмекерлік кеңселердің және (немесе) тотализаторлардың пайдасына төлемдер мен ақша аударымдарын жүзеге асыруға тартылған.

Осы тармақтың екінші бөлігінде (5) тармақшаны қоспағанда) көрсетілген клиенттерге қатысты банк КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелінің жоғары деңгейін береді, осындай клиенттерді тиісінше тексерудің күшейтілген шараларын қолданады және:

банк клиенттерінің қаражатының шығу көзіне тексеру жүргізуді қамтамасыз ету;

күдікті операциялар анықталған кезде қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарында белгіленген шараларды қабылдау;

мониторингі жүзеге асыру және клиенттің операцияларын зерделеу;

Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне қатысты іскерлік қатынастардың мақсаты мен сипатын белгілеу жөнінде шаралар қабылдау;

Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарына сәйкес клиент (оның өкілі) туралы мәліметтерді жаңарту;

банктің клиенттері бойынша қаржы мониторингі жөніндегі уәкілетті органға ақпарат жолдау;

Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген жағдайларда банк клиенттерімен іскерлік қатынастарды тоқтату үшін жауап береді.

Банк осы тармақтың екінші бөлігінің 5) тармақшасында көрсетілген

клиенттерді мәртебесі және (немесе) кімнің қызметі КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін арттыратын клиенттердің түрлеріне жатқызады және талдау қорытындылары бойынша КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелінің жоғары деңгейіндегі клиентке қатысты банкте бар мәліметтер мен ақпаратты берген кезде осы тармақтың үшінші бөлігінде көрсетілген іс-шараларды жүргізеді.

Осы тармақтың екінші бөлігінде көрсетілген клиенттерге қатысты банк КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін барынша азайту мақсатында ішкі бақылау қағидаларында операциялардың сомасы мен түрлері бойынша лимиттер мен өлшемшарттарды айқындайды және олардың сақталуын мониторингтеуді жүзеге асырады.

Банк уәкілетті орган қалыптастыратын тізбеге сәйкес электрондық казино мен интернет-казиноның пайдасына төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын анықтауды және бұғаттауды жүзеге асырады.

Банк "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушылары болып табылмайтын, тізбесін уәкілетті орган қалыптастыратын цифрлық активтер биржаларының пайдасына жасалатын төлемдерді және (немесе) ақша аударымдарын анықтауды және бұғаттауды жүзеге асырады.

Цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысына қатысты банк КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелін бағалауды жүзеге асырады. Цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысына КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелінің жоғары деңгейін берген кезде банк клиенттерді тиісінше тексерудің күшейтілген шараларын қолданады, сондай-ақ банк операцияларын жүргізу кезінде:

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысына көрсетілетін қызметтердің (өнімдердің) КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелдеріне ұшырағыштық дәрежесіне бағалау жүргізуге;

клиенттер үшін көзделген тиісінше тексеру жөніндегі шаралардан басқа цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының беделі мен қызметінің сипаты туралы мәліметтерді алу және тіркеу, "Астана" халықаралық қаржы орталығының қаржылық қызметтер көрсетуді реттеу жөніндегі комитеті тарапынан оған қатысты шаралар қолдану жөніндегі шараларды қамтитын іскерлік қатынастарды орнату кезінде тиісінше тексеру рәсімдерін жүргізуге;

банк цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының бүркеме-банктегі шоттарды пайдалану фактілерін анықтаған жағдайларда, цифрлық активтердің платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысымен іскерлік қатынастарды тоқтатуға;

құрылтайшылары мынадай:

қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті орган жасайтын Ақшаны жылыстатуға қарсы күрес жөніндегі қаржылық шараларды әзірлеу тобының

(ФАТФ) ұсынымдарын орындамайтын не тиісінше орындамайтын мемлекеттердің (аумақтардың) тізбесіне енгізілген;

оған қатысты Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік Кеңесінің қарарларына сәйкес халықаралық санкциялар қолданылатын;

Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2026 жылғы 20 наурыздағы № 15 "Банктік және сақтандыру қызметінің, бағалы қағаздар рыногының кәсіби қатысушылары қызметінің және бағалы қағаздар рыногында лицензияланатын басқа да қызмет түрлерінің, акционерлік инвестициялық қорлар және микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдар қызметінің мақсаттары үшін офшорлық аймақтардың тізбесін белгілеу туралы" қаулысымен белгіленген офшорлық аймақтар тізбесіне енгізілген;

банк басқа факторлар (сыбайлас жемқорлық деңгейі, есірткінің заңсыз өндірілуі, айналымы және (немесе) транзиті туралы мәліметтер, халықаралық терроризмді қолдау туралы мәліметтер және басқалар) негізінде КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ жоғары тәуекелін білдіреді деп айқындаған шет мемлекеттің аумағында тіркелген, цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысымен іскерлік қатынастар орнатудан бас тартуға немесе оларды тоқтатуға);

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының ақшасымен жүргізілетін операцияларды мониторингтеуді жүзеге асыруға және зерделеуге, сондай-ақ қаражатты шетелге, оның ішінде офшорлық аймақтарға заңсыз шығарудың алдын алуға;

ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен күдікті операциялар (бұдан әрі – күдікті операциялар) анықталған кезде Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген шараларды қабылдауға;

Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген жағдайларда, цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысымен іскерлік қатынастарды тоқтатуға;

банктік шотты толықтыру кезінде цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысы қаражатының шығу көзіне тексеру жүргізуді қамтамасыз етуге;

ақшамен операциялар бойынша транзакциялар жазбасын сақтауды қамтамасыз етуге және қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға ақпарат беруге;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін

"Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысын тиісінше тексеру шеңберінде алынған және жиналған құжаттарды, деректерді және (немесе) мәліметтерді кемінде 5 (бес) жыл сақтауды қамтамасыз етуге;

Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген жағдайларда, цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының және оның бенефициарлық меншік иесінің жария лауазымды адамға, оның жұбайына (зайыбына) және жақын туыстарына тиесілілігін және (немесе) қатыстылығын тексеруді жүзеге асыруға;

күдікті операциялар анықталған кезде Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген мерзімдерде қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға қажетті ақпаратты ұсынуға жауап береді.

Цифрлық активтер платформасын басқару бойынша қызметтер көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысымен операцияларды жүзеге асыратын банк клиенттеріне қатысты банк Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес клиентті тиісті тексеру және сәйкестендіруді жүргізуді қамтамасыз етеді.

Цифрлық активтер платформасын басқару бойынша қызметтер көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысымен операцияларды жүзеге асыратын банктің клиенттеріне қатысты банк клиенттер күдікті операциялар жасаған және (немесе) клиентті КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелінің жоғары деңгейіне жатқызған жағдайларды қоспағанда, біржолғы банк операцияларын жүргізу кезінде 7 000 000 (жеті миллион) теңгеден аспайтын не 7 000 000 (жеті миллион) теңгеге баламалы шетел валютасындағы сомадан аспайтын сомада банк операцияларын жүргізу күніне валюта айырбастаудың нарықтық бағамы бойынша клиенттерді тиісінше тексерудің оңайлатылған шараларын қолданады.

Цифрлық активтер платформасын басқару бойынша қызметтер көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысымен операцияларды жүзеге асыратын банктің клиенттеріне қатысты банк біржолғы банк операцияларын жүргізу кезінде 7 000 000 (жеті миллион) теңгеге тең немесе одан асатын не 7 000 000 (жеті миллион) теңгеге баламалы шетел валютасындағы сомада тең немесе одан асатын сомада банк операциясын жүргізу күніне валюта айырбастаудың нарықтық бағамы бойынша, клиенттерді тиісінше тексерудің күшейтілген шараларын қолданады және:

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін

"Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының пайдасына аударымды жүзеге асыру кезінде банк клиенттері қаражатының шығу көзіне тексеру жүргізуді қамтамасыз етуге;

күдікті операциялар анықталған кезде Қазақстан Республикасы қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген шаралар қабылдауға;

банк клиенттерінің ақшасымен жасалатын операциялардың мониторингін жүзеге асыруға және зерделеуге, сондай-ақ қаражатты шетелге, оның ішінде оффшорлық аймақтарға заңсыз шығарудың алдын алуға;

Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарында белгіленген жағдайларда банк клиенттерімен іскерлік қатынастарды тоқтатуға жауап береді.

Клиенттердің операцияларына қызмет көрсету үшін банк шотын ашу кезінде цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысы мынадай құжаттарды ұсынады:

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының "Астана" халықаралық қаржы орталығының Қаржылық қызметтерді реттеу комитеті берген цифрлық активтер платформасын басқару бойынша қаржылық қызметтер көрсетуге арналған лицензия;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығының қатысушысы ретінде тіркелгенін растайтын тізілімнен үзінді-көшірме;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының бизнес-жоспары мен бизнес-моделі;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының КЖ/ТҚ/ЖҚҚТҚ қарсы іс-қимыл жөніндегі саясаты;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының басшысын тағайындау туралы бұйрық;

цифрлық активтер платформасын басқару қызметтерін көрсететін "Астана" халықаралық қаржы орталығы қатысушысының атқарушы органы және оның басшысы туралы ақпарат (жеке басын куәландыратын құжат, тұрғылықты жері туралы деректерді растау, ұсыным хаттар, алынбаған немесе өтелмеген соттылығының жоқтығы туралы мәліметтер).

Тиімді ішкі бақылау тиісті басқарушылық бақылауды және бақылау

мәдениетін (бақылау ортасын) қалыптастыру арқылы қамтамасыз етіледі.

Басқарушылық бақылау және бақылау мәдениеті (бақылау ортасы) банктің директорлар кеңесі мен банк басқармасының ішкі бақылау жүйесін құруға және тиімді жұмыс істеуіне бағытталған жалпы қатынасын, хабардар болуын және практикалық әрекеттерін сипаттайды.»;

118-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«118. Ішкі бақылау тұрғысынан алғанда қаржылық, операциялық сипаттағы дәйекті және толық ақпараттың және Қазақстан Республикасының азаматтық, салық, банктік, валюталық заңнамасының, Қазақстан Республикасының қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы, төлемдер және төлем жүйелері туралы, әлеуметтік қорғау туралы, бағалы қағаздар рыногы туралы, бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы, кредиттік бюролар және кредиттік тарихты қалыптастыру туралы, коллекторлық қызмет туралы, депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы, акционерлік қоғамдар туралы заңнамасының белгіленген нормативтік Қазақстан Республикасы Конституциясының талаптарының сақталуы туралы мәліметтердің, сондай-ақ шешімдер қабылдауға қатысы бар оқиғалар мен жағдайлар туралы келіп түсетін сыртқы нарықтық ақпараттың болуы қамтамасыз етіледі. Ақпаратты жинау, талдау және оны мақсаты бойынша тапсыру:

1) банктің директорлар кеңесін, банктің басқармасын және тиісті ішкі құжаттарда белгіленген адамдарды (банктің бөлімшелерін, органдарын) шешімдер қабылдау және өздерінің міндеттерін орындау үшін ақпаратпен;

2) банк ішінде және одан тыс ақпараттың тұтастығын, қауіпсіздігін және қолжетімділігін қамтамасыз ететін ақпараттық ағындардың болуын;

3) банктің ақпараттық ағындарының және ақпараттық қауіпсіздігінің басқарылуын барабар бақылауды қамтамасыз етуді болжайды.

Цифрлық жүйелердің және техникалық құралдардың жұмыс істеуін ішкі бақылау олардың қорғалуын, үзіліссіз және үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету мақсатында жүргізілетін ақпараттық-технологиялық жүйелерді бақылауды көздейді.

Ішкі бақылау тұрғысынан алғанда банктің барлық операцияларын және мәмілелерін міндетті есепке алу қамтамасыз етіледі.

Банктің қаржылық ақпаратының уақтылылығын, дәйектілігін және жеткіліктілігін қамтамасыз етуді бақылау мыналарды тексеруді талап етеді (олармен шектелмейді):

банкте бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік саласындағы заңнамасына және ХҚЕС-ке сәйкес жүргізілуін қамтамасыз ететін цифрлық жүйелерін;

банкте бухгалтерлік есеп жүргізу бойынша ішкі құжаттың болуын;

бухгалтерлік есепте операциялар мен оқиғаларды хронологиялық және

уактылы тіркеуді қамтамасыз етуді;

әрбір операциялық күн соңындағы жағдай бойынша қаржылық есептілікті қалыптастыру мүмкіндігін қамтамасыз етуді;

синтетикалық (қорытынды) есептің талдау (егжей-тегжейлі) есепке сәйкес келуін;

санкциялау немесе операцияларды қаржылық есептілікте көрсету барысына тартылмаған қызметкерлердің бухгалтерлік жазбаларды тұрақты тексеруді жүзеге асыруын;

бастапқы құжаттар негізінде бухгалтерлік жазбаларды жүзеге асыруды және бастапқы құжаттардың тиісінше ресімделуін және сақталуын қамтамасыз етуді.»;

126-тармақтың 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«1) тәуекелдерді басқару, оның ішінде:

құрылымдық бөлімшелердің міндеттерін қоса алғанда, тәуекелдерді басқару процесін ұйымдастыруды бағалау;

банк қызметінің тәуекел дәрежесі стратегиясына және тәуекел дәрежесін анықтау рәсімдеріне сәйкестігін бағалау;

тәуекелдерді басқару шеңберінде қабылданған мәселелер мен шешімдер туралы ақпараттандыру және тарату ішкі тәртібінің тиімділігін бағалау;

анықтауды, бағалауды, мониторинг пен бақылауды, әрекет етуді, банк қызметінде туындайтын тәуекелдер туралы есеп беруді қоса алғанда, тәуекелдерді басқару жүйелерінің тиімділігін бағалау;

дәлдігін, дұрыстығын және толықтығын қамтамасыз ету мақсатында тәуекелдерді басқару шеңберінде қолданылатын цифрлық жүйелерде мәліметтерді құру процесін бағалау;

тәуекелдерді бағалау модельдерінде пайдаланылатын тәсілдердің реттілігін, дереккөздердің өзектілігін, тәуелсіздігі мен дәйектілігін тексеруді қоса алғанда, осы модельдерді бекіту және пайдалану процесін бағалау.

Егер тексеру барысында ішкі аудит бөлімшесі тәуекелдерді басқару бөлімшесінің (бөлімшелерінің) теріс қорытындысы болса да, банк басқармасының шешімдер қабылдауының маңызды фактілерін анықтаған болса, мұндай фактілерді ішкі аудит бөлімшесі банктің директорлар кеңесіне жібереді;»;

141-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«141. Банк дропперлерді анықтау және талдау, оларға электрондық банктік қызмет көрсетуді тоқтату және алаяқтық және заңсыз әрекеттер белгілері бар төлем операцияларын бұғаттау тәртібін, оның ішінде Ұлттық Банк антифрод-орталығымен өзара іс-қимыл кезінде алынған мәліметтерді ескере отырып, Қағидалардың 104-тармағының бірінші бөлігі 6) тармақшасында көрсетілген автоматтандырылған цифрлық жүйелерді, инновациялық технологияларды және рәсімдерді қолдану арқылы анықтайды.

Дропперлерді анықтау тәртібі қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті орган бекіткен типологияға сәйкес сипаттамалары бар, оның ішінде мынадай

белгілерге сәйкес келетін, олармен шектелмей, клиенттің операцияларын анықтау және талдау рәсімдерін қамтиды:

1) ҚРҰБ-ның антифрод-орталығы адамдарының тізімдеріне енгізілген немесе ҚРҰБ-ның антифрод-орталығы адамдарының тізімдеріне енгізілген адамдармен күдікті операцияларға қасақана қатысқан банктің клиенттеріне;

2) алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалар белгілерімен күдікті операцияларды жүзеге асыратын адамдардың ішкі тізімдеріне енгізілген адамдармен күдікті операцияларға қасақана қатысқан банктің клиенттеріне;

3) банктің басқа клиенттерімен бірлесіп ұялы байланыстың бір абоненттік нөмірін пайдаланатын банк клиенттеріне;

4) банктің басқа клиенттерімен бірлесіп электрондық банк қызметтеріне қол жеткізу үшін бір абоненттік ұялы байланыс құрылғысын не алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғалар белгілерімен күдікті операцияларды жүзеге асыратын адамдардың ішкі тізімдеріне және (немесе) ҚРҰБ антифрод-орталығы тұлғаларының тізімдеріне енгізілген тұлғалардың электрондық банк қызметтеріне қол жеткізу үшін бұрын пайдаланған абоненттік ұялы байланыс құрылғысын пайдаланатын банк клиенттеріне сәйкес келетін;

5) клиенттің операциясының сипаты және (немесе) өлшемдері, көлемі клиенттің күнделікті тәжірибеде әдетте жасайтын операцияларына сәйкес келмеуі немесе клиенттің белсенділік бейініне сәйкес келмеуі.

Осы тармақтың екінші бөлігінің 3) және 4) тармақшаларының талаптары банктің клиенті бір абоненттік нөмірді жұбайымен (зайыбымен) немесе жақын туысымен бірлесіп пайдаланған жағдайда, сондай-ақ банк клиенті бір абоненттік байланыс құрылғысын жұбайымен (зайыбымен) немесе жақын туысымен бірлесіп электрондық банк қызметтеріне қол жеткізу үшін пайдаланған кезде қолданылмайды.

Егер дроппер анықталса және алаяқтық қаупі болса, банк клиенттің электрондық банктік қызметтерін дереу тоқтата тұрады және «Төлемдер және төлем жүйелері туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 25-1-бабында, № 54 қаулыда көзделген шараларды, оның ішінде алаяқтық белгілері бар төлем операцияларын бұғаттауды тоқтата тұрады. Клиенттің операцияларын қайта бастау электрондық банктік қызметтерге қол жеткізуді бір мезгілде ұсына отырып (қайта бастай отырып) № 54 қаулыда белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

Заңсыз оқыс оқиғалар белгілері бар дроппер анықталса, банк:

1) клиентке электрондық банктік қызметтерді ұсынуды дереу тоқтатады және заңсыз оқыс оқиғалар белгілері бар төлем транзакцияларын бұғаттайды;

2) клиент туралы мәліметтерді, кіріс және шығыс төлемдері және (немесе) ақша аударымдары бойынша (төлем карточкасын пайдалану арқылы жүргізілетін операциялар бойынша оның ішінде бенефициар банкінің операцияны сәйкестендіруі мақсатында операцияны іске қосқан кезде берілген бірегей сәйкестендіруші көрсетіледі) төлем деректемелерін, ақшаның шығу көзін, клиенттің геолокациясын, IP-мекенжайын, ұялы байланыстың абоненттік

нөмірін, электрондық банк қызметтері көрсетілген жағдайда, олардың көмегімен банктік шот бойынша операциялар жүргізілген ұялы байланыстың абоненттік құрылғысының өлшемін (сәйкестендіргіш, тілі, уақыт белдеуі), сондай-ақ клиенттің қолданыстағы және жабық төлем карточкалары, ұялы байланыстың абоненттік нөмірлері және клиент бұрын пайдаланған абоненттік ұялы байланыс құрылғысының өлшемдері туралы мәліметтерді көрсете отырып, ҚРҰБ антифрод-орталығының ішкі құжаттарында белгіленген нысандар бойынша ҚРҰБ-ның антифрод-орталығына және қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға ақпарат жібереді. Қаржылық мониторинг жөніндегі уәкілетті органға мәліметтер жіберу қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамаға сәйкес жүзеге асырылады;

3) дропперлерге электрондық банк қызметтерін көрсетуді тоқтата тұру тәртібіне сәйкес, оның ішінде адамды № 54 қаулыға сәйкес ҚРҰБ антифрод-орталығының базаларынан алып тастаған кезде электрондық банк қызметтерін көрсетуді қайта бастайды.

Банк клиенттерді алаяқтық және заңсыз оқыс оқиғаларға қатысу тәуекелі деңгейі бойынша жіктеу үшін дропперлердің алдын алу бойынша нұсқаулықтарды әзірлеуі тиіс, оған мыналар кіреді, олармен шектелмейді:

- 1) клиенттерді тәуекел деңгейіне жатқызу өлшемшарттары мен тәртібі;
- 2) әрбір тәуекел деңгейі үшін тексеру шараларының тізбесі;
- 3) жауапты қызметкерлер үшін шешім қабылдау тәртібі.

Клиенттің алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғаларға қатысуының орташа тәуекел деңгейін анықтаған кезде банк өзінің ішкі құжаттарына сәйкес мыналарды қамтамасыз етеді, олармен шектелмейді:

- 1) клиенттің белсенділік бейініне сәйкес өлшемшарттарды талдауды қамтитын клиентті және жасалатын операцияларды терең тексеру;
- 2) клиентпен әңгімелесу жазбаларын іскерлік қарым-қатынас тоқтатылған күннен бастап екі жыл бойы сақтау.

Егер клиенттің алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиғаларға қатысу тәуекелі жоғары екені анықталса, банк өзінің ішкі құжаттарына сәйкес мыналарды қамтамасыз етеді, олармен шектелмейді:

- 1) ақшаның шығу және тағайындалу көздерін, сондай-ақ клиенттің алаяқтық схемаларға ұшырауын көрсететін факторларды немесе алдау немесе сенімді теріс пайдалану жолымен активтерді және (немесе) есептік деректерді заңсыз иемдену мақсатында жасалатын іс-қимылдар салдарынан тексеру;
- 2) банк дербес анықтайтын белгілі бір санаттағы операцияларға қол жеткізуден бас тарту немесе шектеу немесе орындаудан бас тарту;
- 3) іскерлік қарым-қатынас тоқтатылған күннен бастап екі жыл бойы клиентпен әңгімелесу жазбасын сақтау.

Банк банк қызметкерлеріне клиенттің алаяқтық немесе заңсыз әрекеттерге қатысу тәуекелінің көрсеткіштері бар операцияларды растау бойынша

нұсқаулардың бекітілуін қамтамасыз етеді.

Клиенттің алаяқтық және заңсыз оқыс оқиғаларға ұшырау қаупінің жоғары деңгейіне жатқызылған банк клиенттеріне қатысты Интернет арқылы тұтынушылық қарыздар беру жөніндегі операцияны шешу немесе қабылдамау туралы шешім мынадай факторлардың жиынтығы кезінде қабылданады:

- 1) клиент тарапынан операцияның құжаттық растамасы (әңгіменің жазбасы, клиенттің банк бөлімшесіне жеке келуінің жазбаша растамасы);
- 2) мамандандырылған антифрод-бөлімшесінің қорытындысы және банктің қауіпсіздік қызметі жүргізген ішкі тексеру нәтижелері.

Көрсетілген қорытындылар мен ішкі тексеру материалдарының нысандары мен мазмұны банктің ішкі нормативтік құжаттарында айқындалады.»;

142-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

«142. Ақша жөнелтушінің банкі жеке тұлғалар арасында аударымды жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының резиденті бенефициар банкімен деректер алмасу тәртібін айқындайды, ол мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

ақша жөнелтуші банк банктің ішкі құжаттарында көзделген тиісті белгілер анықталған кезде бенефициар банкке ақша жөнелтушінің операциясының тәуекел деңгейін бағалау нәтижелері туралы ақпарат жіберуді қамтамасыз етеді;

бенефициар банкі тиісті белгілер анықталған кезде бенефициар операциясының тәуекел деңгейін бағалауды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Төлемдер және төлем жүйелері туралы заңнамасында көзделген негіздер бойынша жедел ден қою және (немесе) нұсқаулардың орындалуын тоқтата тұру және (немесе) қайтаруды жүзеге асыру.

Ақша жөнелтуші банк мынадай бір немесе бірнеше белгілер болған кезде деректермен алмасуды қамтамасыз етеді:

банктің ішкі құжаттарына сәйкес алаяқтық белгілері бар күдіктілік өлшемшарттарының болуы;

операция өлшемдерінің клиенттің белсенділік бейініне сәйкес келмеуі;
клиентті алаяқтық схемаға ықтимал тарту фактілері.

Жөнелтуші банк бенефициар банкіне мыналарды қамтитын электрондық хабарды дереу жібереді:

операция басталған кезде тағайындалған күн, уақыт және бірегей идентификатор;

операция сомасы мен валютасы туралы деректер;

операция бойынша алаяқтық немесе заңсыз оқыс оқиға тәуекел белгілерінің сәйкес келу фактісін анықтау туралы мәліметтер.

Банктер арасында деректер алмасу жөнелтуші банк пен бенефициар банкі арасындағы банкаралық өзара іс-қимылдың қорғалған қосылуы арқылы мәтіндік форматта жүзеге асырылады. Барлық деректермен алмасу операциялары алаяқтық оқиғаларды тексеру мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін банктің цифрлық жүйесінде тіркеледі.

Деректерді беруге, қабылдауға және өңдеуге байланысты барлық әрекеттер 5 (бес) жыл бойы есепке алынуға және сақталуға тиіс.

Жеке тұлғалар арасындағы аударымдарды жүзеге асыру үшін корреспондент банкпен деректер алмасу қағидаларының талаптары банк қызметі корпоративтік кредиттеуге бағдарланған банктерге қолданылмайды және жеке тұлғалармен қарыз операциялары банк қызметкерлеріне, банктің корпоративтік клиенттеріне және олармен байланысты банк өнімдеріне қызмет көрсету шеңберінде жүзеге асырылады.»;

3-қосымша Тізбеге 15-қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

5-қосымшаның орыс тіліндегі мәтініне өзгерістер енгізіледі, қазақ тіліндегі мәтіні өзгеріссіз қалады.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 1-қосымша

Пруденциялық нормативтерге және ипотекалық
ұйымдар және дауыс беретін акцияларының жүз пайызы
ұлттық басқарушы холдингке тікелей немесе
жанама тиесілі агроөнеркәсіптік кешен
субъектілерін кредиттеуді жүзеге асыратын
ұйымдар сақтауға міндетті өзге де
нормалар мен лимиттерге
4-қосымша

**Меншікті капитал жеткіліктілігі коэффициенттерін есептеу туралы
мәліметтер**

(мың теңге)

№	Компоненттің атауы	Секьюритилендіру мәмілесін жүзеге асыру алдындағы соңғы есепті күндегі мәндер	Секьюритилендіру мәмілесін жүзеге асырғаннан кейінгі мәндер
1	2	3	4
1	Бірінші деңгейдегі капитал		
2	Екінші деңгейдегі капитал		
3	Инвестициялар		
4	Меншікті капитал (инвестицияларды ескермегенде)		
5	Ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «B+»-тен және одан төмен халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық	X	

	шкаласы бойынша «kzBB+»-тен және одан төмен рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар не рейтингтік бағасы жоқ секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
6	Активтер		
7	Ұйымның инвестицияларын шегергенде, ұйымның активтері мөлшеріне меншікті капиталдың қатынасы		
8	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған активтер		
8.1	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланатын, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «AAA»-дан «AA-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzAAA»-дан «kzAA-» дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
8.2	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік	X	

	агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzA+»-тен «kzA-» дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
8.3	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBBB+»-тен «kzBBB-» дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
8.4	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап қалатын және Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «BB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBB+»-тен «kzBB-» дейін	X	

	рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
9	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған шартты және ықтимал міндеттемелер, оның ішінде:		
9.1	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «ААА»-дан «АА-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzAAA»-дан «kzAA-» дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
9.2	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап қалатын және Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzA+»-тен «kzA-» дейінгі	X	

	рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
9.3	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBBB+»-тен «kzBBB-» дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
9.4	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «BB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBB+»-тен «kzBB-» дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар	X	

	секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
10	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған туынды қаржы құралдары, оның ішінде:		
10.1	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «ААА»-дан «АА-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzAAA»-дан «kzAA-» дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
10.2	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzA+»-тен «kzA-» дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар	X	

	секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы		
10.3	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBBB+»-тен «kzBBB-» дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
10.4	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған, ұйым ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «BB-» дейін халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBB+»-тен «kzBB-» дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру мәмілесі бойынша позициялар сомасы	X	
11	Меншікті капитал есебіне енгізілмеген жалпы резервтердің		

	(провизиялардың) сомасына кемітілген, кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің жиынтығы		
12	Операциялық тәуекелдің сомасы		
13	Меншікті капиталдың, операциялық тәуекелдің есебіне енгізілмеген, жалпы резервтердің (провизиялардың) сомасына кемітілген, кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің сомасына меншікті капиталдың ара қатынасы k1-3		
14	Меншікті капиталдың есебіне енгізілмеген, жалпы резервтердің (провизиялардың) сомасына кемітілген, кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтердің, шартты және ықтимал міндеттемелердің сомасына бірінші деңгейдегі капиталдың ара қатынасы k1-2		

Бірінші басшы немесе есепке қол қоюға уәкілетті адам

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) (қолы)

Бас бухгалтер немесе есепке қол қоюға уәкілетті адам

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) (қолы)

Орындаушы

(лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) (қолы)

Телефоны: _____

Есепке қол қойған күн 20 ____ жылғы « ____ » _____

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 2-қосымша

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасының
бағалы қағаздар нарығын реттеу
мәселелері бойынша нормативтік
құқықтық актілерінің тізбесіне
2-қосымша

Сауда-саттықты
ұйымдастырушы үшін
пруденциалдық нормативтердің
мәндерін есеп айырысу
қағидаларына 1-қосымша

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан
Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген сауда-
саттықты ұйымдастырушы активтерінің кестесі
Есепті кезең: 20 ____ жылғы « ____ » _____ жағдай бойынша
Индекс: ТА-1_ОТ
Кезеңділігі: тоқсан сайын
Ұсынады: сауда-саттықты ұйымдастырушы
Нысан қайда ұсынылады: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі
Ұсыну мерзімі: есепті тоқсаннан кейінгі айдың 5 (бесінші) жұмыс күнінен
кешіктірмей

Нысан

сауда-саттықты ұйымдастырушының атауы
(мың теңге)

№	Баптардың атауы	Сума	Тәуекел деңгейі пайызбен	Есепке арналған сума
I топ				
1.	Қолма-қол теңге		100	

2.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің қолма-қол шетел валютасы		100	
3.	Тазартылған бағалы металдар		100	
4.	Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдар		100	
5.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар		100	
6.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар		100	
7.	Қазақстан Республикасы Үкіметінің дебиторлық берешегі		100	
8.	Қазақстан Республикасының жергілікті билік органдарының салықтар мен бюджетке басқа төлемдер бойынша дебиторлық берешегі		100	
9.	Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары		100	
10.	«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы шығарған бағалы қағаздар		100	
11.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар шет мемлекеттердің орталық үкіметтері шығарған, мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар		100	
12.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» емес борыштық рейтингі немесе басқа		100	

	рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар			
II топ				
13.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингілік бағасы жоқ елдердің қолма-қол шетел валютасы		100	
14.	Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің корреспонденттік шоттарындағы ақша		100	
15.	Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар		100	
16.	Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар		100	
17.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардағы салымдар		100	
18.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардың корреспонденттік шоттарындағы ақша		100	
19.	Тәуекелдің I тобына жатқызылған дебиторлық берешекті қоспағанда, Қазақстан Республикасының жергілікті билік органдарының дебиторлық берешегі		100	
20.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі немесе		100	

	басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардың дебиторлық берешегі			
21.	Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған, мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар		100	
22.	Standard & Poor's агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	
23.	Қазақстан Республикасының жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар		100	
24.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар		100	
25.	Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдар шығарған бағалы қағаздар		100	
26.	Сауда-саттықты ұйымдастырушы баланста ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «ААА»-дан «АА-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шәкілі бойынша «kzААА»-дан «kzАА-»-ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру		100	

	позициялары			
III топ				
27.	Тазартылмаған бағалы металдар		100	
28.	«Қазақстан Даму Банкі» акционерлік қоғамы шығарған борыштық бағалы қағаздар		100	
29.	Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар		100	
30.	Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар		100	
31.	Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардағы салымдар		100	
32.	Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардың корреспонденттік шоттарындағы ақша		100	
33.	Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдардың дебиторлық берешегі		100	
34.	Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған, мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар		100	
35.	Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-		100	

	тен «BBB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар			
36.	Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар		100	
37.	Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар ұйымдар шығарған бағалы қағаздар		100	
38.	Сауда-саттықты ұйымдастырушы баланста ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «A+»-тен «A-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шәкілі бойынша «kzA+»-тен «kzA-»-ке дейінгі рейтингілік бағасы немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру позициялары		100	
IV топ				
39.	Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар және тиісті рейтингілік бағасы жоқ елдердің орталық банктеріндегі салымдар		100	
40.	Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы		100	

	және тиісті рейтингілік бағасы жоқ халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар			
41.	Standard & Poor's агенттігінің «А-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарындағы, тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарындағы және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарындағы салымдар		100	
42.	Standard & Poor's агенттігінің «А-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарының, тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарының және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының корреспонденттік шоттарындағы ақша		100	
43.	Standard & Poor's агенттігінің «А-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарының, тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының резидент ұйымдарының және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа		100	

	рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының дебиторлық берешегі			
44.	Жеке тұлғалардың дебиторлық берешегі		100	
45.	Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингілік бағасы жоқ елдердің орталық үкіметтері шығарған мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар		100	
46.	Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингілік бағасы жоқ елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар		100	
47.	Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары және тиісті рейтингілік бағасы жоқ халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	
48.	Standard & Poor's агенттігінің «A-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент ұйымдары, тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының резидент ұйымдары және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	

49.	Сауда-саттықты ұйымдастырушы баланста ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шәкілі бойынша «kzBBB+»-тен «kzBBB-»-ке дейінгі рейтингілік бағасы немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру позициялары		100	
50.	Төлемдер бойынша есеп айырысулар		100	
51.	Негізгі құрал-жабдықтар		100	
52.	Материалдық қорлар		100	
53.	Сыйақы және шығыстар сомасын алдын ала төлеу		100	
V топ				
54.	Сауда-саттықты ұйымдастырушының негізгі қызметінің мақсаты үшін сатып алынған және 38 Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес келетін лицензиялық бағдарламалық қамтамасыз ету		100	
55.	Standard & Poor's агенттігінің «B-» төмен тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар		100	
56.	Standard & Poor's агенттігінің «B-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар		100	
57.	Standard & Poor's агенттігінің «BB-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарындағы және тиісті рейтингілік		100	

	бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарындағы салымдар			
58.	Standard & Poor's агенттігінің «BB-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының және тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының корреспонденттік шоттарындағы салымдар		100	
59.	Осы қосымшаның ескертуінде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарындағы салымдар		100	
60.	Осы қосымшаның ескертуінде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының корреспонденттік шоттарындағы ақша		100	
61.	Standard & Poor's агенттігінің «BB-» төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының және тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының дебиторлық берешегі		100	
62.	Осы қосымшаның ескертуінде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдарының дебиторлық берешегі		100	
63.	Standard & Poor's агенттігінің «B-» төмен тәуелсіз рейтингі бар немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған бағалы		100	

	қағаздар			
64.	Standard & Poor's агенттігінің «BB-» төмен тәуелсіз рейтингі бар немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар		100	
65.	Standard & Poor's агенттігінің «B-» төмен борыштық рейтингі бар немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	
66.	Standard & Poor's агенттігінің «BB-» төмен борыштық рейтингі бар немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдары және тиісті рейтингілік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	
67.	Осы қосымшаның ескертуінде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдары шығарған бағалы қағаздар		100	
68.	Сауда-саттықты ұйымдастырушы баланста ұстап тұратын және Standard & Poor's агенттігінің «BB+»-тен «BB-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's агенттігінің ұлттық шәкілі бойынша «kzBB+»-тен «kzBB-» дейінгі рейтингілік бағасы немесе басқа рейтингілік агенттіктердің бірінің ұлттық шәкілі бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру позициялары		100	
69.	Осы нысанның 51-жолында көрсетілген деңгейден төмен рейтингілік бағасы бар,		100	

	сондай-ақ рейтингілік бағасы жоқ, қор биржасының ресми тізімі «Негізгі» алаңының «борыштық бағалы қағаздар» секторына енгізілген мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздар			
70.	<p>Қазақстан Республикасының және басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған, мынадай талаптарға сәйкес келетін Қазақстан Республикасы ұйымдарының мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздары:</p> <p>1) борыштық бағалы қағаздар эмитенті қаржылық есептілікті ҚЕХС немесе АҚШ ҚЕС сәйкес жасайды;</p> <p>2) осы жолдың 1) тармақшысының талаптарына сәйкес жасалған борыштық бағалы қағаздар эмитентінің қаржылық есептілігінің аудитін қор биржасымен танылатын аудиторлық ұйымдар тізбесіне кіретін аудиторлық ұйымдардың бірі жүргізеді;</p> <p>3) борыштық бағалы қағаздар эмитенті аудиторлық есеппен расталған, қор биржасының ішкі құжаттарымен белгіленген кезеңдердегі эмитенттің қаржылық есептілігін немесе аралық қаржылық ақпаратқа шолу жасау бойынша аудитордың есебін (эмитенттің аралық қаржылық есептілігінің толық топтамасын) ұсынған;</p> <p>4) борыштық бағалы қағаздар эмитенті акционерлерінің жалпы жиналысында бекітілген корпоративтік басқару кодексінің болуы;</p> <p>5) борыштық бағалы қағаздар эмитентінің құрылтай құжаттарында және (немесе) бағалы қағаздар шығарылымының проспектісінде бағалы қағаздардың меншік иелерінің оларды иеліктен шығару (тапсыру) құқықтарына нұқсан келтіретін немесе шектейтін нормалар болмайды</p>		100	
71.	Басқа қаржы құралдары		100	

Барлығы:		х	
----------	--	---	--

Бірінші басшы немесе есепке қол қоюға уәкілетті тұлға

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)) (қолы)

Бас бухгалтер _____

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)) (қолы)

Орындаушы: _____

(тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда)) (қолы) (телефон нөмірі)

Есепке қол қойылған күн 20__ жылғы «__» _____

Мөр орны (бар болса)

Ескерту:

Шет мемлекеттер тізбесі:

- 1) Андorra Княздығы;
- 2) Антигуа және Барбуда Мемлекеті;
- 3) Багам аралдары Достастығы;
- 4) Барбадос Мемлекеті;
- 5) Бахрейн Мемлекеті;
- 6) Белиз Мемлекеті;
- 7) Бруней Даруссалам Мемлекеті;
- 8) Вануату Республикасы;
- 9) Гватемала Республикасы;
- 10) Гренада Мемлекеті;
- 11) Джибути Республикасы;
- 12) Доминика Республикасы;
- 13) Индонезия Республикасы;
- 14) Испания (Канар аралдарының аумағы бөлігінде ғана);
- 15) Кипр Республикасы;
- 16) Қытай Халық Республикасы (Аомынь (Макао) және Сянган (Гонконг) арнайы әкімшілік аудандарының аумақтары бөлігінде ғана);
- 17) Ислам Федеральдық Республикасы Комор аралдары;
- 18) Коста-Рика Республикасы;
- 19) Малайзия (Лабуан анклавының аумағы бөлігінде ғана);
- 20) Либерия Республикасы;
- 21) Лихтенштейн Княздығы;
- 22) Маврикий Республикасы;
- 23) Португалия (Мадейра аралдарының аумағы бөлігінде ғана);
- 24) Мальдив Республикасы;
- 25) Мальта Республикасы;
- 26) Маршалл аралдары Республикасы;
- 27) Монако Княздығы;
- 28) Мьянма Одағы;
- 29) Науру Республикасы;

- 30) Нидерланды (Аруба аралының аумағы және Антиль аралдарының тәуелді аумақтары бөлігінде ғана);
 - 31) Нигерия Федеративтік Республикасы;
 - 32) Жаңа Зеландия (Кук және Ниуэ аралдарының аумақтары бөлігінде ғана);
 - 33) Біріккен Араб Әмірлігі (Дубай қаласының аумағы бөлігінде ғана);
 - 34) Палау Республикасы;
 - 35) Панама Республикасы;
 - 36) Самоа Тәуелсіз Мемлекеті;
 - 37) Сейшель аралдары Республикасы;
 - 38) Сент-Винсент және Гренадины Мемлекеті;
 - 39) Сент-Китс және Невис Федерациясы;
 - 40) Сент-Люсия Мемлекеті;
 - 41) Ұлыбритания мен Солтүстік Ирландияның Біріккен Корольдігі (мынадай аумақтары бөлігінде ғана):
Ангилья аралдары; Бермуд аралдары;
Британдық Виргин аралдары;
Гибралтар;
Кайман аралдары;
Монтсеррат аралы;
Теркс және Кайкос аралдары;
Мэн аралы;
Норманд аралдары (Гернси, Джерси, Сарк, Олдерни аралдары);
 - 42) Америка Құрама Штаттары (Американдық Виргин аралдарының, Гуам аралының және Пуэрто-Рико Достастығы аумақтары бөлігінде ғана);
 - 43) Тонга Корольдігі;
 - 44) Филиппин Республикасы;
 - 45) Шри-Ланка Демократиялық Республикасы.
- Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы нысанға қосымшада берілген.

Салымдардың кредиттік
тәуекел дәрежесі бойынша
мөлшерленген сауда-саттықты
ұйымдастырушы активтерінің
кестесі нысанына қосымша

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме

**Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген сауда-
саттықты ұйымдастырушының активтерінің кестесі**

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы түсіндірме (бұдан әрі - Түсіндірме) «Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген сауда-саттықты ұйымдастырушының активтерінің кестесі» нысанын толтыру бойынша бірыңғай талаптарды белгілейді.

2. Нысан «Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын мемлекеттік реттеу, бақылау және қадағалау туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 9-бабы 1-тармағының б) тармақшасына сәйкес әзірленді.

3. Нысанды тоқсан сайын есепті кезеңнің соңына сауда-саттықты ұйымдастырушы толтырады.

4. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі мың теңгемен белгіленеді. 500 (бес жүз) теңгеден аз сома 0 (нөлге) дейін дөңгелектенеді, ал 500 (бес жүз) теңгеге тең және одан жоғары сома 1000 (бір мың) теңгеге дейін дөңгелектенеді.

5. Нысанға бірінші басшы немесе есепке қол қоюға уәкілетті тұлға, бас бухгалтер және орындаушы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша Түсіндірме

6. Сауда-саттықты ұйымдастырушыда осы тармаққа сәйкес түзетілген қамтамасыз ету құнын анықтауға мүмкіндік беретін осыған ұқсас есепке алу жүйесі болғанда, сауда-саттықты ұйымдастырушыда түзетілген құны аталған активтер мөлшерінің 50 (елу) пайызынан кем емес болатын қамтамасыз етуі бар (Нысанның 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12-жолдарында көрсетілген активтер түріндегі) салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар түзетілген қамтамасыз ету құнын шегергенде, тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер есебіне енгізілуі мүмкін.

Қамтамасыз етудің түзетілген құны (Нысанның 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12-жолдарында көрсетілген активтер түріндегі) мыналарға:

қамтамасыз ету ретінде ұсынылған салымдардың 100 (жүз) пайыздық сомасына;

қамтамасыз етуге берілген бағалы қағаздардың нарықтық құнының 95 (тоқсан бес) пайызына;

қамтамасыз етуге берілген тазартылған қымбат металдардың нарықтық құнының 85 (сексен бес) пайызына тең болады.

Жоғарыда аталған салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың қамтамасыз етілмеген бөлігі салымдарға, дебиторлық берешекке, сатып алынған бағалы қағаздарға сәйкес келетін Тәуекел дәрежесі бойынша Нысанға сай мөлшерленеді.

7. Қарсы агенттен төмен тәуекел дәрежесі бар ұйымдар кепілдік берген (сақтандырылған) сауда-саттықты ұйымдастырушының инвестицияларының есебіне енгізілмеген салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар, заемдар, инвестициялар тәуекел дәрежесі бойынша (сауда-саттықты ұйымдастырушының инвестицияларының есебіне енгізілмеген салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың, заемдардың, инвестициялардың кепілдік берілген (сақтандырылған) сомасын шегергендегі)

сараланған активтердің есебіне борышкердің тәуекелі бойынша енгізілуі мүмкін.

Сауда-саттықты ұйымдастырушының инвестицияларының есебіне енгізілмеген салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың, заемдардың, инвестициялардың кепілдік берілген (сақтандырылған) сомасы тиісті кепілгердің (сақтандырылушының) дебиторлық берешегінің тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленеді.

8. Қазақстан Республикасының мынадай:

1) оффшорлық аймақтың аумағында заңды тұлға ретінде тіркелген;

2) жекелей алғанда жарғылық капиталға қатысу үлесінің 5 (бес) пайызынан астамын иеленуші оффшорлық аймақ аумағында тіркелген заңды тұлғаларға тәуелді немесе оффшорлық аймақ аумағында тіркелген заңды тұлғаға қатысты еншілес болып табылатын;

3) оффшорлық аймақ азаматтары болып табылатын бейрезиденттеріне ұсынылған, Түсіндірменің 6-тармағында көрсетілген салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар Түсіндірменің 6-тармағында көрсетілген қамтамасыз ету болуына қарамастан, Нысанға сәйкес тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленеді.

9. Қазақстан Республикасының мынадай:

1) оффшорлық аймақ аумағында заңды тұлға ретінде тіркелген, бірақ Standard & Poor's агенттігінің «АА-» төмен емес борыштық рейтингі бар немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар немесе міндеттемелердің барлық сомасын қамтамасыз ету үшін, аталған деңгейден төмен емес борыштық рейтингі бар бас ұйымның тиісті кепілі бар;

2) жекелей алғанда жарғылық капиталға қатысу үлесінің 5 (бес) пайызынан астамын иеленуші, оффшорлық аймақ аумағында тіркелген заңды тұлғаға тәуелді болып табылатын немесе оффшорлық аймақ аумағында тіркелген заңды тұлғаға қатысты еншілес болып табылатын, бірақ аталған деңгейден төмен емес борыштық рейтингі бар немесе міндеттемелердің барлық сомасын қамтамасыз ету үшін борыштық рейтингі осы тармақтың 1) тармақшасында аталған деңгейден төмен емес бас ұйымның тиісті кепілі бар, оффшорлық аймақ аумағында тіркелген заңды тұлғалар болып табылатын Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне немесе Нысанға Ескертуде белгіленген оффшорлық аумақтар тізбесіне енгізілген не Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымымен ақпарат алмасу жөнінде міндеттемелер қабылдамаған оффшорлық аймақтардың тізбесіне не жекелей алғанда жарғылық капиталға қатысу үлесінің 5 (бес) пайызынан астамын иеленуші, заңды тұлғаға қатысты тәуелді болып табылатын ұйымдарға енгізілген мемлекеттердің азаматтары не аталған оффшорлық аймақтардың аумағында тіркелген заңды тұлғаларға қатысты еншілес болып табылатын Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне қойылатын талаптарды қоспағанда, бейрезиденттеріне ұсынылған Түсіндірменің 6-тармағында көрсетілген салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар тәуекелдің нөл дәрежесі бойынша мөлшерленеді.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 3-қосымша

Сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымдары,
Қазақстан Республикасының
бейрезидент-сақтандыру
(қайта сақтандыру)
ұйымдарының филиалдары үшін
тәуекелдерді басқару және ішкі
бақылау жүйесін қалыптастыру
Қағидаларына 4-қосымша

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан
Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау
және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға
Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан
<https://www.gov.kz> интернет-ресурсына орналастырылды
Тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу
Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан индексі: 1-
STRESS-TEST
Кезеңділігі: жыл сайын
Есепті кезең: 20__ жылғы «__» _____ жағдай бойынша
Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды ұсынатын
тұлғалар тобы: сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары
Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды ұсыну
мерзімі: жыл сайын, есепті жылдан кейінгі жылдың 30 сәуірінен кешіктірмей
БСН: _____
Жинау әдісі: қағаз тасымалдағышта

1-кесте. Баға тәуекелі бойынша стресс-тестілеу

№	Эмитенттің атауы	Бағалы қағаздың атауы	Халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN)	Қаржы құралының баланстық құны (мың теңгемен)
1	2	3	4	5
1				

2				
3				
...				
1	Шығын жиынтығы			
2	Стресс-тестілеуден кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі			
3	Стресс-тестілеуден кейін өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі			

кестенің жалғасы:

Қаржы құралының ағымдағы құнының төмендеу сценарийі (мың теңгемен)			Қаржы құралының құны төмендеген кездегі шығын (мың теңгемен)		
20 %-ға	30 %-ға	40 %-ға	20 %-ға	30 %-ға	40 %-ға
6	7	8	9	10	11

Стресс-тестілеуге түсініктеме

2-кесте. Пайыздық тәуекел бойынша стресс-тестілеу

№	Эмитенттің атауы	Қаржы құралының баланстық құны мың теңгемен (нақты)	Кірістілік мөлшерлемесі (нақты)	Кірістілік мөлшерлемесінің болжамды мәні (+1%)
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
...				
1	Шығын жиынтығы			
2	Стресс-тестілеуден кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі			

3	Стресс-тестілеуден кейін өтімділігі жоғары активтер қалдығының жеткіліктілік нормативі	
---	--	--

кестенің жалғасы

(+1%) кірістілік мөлшерлемесі кезіндегі қаржы құралының болжамды құны	(+1%) кірістілік мөлшерлемесі кезіндегі шығын сомасы, мың теңгемен
6	7

Стресс-тестілеуге түсініктеме

3-кесте. Валюталық тәуекел бойынша стресс-тестілеу

Шетел валютасын ың атауы	Осы шетел валютасына номинирленген активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құны теңгемен			Теңгенің шетел валютасына қатысты төмендеу сценарийі	Теңгенің шетел валютасына қатысты нығаю сценарийі	
	Активтер	Міндеттемелер	Активтер	Міндеттемелер	Активтер	Міндеттемелер
1	2	3	4	5	6	7
USD						
EURO						
RUB						
Өзге валюталар						
Жиынтығы						

кестенің жалғасы:

Теңгенің шетел валютасына қатысты төмендеу сценарийі бойынша шығын (кіріс)		Теңгенің шетел валютасына қатысты нығаю сценарийі бойынша шығын (кіріс)		ТМН	ӨЖАН	ТМН	ӨЖАН
Активтер (2-4)	Міндеттемелер (3-5)	Активтер (2-6)	Міндеттемелер (3-7)	ТМН	ӨЖАН	ТМН	ӨЖАН

8	9	10	11	12	13	14	15

Стресс-тестілеуге түсініктеме

Сақтандыру қызметін жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу

4.1-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларын жинауды тоқтата тұру сценарийі

№	Баптың атауы	Сақтандыру сыйлықақыларын жинауды тоқтата тұру сценарийі				
		Есепті тоқсанға	1-ші болжамды тоқсан	2-ші болжамды тоқсан	3-ші болжамды тоқсан	4-ші болжамды тоқсан
1	2	3	4	5	6	7
1	Салықтарды төлегеннен кейінгі таза пайданың (шығынның) жиынтығы (мың теңге)					
2	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі					
3	Өтімділігі жоғары активтер қалдығының жеткіліктілік нормативі					Жүктеу

Стресс-тестілеуге түсініктеме

4.2-кесте. Индекстеу мөлшерлемесінің өсуіне байланысты аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар резервінің ұлғаю сценарийі

№	Баптың атауы	Индекстеу мөлшерлемесінің өсуіне байланысты аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар
---	--------------	---

		резервінің ұлғаю сценарийі	
		Есепті күнге көрсеткіштің мәні	Стресс-тестілеуден кейінгі көрсеткіштің мәні
1	2	3	4
1	Сақтандыру төлемдерін индекстеу ставкасы		8,25%
2	Орын алмаған шығын резерві («Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жасалған аннуитет шарттары бойынша)		
3	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі		
4	Өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі		

Стресс-тестілеуге түсініктеме

4.3-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзу сценарийі

№	Баптың атауы	Есепті күнге нақты сома	Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзу сценарийі:		
			10 %	20 %	30 %
1	2	3	4	5	6
1	Қолданыстағы сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша				

	сақтандыру сыйлықақылары				
2	Бұзылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша комиссиялық сыйақы сомасы	X			
3	Шығын сомасының жиынтығы (1+2-тармақтар)	X			
4	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі				
5	Өтімділігі жоғары активтер қалдығының жеткіліктілік нормативі				

Стресс-тестілеуге түсініктеме

Кредиттік тәуекел бойынша стресс-тестілеу

5.1-кесте. Пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдары, қайта сақтандырушылар бойынша рейтингтік бағасының төмендеу сценарийі

№	Баптың атауы	Пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдары, қайта сақтандырушылар бойынша рейтингтік бағасының төмендеу сценарийі		
		Есепті күнге нақты мәні	Болжамды мәні	Шығын/Айырмашылық
1	2	3	4	5
1	Активтерді сапасы мен өтімділігі бойынша жіктеу ескеріле отырып есептелген төлем қабілеттілігінің нақты маржасы, мың теңге			
2	Активтерді			

	сапасы мен өтімділігі бойынша жіктеу ескеріле отырып есептелген төлем қабілеттілігінің нақты маржасы, мың теңге			
3	Төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі			
4	Өтімділігі жоғары активтердің сомасы, мың теңге			
5	Өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі			

Стресс-тестілеуге түсініктеме

5.2-кесте. Қайта сақтандырушының төлемді уақтылы жүзеге асырмауы сценарийі

Сақтандырушының атауы	Қайта сақтандырушының төлемді уақтылы жүзеге асырмауы сценарийі					
	Сақтандыру шартының нөмірі	Сақтанушы	Қайта сақтандырушы	Жауапкершілік лимиті (сақтандыру сомасы)	Қайта сақтандырушының жауапкершілік сомасы	Қайта сақтандырушының жауапкершілік сомасының 5%-ы
1	2	3	4	5	6	7
Шығындардың жиынтығы:						
Стресс-тестілеуден кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі						
Стресс-тестілеуден кейін өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі						

Стресс-тестілеуге түсініктеме

5.3-кесте. Дефолт ықтималдығы ескерілген сценарий (қайта сақтандыру ұйымы)

Сақтанушының атауы	Дефолт ықтималдығы ескерілген сценарий (қайта сақтандыру ұйымы)						
	Сақтандыру шартының (полисінің) және (немесе) қосымша келісімнің нөмірі	Қайта сақтандырушының атауы	Қайта сақтандырушының атауы	Қайта сақтандырушының кредиттік рейтингі	Дефолт ықтималдығы кестесін сәйкес дефолт ықтималдығы (PD)	Таңдалған сценарий бойынша шығын (EL) (теңгемен)	Дефолт ықтималдығы (PD) ескерілген табыс таппаған сыйлықақылардың резерві
1	2	3	4	5	6	7 = 4*6	8 = 4+7
Жиынтығы:							
Стресс-тестілеуден кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі							
Стресс-тестілеуден кейін өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі							

Стресс-тестілеуге түсініктеме

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефон _____

Электрондық поштаның мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе стресс-тестілеуге қол қоюға уәкілетті адам _____

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы, телефоны _____

Тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы _____

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы, телефоны _____

Күні 20__ жылғы «__» _____

Тәуекелдер бойынша

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме

Тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу (индекс – 1-STRESS-TEST, кезеңділік – жыл сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша осы түсіндірме (бұдан әрі – Түсіндірме) «Тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу» әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанды (бұдан әрі – Нысан) толтыру жөнінде бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Ұйым нысанды жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 30 сәуірінен кешіктірмей толтырады.

3. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі теңгемен және пайыздармен (үтірден кейін екінші белгіге дейін) белгіленеді. 500 (бес жүз) теңгеден аз сома 0 (нөлге) дейін дөңгелектенеді, ал 500 (бес жүз) теңгеге тең және одан жоғары сома 1000 (бір мың) теңгеге дейін дөңгелектенеді.

6. Нысанға бірінші басшы немесе Нысанға қол қоюға уәкілетті адам, сондай-ақ тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы қол қояды.

2-тарау. Нысан бойынша түсіндірме

5. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары Нысанның 1 - 3, 4.1, 4.3, 5.1 - 5.3 кестелерін толтырады.

6. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары Нысанның 1 - 3, 4.1 - 4.3, 5.1-кестелерін толтырады.

7. 1-кесте. Баға тәуекелі бойынша стресс-тестілеу:

1) 2-бағанда үлестік құралдар эмитентінің атауы көрсетіледі (Exchange Traded Funds (ETF) (Эксчейндж Трэйдэд Фандс) акциялары, пайлары базалық активі болып табылатын акциялар, депозитарлық қолхаттар);

2) 3 және 4-бағандарда бағалы қағаздың атауы және оның халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN) көрсетіледі;

3) 5-бағанда есепті күнге қаржы құралының баланстық құны көрсетіледі;

4) 6, 7 және 8-бағандарда қаржы құралы тиісінше 20%-ға, 30%-ға және 40%-ға төмендеген кезде оның баланстық құны көрсетіледі;

5) 9, 10 және 11-бағандарда қаржы құралының баланстық құны мен оның болжамды төмендетілген құны арасындағы айырма көрсетіледі.

8. 2-кесте. Пайыздық тәуекел бойынша стресс-тестілеу:

1) 2-бағанда облигация эмитенттерінің атауы көрсетіледі;

2) 3-бағанда бухгалтерлік баланстың мынадай баптары бойынша

ескерілетін есепті күнге қаржы құралының баланстық құны көрсетіледі: «Өзгерістері пайданың немесе шығынның құрамында көрсетілетін әділ баға бойынша бағаланатын бағалы қағаздар» және «Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар»;

3) 4-бағанда есепті күнге облигация бойынша өтеуге кірістіліктің нақты мөлшерлемесі көрсетіледі;

4) 5-бағанда облигацияның кіріс мөлшерлемесін 1%-ға ұлғайту кезіндегі оның болжамды мәні көрсетіледі;

5) 7-бағанда облигацияның кіріс мөлшерлемесін ұлғайту кезіндегі шығын сомасының болжамды мәні көрсетіледі.

9. 3-кесте. Валюталық тәуекел бойынша стресс-тестілеу

1) ТМН – стресс-тестілеуден кейін төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі;

ӨЖАН – стресс-тестілеуден кейін өтімділігі жоғары активтер қалдығының жеткіліктілік нормативі;

2) стресс-тестілеуге сақтандыру ұйымының активтері мен міндеттемелері жатады;

3) стресс-тестілеуді өткізуге арналған сценарий: USD, EURO – $\pm 20\%$; RUB – $\pm 10\%$; өзге валюталар – $\pm 10\%$;

4) 2 және 3-бағандарда есепті күнге осы шетел валютасында номинирленген активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құны теңгемен көрсетіледі;

5) 4, 5, 6 және 7-бағандарда шетел валютасына қатысты теңгенің төмендеу және нығаю сценарийлері кезінде тиісінше активтер мен міндеттемелердің болжамды баланстық сомасы көрсетіледі;

6) 8, 9, 10 және 11-бағандарда шетел валютасына қатысты теңгенің төмендеуі мен нығаю сценарийі бойынша тиісінше (активтер мен міндеттемелердің нақты және болжамды мәндері арасындағы айырма) болжамды шығын (кіріс) көрсетіледі.

10. Сақтандыру қызметін жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу:

4.1-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларын жинауды тоқтата тұру сценарийі:

1) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақыларын жинауды тоқтата тұру бойынша стресс-тестілеуді жүргізу мақсатында сақтандыру бөлігі бойынша кірістердің болмауын және тұрақты шығыстар мен сақтандыру төлемдері бойынша шығыстардың сақталуын ескере отырып, қаржылық көрсеткіштер мен пруденциялық нормативтер мәндерінің өзгеру болжамын жүзеге асыру қажет;

2) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының осы сценарийі бойынша есепті күнге портфельдегі бар сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруды (тиісінше олар бойынша сақтандыру төлемдерінің жаңа түсімдерінің болмауы) көздеу қажет;

3) осы стресс-тестілеу бойынша нысан 4 (төрт) болжамды тоқсанға (тоқсан

бойынша жыл) толтырылады).

4.2-кесте. Индекстеу мөлшерлемесінің өсуіне байланысты аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар резервінің ұлғаю сценарийі

1) «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жасалған аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар резервінің ұлғаю сценарийі индекстеу мөлшерлемесін 8,25% деңгейінде пайдаланған кезде есепті күнге есептеледі.

Кәсіби пайымға сүйене отырып, мөлшерлеменің 8,25% мәнінен елеулі ауытқулары кезінде актуарий негізделген баламалы мөлшерлемені ұсынады;

2) стресс-тестілеу нысанына қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру шеңберінде жасалған қолданыстағы аннуитет шарттары бойынша есеп қоса беріледі (жаңа индекстеуді ескере отырып) (цифрлық нысанда ұсынылады).

4.3-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзу сценарийі:

1) сақтандыру шарттарын бұзу тәуекелі бойынша стресс-тестілеу сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзудың 10%-30% дейінгі сценарийін көздейді;

2) 4, 5 және 6-бағандарда Кесте баптарының болжамды мәндері көрсетіледі;

3) стресс-тестілеу нысанының 2-бағаны бойынша бұзылған (сақтандыру сыйлықақысына теңбе-тең) сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша комиссиялық сыйақы сомасы көрсетіледі;

4) пруденциялық нормативтердің болжамды мәндерін есептеу үшін, сақтандыру (қайта сақтандыру) шартын бұзуға байланысты шығыстардың сомасын және аталған шарттар бойынша комиссиялық сыйақыны төлеу шығыстарының сомасын ескеру қажет.

11. Кредиттік тәуекел бойынша стресс-тестілеу

5.1-кесте. Пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдары, қайта сақтандырушылар бойынша рейтингтік бағасының төмендеу сценарийі:

1) осы стресс-тестілеуді жүргізу үшін 1-тармаққа (one notch) (уан ноч) пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдарының, қайта сақтандырушылардың рейтингтік бағасының төмендеуін ескере отырып, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативін есептеуді және өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативін есептеуді (бұдан әрі - есептеу) жүзеге асыру қажет. Рейтингтік бағаның төмендеуі Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген «Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерін және оларды есептеу әдістемелерін, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының немесе сақтандыру

холдингтерінің еншілес ұйымдары сатып алатын заңды тұлғалардың акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарды, сақтандыру холдингтері сатып алатын халықаралық қаржы ұйымдары облигацияларының тізбесін, сақтандыру холдингтері сатып алатын облигациялар үшін талап етілетін ең төмен рейтингті және рейтингтік агенттіктердің тізбесін, сондай-ақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары сатып алатын қаржы құралдарының (акциялар мен жарғылық капиталына қатысу үлестерін қоспағанда) тізбесін белгілеу туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысына сәйкес рейтингтік бағалар бойынша талаптар қойылған есеп айырысу тармақтары бойынша жүзеге асырылады;

2) төлем қабілеттілігінің нақты маржасы 1-тармаққа (one notch) (уан нотч) пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдарының, қайта сақтандырушылардың рейтингтік бағасы төмендегеннен кейін капитал баптары және оларды сапасы мен өтімділігі бойынша жіктеу ескеріле отырып есептелген екі шаманың ең аз шамасы болып табылады;

3) Morningstar (Морнингстар) рейтингтік агенттігінің рейтингтік бағасы бар пай бойынша бағаны 1 жұлдызға азайту қажет;

4) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының төлем қабілеттілігі маржасының ең төмен мөлшері қайта сақтандырушының төмендетілген рейтингтік бағасына немесе Қазақстан Республикасының резидент-қайта сақтандыру ұйымының алдыңғы есепті күнге төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі мәніне байланысты Қазақстан Республикасының резидент және бейрезидент – сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына қолданыстағы сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыруға берілетін (берілген) сыйлықақылардың сомасына ұлғайтылуға тиіс;

5) пруденциялық нормативтерді есептеу кезінде ескерілетін, қаржы құралдарының, қайта сақтандырушылардың рейтингтік бағасының төмендеу тәуекелі бойынша стресс-тестілеуге түсіндірмелерде стресс-тестілеуді жүргізу қорытындысы (пруденциялық нормативтердің нақты және болжамды мәндерінің арасындағы айырмашылық) бойынша шығындардың туындауының негізгі себебі көрсетіледі.

5.2-кесте. Қайта сақтандырушының төлемді уақтылы жүзеге асырмауы сценарийі:

1) 1-6-бағандарында сақтандыру сомасы ең аз қайта сақтандыру шарты бойынша ақпарат көрсетіледі. Аталған қайта сақтандыру шарты бойынша қайта сақтандырушыға берілген жауапкершілік сомасы 5% мөлшерінде нөлге теңестіріледі;

2) төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі және өтімділігі жоғары активтердің жеткіліктілік нормативі қайта сақтандырушының қайта сақтандыру шарты бойынша 5% мөлшеріндегі жауапкершілік сомасының шегерімі ескеріле отырып есептеледі.

5.3-кесте. Дефолт ықтималдығы ескерілген сценарий (қайта сақтандыру

ұйымы):

Қайта сақтандырушының кредиттік тәуекелі бойынша есептеу қайта сақтандырушы рейтингісінің 1 санатқа төмендеуі арқылы Дефолт ықтималдығы (PD) кестесіне сәйкес жүзеге асырылады және тиісінше сақтандыру ұйымының пруденциялық нормативтерінің көрсеткіштеріне ықпал етуі мүмкін:

S&P, Fitch	Moody's	PD в %
AAA	Aaa	0
AA+	Aa1	0
AA	Aa2	0
AA-	Aa3	0
A+	A1	0
A	A2	0,06
A-	A3	0,1
BBB+	Baa1	0,14
BBB	Baa2	0,18
BBB-	Baa3	0,48
BB+	Ba1	0,76
BB	Ba2	1,06
BB-	Ba3	2,44
B+	B1	3,82
B	B2	5,2
B-	B3	10,07
CCC+	Caa1	14,93
CCC	Caa2	19,79
CCC-	Caa3	46,52
C	Ca	73,26
D	D	100

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 4-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары және
Қазақстан Республикасының
бейрезидент-сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымдарының
филиалдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру қағидаларына
6-қосымша

Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан

<https://www.gov.kz> интернет-ресурсына орналастырылды

«Өмірді сақтандыру» саласы бойынша қызметін жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерін бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан индексі:

RASA_2LI

Кезеңділігі: жыл сайын

Есепті кезең: 20__ «__» _____ жағдай бойынша

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды ұсынатын тұлғалар тобы: «өмірді сақтандыру» саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары

БСН: _____

Жинау әдісі: қағаз тасымалдағышта

Нысан

(сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының атауы)

Тәуекелдерді бағалау жүйесі коэффициентінің атауы	Мәні		Стандарттық ауқым	Тәуекелдер	Қысқаша сипаты /ұсынымдар	Стандарттық ауқымнан ауытқулар кезіндегі қысқаша түсіндірме (есепті жыл үшін)
	өткен есепті жылға, %-бен	есепті жылға, %-бен				
1	2	3	4	5	6	7
K1 «Түзетілген капиталдың өзгеруі»			- 10%<K1 <50%	операциялық, стратегиялық	K1 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының бір жыл ішіндегі қаржылық жағдайының жақсаруын / нашарлауын бағалайды. K1> 50% операциялық қызметтің тұрақсыздығын, сақтандыру холдингіндегі капитал ағынын, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының едәуір өсуін немесе қосылуын/қосуын көрсете алады. K1 <-10% болғанда, өзгерістерге әсер ететін факторларды анықтау қажет. Мынадай әсер етуі	

					<p>мүмкін факторлар:</p> <p>а) төленген дивидендтер; б) инвестициялар бойынша іске асырылмаған кіріс немесе залал; в) қайта бағалау нәтижесінде резервтердің өзгеруі; г) танылмаған активтердегі өзгерістер; д) бухгалтерлік есеп қағидаттарының өзгеруі; е) салық салу жүйесіндегі өзгерістер.</p>	
<p>K2 «Капиталдың өзгеруі»</p>			<p>- 10%<K2 <50%</p>	<p>операциялық, стратегиялық</p>	<p>K2 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының негізгі қызметінің нәтижелері бойынша (жарғылық капиталды алу мен толықтыруды ескере отырып, негізгі қызметті нақты бағалау) қаржылық жағдайдың жақсаруын/ нашарлауын бағалайды. K2 K1-мен бірге қарастырылуы керек. Егер K2 коэффициентінің нәтижесі K1 коэффициентінің нәтижесінен</p>	

					<p>жоғары болса, онда бұл күшті бас ұйымды немесе акционер мен капиталды жеткілікті деңгейде ұстап тұрғысы келетін байланысты тұлғалар тарапынан қолдауды көрсете алады. Осыған байланысты талдау кезінде бас ұйымның, сақтандыру тобының тұрақтылығы, сондай-ақ қосымша капиталды қаржыландыратын активтердің сипатын тексеру ескерілуі тиіс. Егер қосымша капиталдандыруға қарамастан, K2 теріс мән алса немесе ауқымның төменгі шегінен асып кетсе, онда капиталдың азаю себептері мен артық шығу себептерін төмендеу және үрдіс себептерін анықтау үшін талдау керек. Егер K2 бірнеше жыл бойына теріс</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					үрдісті көрсетсе, онда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының операциялық қызметінде проблемалар туындауы мүмкін.	
К3 «Рентабельдігі»			$K3 > 0\%$	операциялық	К3 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының активтерді пайдалану үшін пайдалану мүмкіндігінің бағасын береді. Пайдалылық деңгейіне әсер етуі мүмкін факторлар: а) өлім мен аурушаңдық деңгейі; б) инвестициялық кірістің жеткіліктілігі К4; в) комиссиялық шығыстар деңгейі; г) міндетті резервтік талаптар, қолданыстағы пайыздық мөлшерлемелер және өлім көрсеткіштері;	
К4 «Инвестициялық кірістің жеткіліктілігі»			$125\% < K4 < 900\%$	нарықтық стратегиялық, сақтандыру резервтері	К4 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының міндеттемелері бойынша пайыздық талаптарды қанағаттандыру үшін	

					<p>инвестициялық табыстың жеткіліктілігінің бағасын береді. К4 деңгейіне әсер етуі мүмкін факторлар: а) ұзақ мерзімді келешекте үлкен табыс алуға бағытталған алыпсатарлық инвестициялар, аралық кезеңде аз кірісті қамтамасыз етеді; б) сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының еншілес ұйымдарына немесе акционердің кәсіпорындарына салған ірі инвестициялар; в) кеңсе үй-жайларын қамтамасыз етуге ірі инвестициялар; г) салық салынбайтын облигацияларға ірі инвестициялар; д) жоғары инвестициялық шығындар. Егер К4 соңғы екі жыл ішінде стандартты диапазоннан асып кетсе, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жағдайды жақсарту және келешекте</p>	
--	--	--	--	--	--	--

					нашарлауына жол бермеу үшін шаралар қабылдауы керек.	
K5 «Танылмайтын активтердің танылатын активтерге қатынасы»			K5<10%	өтімділік, кредиттік	KK5 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы сатып алған танылмаған активтердің немесе қауіпті активтердің дәрежесін, активтер құрылымының тиімділігін бағалайды. Талдау кезінде танылмаған активтердің сипатын және активтерді осы санатқа енгізу себептерін анықтау, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қаржылық жағдайына танылмаған активтердің әсерін анықтау үшін капиталмен танылмаған активтер сомасын салыстыру ұсынылады. Талдау кезінде K8 қайта сақтандыруға берілген сыйлықақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру)	

					шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыларға қатынасы ескеру ұсынылады.	
К6 «Дюрацияның салыстырмалы өзгеруі»			К6>0%	кредиттік, өтімділік, операциялық	К6 инвестициялар мен міндеттемелер арасындағы алшақтықты бағалайды К6>0% инвестицияларды қайтару мен міндеттемелерді орындау мерзімдері арасындағы алшақтықтың азаюын жиынтық портфель бойынша, сондай-ақ өткен жылмен салыстырғанда 10 жылдан астам мерзімдері бар инвестициялар мен міндеттемелер бойынша көрсетеді. К6≤0% инвестицияларды қайтару және міндеттемелерді орындау арасындағы айырмашылықтың өсуін / өзгермеуін жиынтық портфель бойынша, сондай-ақ өткен жылмен салыстырғанда 10 жылдан астам өтеу мерзімі бар	

					инвестициялар мен міндеттемелерді орындау бойынша көрсетеді. Талдау кезінде K10 сыныптары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының құрылымының өзгеруін және K11 танылған активтері құрылымының өзгеруін зерттеу қажет.	
K7 «Үлестес және (немесе) ерекше байланыстағы тұлғалардың капиталға инвестициялары»			K7<20%	кредиттік, өтімділік, нарықтық	K7 үлестес және (немесе) байланысты тұлғалардың капиталына салымдарды бағалайды. K7>20% болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициясы және оған үлестес және (немесе) байланысты тұлғалардан тиесілі сома егер үлестес және (немесе) байланысты тұлғаларға салымдар сомасы үлкен болғаны сияқты сақтанушылардың мүдделерін қорғауға сәйкес келетін-келмейтіндігін	

					айқындау қажет, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымында жоғары өтімсіздік немесе төмен кірістілік болуы мүмкін.	
К8 «Қайта сақтандыруға берілген сыйлықақыл ардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыл арға қатынасы»			$K8 < 50\%$	андеррайтинг, қайта сақтандыру	К8 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қайта сақтандыру қызметін бағалайды. $K8 > 50\%$ болған кезде шығыс қайта сақтандырудың асып кетуі ықтимал, статистикалық деректер, қайта сақтандырушыдан өтемақы және оның төлем қабілеттілігі негізінде ықтимал шығысты бағалау арқылы қайта сақтандырудың тиімділігін бағалау қажет.	
К9 «Қол қойылған сыйлықақыл ардың өзгеруі»			$- 10\% < K9 < 50\%$	андеррайтинг	К9 менеджменттегі операциялық қызметтің тұрақтылығын/тұрақсыздығын бағалайды. $K9 > 50\%$ болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден	

					<p> ұлғаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандырушылард ың сақтандыру нарығынан кетуі, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. ықтимал $K_9 < -10\%$ болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден азаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандыру нарығында жаңа сақтандырушылард ың пайда болуы, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, </p>	
--	--	--	--	--	---	--

					<p>сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. болуы ықтимал. Талдау кезінде сақтандыру сыйлықақылары құрылымының K10 сыныптар бойынша өзгеруін және K12 сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруін ескеру ұсынылады. Бұдан басқа өзгеріске ықпал еткен негізгі салаларды қарастыру қажет, менеджмент бизнес-жоспарын қаржылық орнықтылықты қолдау үшін қажетті ахуалды басқару нұсқауы бойынша бағалау қажет.</p>	
<p>K10 «Сақтандыру сыйлықақыларының сыныптар бойынша құрылымының өзгеруі»</p>			<p>K10<5%</p>	<p>андеррайтинг, стратегиялық</p>	<p>K10 экономикалық ортадағы өзгерістерге, жаңа өнімдердің әзірленуіне және т.б. байланысты сату құрылымы мен бағытының өзгеруін</p>	

					<p>бағалайды. $K_{10} > 5\%$ болған кезде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру сыйлықақысы көлемінің бірден ұлғаюы, сақтандыру өнімдері түрлерінің өзгеруі, сату жүйесінің өзгеруі, сақтандыру нарығынан сақтандырушылардың кетуі, экономикалық саладағы өзгерістер, заңнамалық өзгерістер, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының акционерінің немесе менеджментінің ауысуы және т.б. ықтимал, бұл сақтандыру сыйлықақыларының құрылымын сыныптар бойынша өзгертуге әкеледі. Талдау кезінде K_6 дюрацияның салыстырмалы өзгеруін, қол қойылған K_9 сыйлықақылардың</p>	
--	--	--	--	--	---	--

					өзгеруін және K12 сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруін ескеруді ұсынамыз.	
K11 «Танылатын активтер құрылымының өзгеруі»			$K11 < 5\%$	кредиттік, нарықтық, стратегиялық	K11 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициялау құрылымы мен бағытының өзгеруін бағалайды. $K11 > 5\%$ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының инвестициялық саясаты өзгерістеріне, экономикалық ортадағы өзгерістеріне және т.б. байланысты инвестициялау құрылымы мен бағытының өзгеруін көрсетуі мүмкін. Талдау кезінде K6 дюрациясының салыстырмалы өзгеруін ескеру ұсынылады.	
K12 «Сақтандыру сыйлықақыларына қатысты			$-40\% < K12 < 40\%$	сақтандыру резервтері	K12 өткен жылмен салыстырғанда сыйлықақыларға резерв өсуінің өзгерістерін бағалайды. Ауытқулар	

резервтеудің өзгеруі»					экономикалық ортадағы, сату жүйесіндегі өзгерістерге, сақтандыру нарығынан кетуге немесе сақтандыру нарығында жаңа сақтандырушылардың пайда болуына, заңнамалық өзгерістерге, акционердің/менеджменттің ауысуы нәтижесіне т.б. байланысты сату құрылымы мен бағытының өзгеруін білдіруі мүмкін. Талдау кезінде қол қойылған К9 сыйлықақысының өзгеруін, сақтандыру сыйлықақылары құрылымының К10 сыныптар бойынша өзгерістерін ескеру ұсынылады.	
-----------------------	--	--	--	--	--	--

Ескерту: әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсініктеме осы нысанға қосымшада келтірілген.

Стандарттық ауқым шегінен тыс тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттері бойынша түсініктеме

Атауы _____ Мекенжайы _____

Телефон _____

Электрондық пошта мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы

тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы, телефон
Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы

тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы, телефон
Орындаушы

тегі, аты және әкесінің аты (ол болған жағдайда) қолы, телефоны
20 ____ жылғы « ____ » _____

Өмірді сақтандыру» саласы бойынша
қызметті жүзеге асыратын
сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымының тәуекелдерді
бағалау жүйесінің коэффициенттерін
талдау нысанына қосымша

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме
«Өмірді сақтандыру» саласы бойынша қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау (индекс - RASA_2LI, кезеңділігі - жыл сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі - Түсіндірме) «Өмірді сақтандыру» саласында қызметті жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының тәуекелдерді бағалау жүйесінің коэффициенттерін талдау» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды (бұдан әрі - Нысан) толтыру бойынша бірыңғай талаптарды айқындайды.
2. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы Нысанды есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша жыл сайын толтырады.
3. Талдаудың 2 және 3-бағандарында алдыңғы есепті жыл және тиісінше есепті жыл коэффициенттерінің мәндері көрсетіледі (пайызбен, үтірден кейін екінші таңбаға дейін).

4. Нысанға бірінші басшы немесе оның Нысанға қол қоюға уәкілетті тұлғасы, тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы және орындаушы қол қояды.

2-тарау. Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

5. «Түзетілген капиталдың өзгеруі» K1 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K1 = \frac{K_t - \Delta JK_t - \Delta KK_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t - есепті күнге меншікті капитал;

ΔUK_t - алдыңғы жылмен салыстырғанда жарғылық капиталдың өзгеруі;

ΔDK_t - алдыңғы жылмен салыстырғанда қосымша төленген капиталдың өзгеруі;

K_{t-1} - алдыңғы есепті күнге меншікті капитал.

6. «Капиталдың өзгеруі» K2 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K2 = \frac{K_t - K_{t-1}}{K_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

K_t - есепті күнге меншікті капитал;

K_{t-1} - алдыңғы есепті күнге меншікті капитал.

7. «Пайдалылық» K3 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K3 = \frac{TP_t}{K_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

TP_t - есепті күнге салықтардан кейінгі жиынтық таза пайда (залал);

K_t - есепті күнге кірістердің жалпы сомасы.

8. «Инвестициялық кірістің жеткіліктілігі» K4 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K4 = \frac{НК_t}{ИК_t} * 100\%$$

$$ИК_t = \left(\frac{ОАШР_t + ОАШР_{t-1}}{2} \right) * i,$$

мұндағы:

$НК_t$ - есепті күнге инвестициялық қызметтен түсетін нақты кіріс, теңгемен;

$ИК_t$ - есепті күнге сақтандыру өнімдері бойынша теңгемен салынған инвестициялық кіріс;

$ОАШР_t$ - есепті күнге өмірді сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары және аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар резерві;

$ОАШР_{t-1}$ - алдыңғы есепті күнге өмірді сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары және аннуитет шарттары бойынша орын алмаған шығындар;

i - резервтік базис кірістілігінің мөлшерлемесі %-бен.

9. «Танылмайтын активтердің танылатын активтерге қатынасы» К5 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K5 = \frac{A_t - TA_t - AKMPШ_t}{TA_t} * 100\%,$$

мұндағы:

A_t - есепті күнге активтердің жалпы сомасы;

TA_t - есепті күнге активтерді сапасы мен өтімділік (бұдан әрі - АКЛ) бойынша жіктеуді ескере отырып олардың жалпы сомасы, баланс бойынша сомасы;

$AKMPШ_t$ - есепті күнге мәлімделген, алайда реттелмеген шығындар бойынша қайта сақтандыру активтері (құнсыздануға резервтерді шегергенде).

10. «Дюрацияның салыстырмалы өзгеруі» К6 коэффициенті екі есеп айырысу формуладан және рұқсат етілген мәндерден тұратын К61 және К62 екі бөліктен тұрады. К61 сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының портфелі бойынша барлық мерзімге есептеледі, ал К62 10 жылдан астам мерзімге есептеледі. Бұл ретте К6 мәні ең төменгі К61 және К62 мәндерін қабылдайды және мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K6 = \left(\frac{ИД_t}{МД_t} - \frac{ИД_{t-1}}{МД_{t-1}} \right) * 100\%,$$

мұндағы:

$ИД_t$ - есепті күнге инвестицияларды қайтару мерзімі;

$МД_t$ - есепті күнге міндеттемелерді орындау мерзімі;

$ИД_{t-1}$ - алдыңғы есепті күнге инвестицияларды қайтару мерзімі;

$МД_{t-1}$ - алдыңғы есепті күнге міндеттемелерді орындау мерзімі.

Инвестицияны қайтару мерзімі өтеу күні бар әрбір инвестиция үшін жеке есептелген дюрациялар бойынша орташа өлшенген мәнді табу жолымен есептеледі.

Міндеттемелерді орындау мерзімі әрбір сақтандыру шарты үшін жеке есептелген міндеттемелерді орындау мерзімдері бойынша орташа алынған мәнді табу жолымен есептеледі.

11. «Үлестес және (немесе) ерекше байланыстағы тұлғалардың капиталға инвестициялары» К7 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$К7 = \frac{ДБУ_t + ИУ_t}{К_t} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ДБУ_t$ - есепті күнге үлестес және (немесе) байланысты тұлғалар бойынша дебиторлық берешек;

$ИУ_t$ - есепті күнге үлестес және (немесе) байланысты тұлғаларға инвестициялар;

$К_t$ - есепті күнге меншікті капитал.

12. «Қайта сақтандыруға берілген сыйлықақылардың сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сыйлықақыларға қатынасы» К8 коэффициенті сақтандырудың әр сыныбы бойынша есептеледі. Бұл ретте, К8 мәні мынадай формула бойынша есептелетін, арасында ең жоғары мәнді қабылдайды:

$$К8_i = \frac{СПП_{ti}}{СП_{ti}} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ҚСSt - i -$ ші сақтандыру сыныбы бойынша есепті күнге қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары;

$ССt$ - есепті күнге $i -$ ші сақтандыру сыныбы бойынша шығыстарды шегергенде, сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары.

13. «Қол қойылған сыйлықақыларының өзгеруі» $K9$ коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K9 = \frac{CC_t - CC_{t-1}}{CC_{t-1}} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ССt$ - есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

$ССt-1$ - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары.

14. «Сақтандыру сыйлықақыларының сыныптар бойынша құрылымының өзгеруі» $K10$ коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K10 = \frac{\sum_{i=1}^N \left| \frac{CC_t^i}{CC_t} - \frac{CC_{t-1}^i}{CC_{t-1}} \right|}{N} * 100\% ,$$

мұндағы:

CC_t^i - есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандырудың i - сыныбы бойынша сақтандыру сыйлықақылары;

CC_t - есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

CC_{t-1}^i - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде, сақтандыру (қайта

сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандырудың i - сыныбы бойынша сақтандыру сыйлықақылары;

CC_{t-1} - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

N - сақтандыру сыныптарының саны.

15. «Танылатын активтер құрылымының өзгеруі» K11 коэффициенті мынадай формула бойынша есептеледі:

$$K11 = \frac{\sum_{i=1}^{12} \left| \frac{ЖА_t^i}{ЖА_t} - \frac{ЖА_{t-1}^i}{ЖА_{t-1}} \right|}{12} * 100\% ,$$

мұндағы:

$ЖА_t^i$ - есепті күнгі жағдай бойынша i -ші танылатын активтің сомасы, баланс бойынша сома;

$ЖА_t$ - есепті күнгі жағдай бойынша танылатын активтердің сомасы, баланс бойынша сома;

$ЖА_{t-1}^i$ -алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша i -ші танылатын активтің сомасы, баланс бойынша сома;

$ЖА_{t-1}$ - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша танылатын активтердің сомасы.

Танылатын активтер ретінде Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы № 304 қаулысымен белгіленген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндері мен есептеу әдістемелерінің 39-тармағына сәйкес СӨА анықтамасына жатқызылатын баланстық құны бойынша активтер қабылданады.

K11 коэффициентін есептеу үшін танылатын активтердің құрылымы:

1) ақша;

2) салымдар;

- 3) Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары;
- 4) Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған борыштық бағалы қағаздар;
- 5) Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларының мемлекеттік емес бағалы қағаздары;
- 6) шет мемлекеттердің бағалы қағаздары;
- 7) шетелдік эмитенттердің мемлекеттік емес бағалы қағаздары;
- 8) халықаралық қаржы ұйымдары шығарған мемлекеттік емес борыштық бағалы қағаздар;
- 9) қор биржасының ресми тізіміне енгізілген инвестициялық қорлардың бағалы қағаздары;
- 10) пайлар;
- 11) Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларын исламдық қаржыландыру құралдары;
- 12) өзге де активтер.

16. «Сақтандыру сыйлықақыларына қатысты резервтеудің өзгеруі» K12 коэффициенті мына формула бойынша есептеледі:

$$K12 = \left(\frac{CP_t - CP_{t-1}}{CC_t} - \frac{CP_{t-1} - CP_{t-2}}{CC_{t-1}} \right) * 100\% ,$$

мұндағы:

CC_t - есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

CC_{t-1} - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын бұзуға байланысты шығыстарды шегергенде сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары;

CP_t - есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы;

CP_{t-1} - алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы;

CP_{t-2} - екінші алдыңғы есепті күнгі жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру резервтерінің сомасы.

Осы коэффициентті есептеуді үш жылдан аз қызметін жүзеге асырған сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы жүргізбейді.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 5-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары,
Қазақстан Республикасының
бейрезидент-сақтандыру
(қайта сақтандыру)
ұйымдарының филиалдары үшін
тәуекелдерді басқару және ішкі
бақылау жүйесін
қалыптастыру қағидаларына
7-қосымша

Нысан

Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысан

Қайда ұсынылады: қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау
және қадағалау жөніндегі уәкілетті органға

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан
<https://www.gov.kz> интернет-ресурсына орналастырылды

«өмірді сақтандыру» саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру
ұйымдарына арналған гәп-талдау

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысан индексі: GAP-
LI1

Кезеңділігі: жыл сайын

Есепті кезең: 20 ____ жылғы « ____ » _____ жағдай бойынша

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды ұсынатын
тұлғалар тобы: «өмірді сақтандыру» саласында қызметін жүзеге асыратын
сақтандыру ұйымдары

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды ұсыну мерзімі: жыл сайын, есепті жылдан кейінгі жылдың 30 сәуірінен кешіктірмей

БСН: _____

Жинау әдісі: қағаз тасымалдағышта

(сақтандыру ұйымының атауы)

(мың теңге)

	Өтегенге дейінгі мерзім	1 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	3-айда 6 айға дейін	6 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 3 жылға дейін	3-жылдан 5 жылға дейін	5-жылдан 10 жылға дейін	10 жылдан астам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Активтер								
1.1	Ақша-барлығы								
1.2	Салымдар - барлығы, оның ішінде:								
1.2.1	мынадай талаптардың біріне сәйкес келетін: күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің халықаралық								

<p>шкаласы бойынша «ВВ-»- тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzВВ»-тен төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар (негізгі борыштың және есептелген сыйақының сомаларын есептегенде); күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «А-»-</p>								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>тен төмен емес шетел валютасындағы ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар бейрезидент-бас банктері резидент-еншілес банктер болып табылатын Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдар (негізгі борыштың және есептелген сыйақының сомаларын есептегенде)</p>								
1.2.2	<p>күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «В»-дан «В+»-ке дейінгі ұзақ</p>								

	<p>мерзімді рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzB+»-тен «kzBB-»-ке дейінгі рейтингтік бағасы бар Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдар (негізгі борыштың және есептелген сыйақының сомаларын есептегенде)</p>							
1.3	<p>Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған Қазақстан</p>							

	Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары (оның ішінде шет мемлекеттердің заңнамасына сәйкес эмиссияланған)								
1.4	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған, Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын қор биржасының ресми тізіміне енгізілген борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)								
1.5	Қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын қор биржасының ресми тізіміне								

	кіретін Қазақстан Республикасыны ң заңды тұлғаларының мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде:								
1.5.1	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (стандарт энд Пурс) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «BB-»- тен төмен емес ұзақмерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтинг агенттіктерінің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (стандарт энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzBB»-тен төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтинг агенттіктерінің бірінің ұлттық шкаласы								

	бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар								
1.5.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, 1.4.1-жолда көрсетілген акцияларды қоспағанда, Қазақстан қор биржасы индексінің өкілдік тізіміндегі эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар								
1.5.3	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің								

	<p>халықаралық шкаласы бойынша «B»-тен «B+»-ке дейінгі ұзақмерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzB+»-тан «kzBB-»-қа дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар</p>								
1.5.4	<p>күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде,</p>								

<p>1.4.1, 1.4.2 және 1.4.3-жолдарда көрсетілген акцияларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына сәйкес шығарылған, Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15175 болып тіркелген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2017 жылғы 27 наурыздағы № 54 қаулысымен бекітілген Эмитенттерге және олардың қор биржасында айналысқа жіберілетін бағалы қағаздарына, сондай-ақ қор биржасы тізімінің жекелеген санаттарына қойылатын талаптарға (бұдан әрі - № 54</p>								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

	Талаптар) сәйкес айналысқа жіберілген акциялар және осы акциялар базалық активі болып табылатын депозитарлық қолхаттар								
1.5.5	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына және Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) халықаралық шкаласы бойынша «BB-»-тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (стандарт энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzBB» төмен емес рейтингтік								

	бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар (эмитент) басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)							
1.5.6	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына және Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) халықаралық шкаласы бойынша «В»-дан «В+»-ке дейінгі ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік							

	<p>агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) ұлттық шкаласы бойынша «kzB+»-тен «kzBB-»-ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар (эмитент) шет мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)</p>								
1.5.7	<p>күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, 1.4.5 және 1.4.6-жолдарда көрсетілген борыштық бағалы</p>								

	қағаздарды қоспағанда, № 54 Талаптарға сәйкес қор биржасына айналысқа жіберілген борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)								
1.6	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының акциялары								
1.7	Күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «В-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингтік бағасы немесе								

	басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар шет мемлекеттердің орталық үкіметтері шығарған, мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар								
1.8	Шетелдік ұйымдар шығарған мемлекеттік емес бағалы қағаздар:								
1.8.1	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB-»-тен төмен емес халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар эмитенттердің акциялары және осы акциялар базалық активі болып табылатын								

	депозитарлық қолхаттар								
1.8.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «BBB-»-тен төмен емес халықаралық рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар борыштық бағалы қағаздар (негізгі борыш пен есептелген сыйақы сомаларын есептегенде)								
1.9	Тізбесі Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14794 болып тіркелген, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы								

	<p>№ 304</p> <p>қаулысымен белгіленген Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының және сақтандыру тобының пруденциялық нормативтерінің және сақталуға міндетті өзге де нормалар мен лимиттердің нормативтік мәндерінің және оларды есептеу әдістемесінің (бұдан әрі - Нормативтер) 39-тармағында айқындалған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары</p>							
1.10	<p>Лондон бағалы металдар қауымдастығы (London Bullion Market Association) (Ландон буллиян маркет ассосиэйшн) қабылдаған және осы қауымдастықтың құжаттарында «Лондон сапалы жеткізу»</p>							

	<p>стандарты («London Good Delivery») («Ландон гуд деливери») ретінде белгіленген халықаралық сапа стандарттарына сәйкес келетін тазартылған бағалы металдар және металл депозиттер, оның ішінде Қазақстан Республикасының «Standard & Poor's» агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «АА»-дан төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар бейрезидент банктеріндегі металл депозиттер</p>								
1.11	Пайлар - барлығы, оның ішінде:								
1.11.1	күмәнді борыштар бойынша								

	резервті шегергенде, Нормативтердің 38-бабының 23) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін пайлар								
1.11.2	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, Нормативтердің 38-бабының 24) тармақшасының талаптарына сәйкес келетін пайлар								
1.11.3	күмәнді борыштар бойынша резервті шегергенде, ашық және аралық инвестициялық пай қорларының пайлары								
1.12	Нормативтердің 38-бабының 25), 26) тармақшаларының талаптарына сәйкес келетін исламдық қаржыландыру құралдары								
1.13	Бағалы қағаздардың эмитенттеріне бағалы								

	қағаздардың номиналдық құны бойынша қойылатын, бағалы қағаздар шығарылымының проспектісінде көзделген олардың айналыс мерзімінің (бағалы қағаздар шығарылымы проспектісінің талаптары бойынша мерзімі өтпеген) аяқталуына байланысты туындаған талаптар								
2	Баланс бойынша активтер								
3	Сақтандыру сыныптары бойынша міндеттемелер								
3.1	Өмірді сақтандыру								
3.2	Аннуитеттік сақтандыру								
3.3	Жазатайым оқиғалардан сақтандыру								
3.4	Ауырған жағдайдан сақтандыру								
4	Гэп көрсеткіші (1-жол - 3-жол)								
5	Гэп-тің активтердің								

	пайызымен берілген көрсеткіші (4- жол/2-жол)								
6	Кумулятивтік гәп								
7	Активтердің пайызымен берілген кумулятивтік гәп (6-жол/2-жол)								

Ескертпе: әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме осы нысанға қосымшада келтірілген.

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық почта мекенжайы _____

Бірінші басшы немесе оның гәп-талдауға қол қоюға уәкілетті тұлғасы _

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы, телефоны

Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің басшысы

тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы, телефоны

Күні 20 ____ жылғы « ____ » _____

«Өмірді сақтандыру»

саласында

қызметін жүзеге асыратын

сақтандыру (қайта сақтандыру)

ұйымдарына арналған

гәп-талдау нысанына

қосымша

Әкімшілік деректерді өтеусіз негізде жинауға арналған нысанды толтыру бойынша түсіндірме

«Өмірді сақтандыру» саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына арналған гәп-талдау (индекс – GAP-LI1, кезеңділік – жыл сайын)

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанды толтыру бойынша осы түсіндірме (бұдан әрі – Түсіндірме) «Өмірді сақтандыру» саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына арналған гәп-талдау» әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанды (бұдан әрі – Нысан) толтыру жөнінде бірыңғай талаптарды айқындайды.
2. «Өмірді сақтандыру» саласында қызметін жүзеге асыратын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы нысанды есепті жылдан кейінгі жылдың 30 сәуірінен кешіктірмей жыл сайын толтырады.
3. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі теңгемен және пайыздармен (үтірден кейін екінші белгіге дейін) белгіленеді. 500 (бес жүз) теңгеден аз сома 0 (нөлге) дейін дөңгелектенеді, ал 500 (бес жүз) теңгеге тең және одан жоғары сома 1000 (бір мың) теңгеге дейін дөңгелектенеді.
4. Нысанға бірінші басшы немесе гәп-талдауға қол қоюға уәкілетті тұлға, сондай-ақ тәуекелдерді басқару жөніндегі бөлімшенің басшысы қол қояды.

2-тарау. Нысан бойынша түсіндірме

5. 1-2-жолдарда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қаржы құралдары көрсетіледі.
6. 3-3.4-жолдарда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қаржы міндеттемелері көрсетіледі.
7. 3 - 9-бағандарда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымы дебиторлардың міндеттемелерін орындауды талап ететін және кредиторлардың талаптарын орындайтын ең қысқа мерзімдегі активтер (міндеттемелер) көрсетіледі.
8. 10-бағанда өтеу мерзімі жоқ активтер көрсетіледі.
9. 6-жолда кумулятивтік гәп мынадай формула бойынша есептеледі:

$$\text{Кумулятивтік_гәп}_i = \sum_{i=1}^i \text{Көрсеткіш_гәп}_i$$

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 6-қосымша

Сақтандыру (қайта сақтандыру)
ұйымдары, Қазақстан Республикасының
бейрезидент-сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымдарының
филиалдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру қағидаларына
12-қосымша

Инвестициялық тәуекелдерді басқаруға қойылатын талаптар

1. Директорлар кеңесі инвестициялық тәуекелдерді тиімді басқару мақсатында:

1) инвестициялық саясатты бекітеді;

2) сақтандыру резервтерін өтейтін активтерді дербес орналастыру не активтерді ішінара не толығымен инвестициялық портфельді басқару қызметін жүзеге асыратын ұйымның (бұдан әрі - инвестициялық портфельді басқарушы) басқаруына беру туралы шешім қабылдайды;

3) инвестициялық пай қорының қағидаларын, сақтанушының инвестицияларға қатысу талабы көзделетін сақтандыру шарттары бойынша инвестициялау мақсаттары үшін сақтанушылардан алынған сақтандыру сыйлықақыларының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігі және оларды инвестициялаудан алынған кірістер (зиян) есебінен құрылған (қалыптастырылған) инвестициялық портфельдің инвестициялық декларациясын және активтердің ағымдағы құнын айқындау әдістемесін бекітеді;

4) инвестициялық пай қорының қағидаларын, ұйыммен келісім бойынша сақтанушының инвестицияларға қатысу талабы көзделетін сақтандыру шарттары бойынша инвестициялау мақсаттары үшін сақтанушылардан алынған сақтандыру сыйлықақыларының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігі және оларды инвестициялаудан алынған кірістер (зиян) есебінен құрылған (қалыптастырылған) инвестициялық портфельдің инвестициялық декларациясын және активтердің ағымдағы құнын айқындау әдістемесін келіседі;

5) ұйым бағалы қағаздар нарығында инвестициялық портфельді басқару

бойынша қызметті жүзеге асыруға лицензия алған жағдайда 10 (он) жұмыс күні ішінде инвестициялық комитет құрады.

2. Басқарма инвестициялық тәуекелдерді тиімді басқару мақсатында:

1) қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша, оның ішінде қаржы құралдары нарығында бағалардың күрт құбылуына байланысты («stop-loss» лимиттері) шектен тыс шығыстарға жол бермеу бойынша шұғыл рәсімдерді, сондай-ақ оларға қол жеткізгеннен кейін қаржы құралының нарықтық құнының төмендеу ықтималдығы артатын («take-profit» лимиттері) қаржы құралдары бойынша бағалар мен кірістіліктердің өлшемдік деңгейлерін анықтайды. «Stop-loss» және «take-profit» лимиттері белсенді нарығы бар қаржы құралдары үшін, сондай-ақ тізбесін активтерді және пассивтерді басқару кеңесі белгілейтін өзге қаржы құралдары үшін белгіленеді;

2) қаржы құралдары нарығының ауқымы мен серпініне және қаржы құралының өтімділігіне сәйкес лимиттерді және зияндардың барынша рұқсат етілген мөлшерін қайта қарауға бастама жасайды;

3) инвестициялық портфельдің кредиттік, пайыздық және валюталық тәуекеліне ұшырағыштығы туралы қорытынды дайындайды және оны активтерді және пассивтерді басқару кеңесіне ұсынады.

3. Активтер инвестициялық портфельді басқарушының басқаруына берілетін жағдайда, басқарма инвестициялық портфельді басқарушымен жасалған шартта:

1) инвестициялық портфельді басқарушының ұйымның инвестициялық саясатын мүлтіксіз орындауы;

2) тәуекелдерді мониторингтеу, оның ішінде стресс-тестілеу жүргізу үшін тиімді түрде ақпарат алмасу;

3) инвестициялық портфельді басқарушының инвестициялық портфельді басқару, қасақана іс-әрекеттер нәтижесінде ұйымға зиян келтіргені үшін жауапкершілік алу жөніндегі талаптардың көрсетілуін қамтамасыз етеді.

4. Инвестициялық саясатты активтерді және пассивтерді басқару бөлімшесі қайтарымдылық, әртараптандыру, табыстылық, өтімділік қағидаттарын ескерумен әзірледі.

Қайтарымдылық қағидаты ықтимал залалдарды төмендету не алдын алу мақсатында активтерді орналастыру бойынша тәуекелдерді тиімді бағалауды білдіреді.

Салымдарды әртараптандыру қағидаты инвестициялық портфельдің барынша орнықтылығына қол жеткізу, қандай да бір қаржы құралдарының артықшылығын, активтердің өңірлік, салалық және өзге де шоғырлануына жол бермеу мақсатында инвестициялық тәуекелдерді бөлу болып табылады.

Табыстылық қағидаты капитал салымдары нарығындағы жағдайды ескерумен, қалған қағидаттарды қамтамасыз ету кезінде инвестициялардың рентабельділігін барынша жоғарылату, сондай-ақ барлық инвестициялау уақыты ішінде салынған қаражаттың нақты құнын сақтап қалуға, активтерді қысқа мерзім ішінде сатуға мүмкіндік беретін сақтандыру резервтерінің

қаражатын басқару кезіндегі жоғары рентабельділігі болып табылады.

Өтімділік қағидаты ұйымның міндеттемелерін оларды өтеу үшін жеткілікті мөлшерде қысқа мерзімде іске асырылатын қаржы құралдарымен қамтамасыз етуді ұйғарады.

5. Инвестициялық саясат:

1) активтерді инвестициялаудың мақсаттары мен стратегияларын;
2) инвестициялау объектілерінің сипаттамасы мен тізбесін;
3) Сақтандыру қызметі туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын ескере отырып, активтерді инвестициялау лимиттері мен ашық валюталық позицияның мөлшерлерін;

4) инвестициялық қызметке қатысты белгіленген талаптар мен шектеулерді;

5) хеджирлеу құралдарының тізбесі мен сипаттамасын көрсетумен активтерді хеджирлеу және әртараптандыру талаптарын;

6) инвестициялық қызметпен байланысты негізгі тәуекелдер туралы ақпаратты;

7) инвестициялық портфель бойынша зияндардың жиынтық ең жоғары рұқсат етілген мөлшерін;

8) директорлар кеңесінің ұйғаруы бойынша басқа мәселелерді регламенттейді.

6. Инвестициялық саясатта көзделген активтерді инвестициялау лимиттеріне:

1) қаржы құралдарының түрлері бойынша инвестициялау лимиттері;
2) белгілі бір мемлекеттің резиденті болып табылатын эмитенттердің қаржы құралдарына инвестициялау лимиттері («елдің лимиті»);

3) ашық валюталық позициялар бойынша лимиттер және валюталық нетто-позиция лимиті;

4) негізгі қызмет түрі экономиканың белгілі бір секторымен байланысты эмитенттердің қаржы құралдарына инвестициялау лимиттері;

5) қаржы құралдарына арналған «stop-loss» лимиттері;

6) қаржы құралдарына арналған «take-profit» лимиттері кіреді.

7. Инвестициялық комитет сақтанушылардың активтері есебінен қаржы құралдарымен мәмілелер жасау туралы инвестициялық шешім қабылдайды.

Инвестициялық комитеттің функциялары қажеттілігіне қарай активтер мен пассивтерді басқару кеңесіне беріледі.

8. Инвестициялық саясатты түзету мақсатында тәуекелдерді басқару бөлімшесі тоқсанына кемінде бір рет:

1) қалыптасудағы геосаяси жағдайға, инвестициялау валютасына, экономиканың секторына байланысты инвестициялау нарықтарының тартымдылығы дәрежесі бойынша макроэкономикалық талдау;

2) эмитенттің қаржылық жай-күйінің, оның активтерінің әрі қарай өсу әлеуетінің, қабылдаған міндеттемелері бойынша жауап беру қабілетінің, аталған эмитенттің қаржы құралдарына инвестициялауға байланысты

тәуекелдерінің талдауын қоса алғанда, эмитенттерді және ол шығарған (ұсынған) қаржы құралдарының талдауы;

3) портфельдің құрылымы, кірістіліктің өзгеру серпіні туралы мәліметтерді, зиянды позициялар мен портфельдің құрылымын оңтайландыру жөніндегі ұсынымдар кіретін инвестициялық портфельдің талдауы;

4) келесі күнтізбелік (12) он екі айға сақтандыру сыйлықақылары түсуінің және сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың, сондай-ақ ұйымның міндеттемелерінің құрылымын олардың басталу мерзімдері бойынша болжамдық талдау;

5) өтімді активтерді жұмылдыру қабілетінің өзгеруі, оның ішінде міндеттемелерді өтеу үшін қажетті өтімді активтерді қалыптастыру қабілетінің мониторингі ескерілген қолма-қол ақшаның гәп-позициялары бойынша лимиттердің шолуын қамтитын гәп-талдау жүргізіп, активтерді және пассивтерді басқару кеңесіне ұсынады.

Жүргізілген талдаулардың негізінде ұйымның құрылымдық бөлімшелері аталған ұсынымдарды беру үшін негіз болып табылған факторлардың толық тізбесі бар ұсынымдарды әзірлейді.

Ұсынымдар:

корпоративтік стратегияны, инвестициялық саясатты әзірлеу, сондай-ақ аталған құжаттарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу;

инвестициялау лимиттерін анықтау және қайта қарау;

зияндардың барынша рұқсат етілетін мөлшерін анықтау және қайта қарау;

инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде ұсынылады.

9. Ұйымның активтерін дербес орналастырған жағдайда инвестициялау инвестициялар бөлімшесінің және тәуекелдерді басқару бөлімшесінің қорытындыларын ескерумен, активтерді және пассивтерді басқару кеңесі қабылдайтын инвестициялық шешімдердің негізінде жүзеге асырылады.

10. Инвестициялар бойынша бөлімшенің қорытындысы мынадай ақпаратты:

1) жасауға ұсынылатын мәмілені (операцияны) жасау мақсатын;

2) қаржы құралының түрін, көлемін, бағалар аралығын, кірістілік деңгейі мен басқа сипаттамаларын (талаптары) көрсетумен аталған құралдың сипаттамасын қамтиды.

11. Тәуекелдерді басқару бойынша бөлімшенің қорытындысы мынадай ақпаратты қамтиды:

1) жасалатын мәміленің (операцияның) активтер бойынша кірістердің болжамды өзгеруіне ықпалын;

2) аталған қаржы құралын сатып алумен байланысты тәуекелдерді;

3) жасалатын мәміленің (операцияның) пруденциялық нормативтер мәндерінің және өзге де сақталуы міндетті нормалар мен лимиттердің өзгеруіне ықпалын;

4) ұсынылатын инвестициялық шешімнің болжамды нұсқаларын.

12. Инвестициялық шешім:

- 1) инвестициялық шешімді қабылдау күні мен нөмірін;
- 2) жасалуы тиіс мәміленің (операцияның) түрін;
- 3) ол бойынша мәміле (операция) жасалуы тиіс қаржы құралының сәйкестендіргішін;
- 4) жасалуы тиіс мәміленің (операцияның) көлемін, бағасын және сомасын (көлемінің, бағасының және сомасының аралығы);
- 5) мәмілені (операцияны) жасау мерзімдерін;
- 6) онда мәміленің жасалуы көзделген нарықтың түрін көрсетуді (бастапқы немесе қайталама, ұйымдастырылған немесе ұйымдастырылмаған, халықаралық нарықтар);
- 7) оның көмегімен мәміле (операция) жасалуы ұйғарылатын делдалдың (брокердің) атауы (бар болса);
- 8) активтерді және пассивтерді басқару кеңесінің бір мүшесінің инвестициялық шешімді қабылдау (бас тарту) бойынша ерекше пікірінің болуын көрсетуді;
- 9) инвестициялық шешімді қабылдаған активтерді және пассивтерді басқару кеңесінің мүшелерінің қолдарын қамтиды.

13. Хеджирлеу құралдарымен мәміле (операция) жасауға арналған инвестициялық шешім мыналарды қамтиды:

- 1) инвестициялық шешімді қабылдау күні мен нөмірін;
- 2) жасалуы тиіс мәміленің (операцияның) түрін;
- 3) хеджирлеу құралының түрін, оны жасау мерзімін, көлемін, құнын (сыйлықақының), онда хеджирлеу операциясын жасау жоспарланатын нарықты және аталған құралдың басқа сипаттамаларын (талаптары) көрсетумен оның толық сипаттамасы;
- 4) аталған хеджирлеу құралын қолданудан күтілетін нәтижелерді;
- 5) хеджирлеу объектісінің (базистік активінің) тәуекелін бағалау, онда оның түрі (пайыздық, бағалық, валюталық және басқа), сондай-ақ оны бағалау әдісі көрсетіледі;
- 6) хеджирлеу объектісін, онда қажетті деректемелері (қаржы құралының сәйкестендіргіші, саны, құны, көлемі, валютасы) көрсетіледі;
- 7) аталған мәмілені (операцияны) жасау хеджирлеу объектісі бойынша ықтимал зияндардың (кірісті толық алмау) мөлшерін төмендетуге әкелетінін растайтын есепті;
- 8) оның көмегімен мәмілені (операцияны) жасау көзделетін делдалдың (брокердің) атауы (ол бар болған жағдайда);
- 9) активтерді және пассивтерді басқару кеңесінің бір мүшесінің инвестициялық шешімді қабылдау (бас тарту) бойынша ерекше пікірінің болуы туралы нұсқауы;
- 10) инвестициялық шешімді қабылдаған активтерді және пассивтерді басқару кеңесі мүшелерінің қолдарын қамтиды.

14. Сақтанушылардың активтерін инвестициялау шеңберінде хеджирлеу

құралдарымен мәмілелер (операциялар) жасау үшін инвестициялық шешімде мыналар қосымша көрсетіледі:

1) трейдерге белгіленген сома шегінде сауда операцияларын жүзеге асыру мүмкіндігі берілген жағдайда трейдерге ашық позиция лимиті;

2) оның активтері есебінен мәміле (операция) жасау ұйғарылған клиент туралы мәліметтер, не инвестициялық шешім меншікті активтерге қатысты қабылданатынын көрсету.

15. Инвестициялық портфельді басқарушы инвестициялық пай қоры қағидаларының, ұйыммен келісім бойынша сақтанушының инвестицияларға қатысу талабы көзделетін сақтандыру шарттары бойынша инвестициялау мақсаттары үшін сақтанушылардан алынған сақтандыру сыйлықақыларының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігі және оларды инвестициялаудан алынған кірістер (зияндар) есебінен инвестициялық портфельді басқарушы құрған (қалыптастырған) инвестициялық портфельдің инвестициялық декларациясының талаптарын бұзған жағдайда, ұйымның тәуелдерді басқаруға жауапты бөлімшесі бұзушылық күнінен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде мұндай бұзушылықтың орын алуы туралы уәкілетті органды хабардар етуге міндетті.

16. Бағалы қағаздар нарығында инвестициялық портфельді басқаруға лицензиясы бар ұйым:

1) инвестициялық портфельді басқару (қаржы құралдарымен мәмілелер (операциялар) жасау, жасалған мәмілелер (операциялар) бойынша есептеулерді жүзеге асыру, инвестициялау лимиттерін бақылау, есепке алу журналын жүргізу);

2) тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуіне қажетті ақпарат жинау;

3) тәуекелдерді нақты уақыт режимінде қадағалау мүмкіндігімен қамтамасыз ете отырып, инвестициялық портфель ұшырауға бейім тәуекелдерді басқару процестерін автоматтандырады.

17. Бағалы қағаздар нарығында инвестициялық портфельді басқару бойынша қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар ұйымның ақпараттық қамтамасыз ету бөлімшесі нақты жүйелі проблемаларды есепке алуды жүргізеді, оларды ескерумен проблемалардың қайталануын болдырмау мақсатында мынадай іс-шараларды өткізу арқылы қауіпсіздік шараларын әзірлеу бойынша дереу шаралар қолданылады:

1) техникалық проблемалар парағын толтыру және олар бойынша есептілік жүргізу;

2) проблемалардың орын алу себебін қадағалау, цифрлық жүйені әзірлеушіге олар жөнінде хабарлау және олардың қайталануын болдырмау үшін түзету шараларын қабылдау;

3) тоқсанына кемінде бір рет автоматтандырылған дерекқордың жұмыс істеуін қамтамасыз ететін техникалық кешендерді тексеру жүргізу;

4) автоматтандырылған дерекқорды басқару терминалдарының мониторингін және пайдаланушыларды сәйкестендіруді жүзеге асыру, оның

ішінде олардың түрлері мен көлемдерін, олар жүргізген операциялардың пайдаланушының функционалдық міндеттеріне сәйкестігі пәніне бақылау.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 7-қосымша

Исламдық сақтандыру
(қайта сақтандыру)
ұйымының пруденциялық
нормативтерінің және сақталуға
міндетті өзге де нормалар
мен лимиттердің нормативтік
мәндеріне және оларды
есептеу әдістемелеріне
3-қосымша

Төлем қабілеттілігі маржасының ең төменгі мөлшерінің ұлғаю кестесі

Исламдық қайта сақтандыру ұйымының атауы	Халықаралық немесе ұлттық шкала бойынша исламдық қайта сақтандырушының рейтингтік бағасы (төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі)	Қолданыстағы исламдық қайта сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыруға берілген (берілетін) міндеттемелер көлемі, барлығы	Қолданыстағы исламдық қайта сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыруға берілген (берілетін) міндеттемелер көлемінің пайызы	Төлем қабілеттілігі маржасының ең төменгі мөлшерінің ұлғаю сомасы (мың теңгемен) (3-баған x 4-баған)
1	2	3	4	5
«Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартты ратификациялау туралы» 2014 жылғы 14 қазандағы Қазақстан Республикасының Заңымен ратификацияланған Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (бұдан әрі - ЕАЭО туралы шарт) қатысушы елдердің исламдық қайта сақтандырушыларын қоспағанда, Қазақстан Республикасының бейрезидент исламдық қайта сақтандырушылармен жасалған исламдық қайта сақтандыру шарттары				
1-топ	«АА-» немесе жоғары		0%	

2-топ	«А+» - «А-» аралығы		0%	
3-топ	«BBB+» - «BBB-» аралығы		0,2%	
4-топ	«BB+» - «BB-» аралығы		0,75%	
5-топ	«B+» - «B-» аралығы		3,8%	
6-топ	«B-»-дан төмен немесе жоқ		22%	
Қазақстан Республикасының резиденттері - исламдық қайта сақтандырушылармен жасалған исламдық қайта сақтандыру шарттары				
7-топ	«B-»-дан төмен емес немесе «kzBB»		0%	
8-топ	«B-», «kzBB-», «kzB+»		0,2%	
9-топ	> 1,75		0,05%	
10-топ	> 1,5		0,1%	
11-топ	> 1,25		0,2%	
11-топ	> 1,1		0,5%	
13-топ	>= 1,0		3,8%	
14-топ	< 1,0		5%	
ЕАЭО туралы шартқа қатысушы елдердің исламдық қайта сақтандырушыларымен жасалған исламдық қайта сақтандыру шарттары				
15-топ	«BBB+» - «BBB-» аралығы		0%	
16-топ	«BB+» - «BB-»		0,2%	

	аралығы			
17-топ	«В+» - «В-» аралығы		0,5%	
18-топ	«В-»-дан төмен немесе жоқ		22%	
Жиынтығы:				

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 8-қосымша

Қазақстан Республикасы
Ұлттық Банкі Басқармасының
2019 жылғы 31 қаңтардағы
№ 14 қаулысына
5-қосымша

**Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары сатып алатын
қаржы құралдарының (акциялар мен жарғылық капиталына қатысу
үлестерін қоспағанда) тізбесі**

1. «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 48-бабы 4-тармағының 2) тармақшасына сәйкес исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына мынадай қаржы құралдарын (акцияларды және жарғылық капиталға қатысу үлестерін қоспағанда) сатып алуға рұқсат етіледі:

1) мынадай талаптардың біріне сәйкес келгенде Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдар:

банктер акциялары қор биржасының ресми тізіміндегі «Негізгі» алаңы «акциялар» секторының «премиум» санатына енгізілген немесе қор биржасы индексінің өкілдік тізімінде тұрған эмитенттер болып табылады;

Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «B-»-дан төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's ұлттық шкаласы бойынша «kzBB»-дан төмен емес рейтингтік бағасы немесе Moody's Investors Service, Fitch агенттіктерінің, сондай-ақ олардың еншілес рейтингтік ұйымдарының (бұдаан әрі – басқа рейтингтік агенттіктер) ұлттық шкала бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар банктер;

банктер Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша «A-»-дан төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент еншілес банктері, Қазақстан Республикасының бейрезидент бас банкі болып табылады;

2) халықаралық қаржы ұйымдарына орналастырылған, Standard & Poor's агенттігінің «AA-»-дан төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар салымдар, Евразиялық Даму Банкіне орналастырылған Қазақстан

Республикасының ұлттық валютасындағы салымдар;

3) Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша «BBB-»-дан төмен емес ұзақ мерзімді рейтингі бар немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар бейрезидент банктерге орналастырылған салымдар;

4) басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес эмиссияланғандарды қоса алғанда, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары;

5) қор биржасының ресми тізіміне енгізілген, Қазақстан Республикасының аумағында қызметті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған борыштық бағалы қағаздар;

6) кәсіпкерлік қызметпен байланысты емес жеке тұлғалардың ипотекалық қарыздарын сатып алуды жүзеге асыратын, акцияларының бір жүз пайызы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиесілі заңды тұлға шығарған борыштық бағалы қағаздар;

7) Қазақстан Республикасының және басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес «Қазақстан Даму Банкі», «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры, «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдинг», »Проблемалық кредиттер қоры» акционерлік қоғамдар шығарған борыштық бағалы қағаздар;

8) Қазақстан Республикасы Үкіметінің мемлекеттік кепілдігі бар борыштық бағалы қағаздар;

9) қор биржасының ресми тізіміне енгізілген, Қазақстан Республикасының аумағында қызметті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасы заңды тұлғаларының мемлекеттік емес борыштық исламдық бағалы қағаздары;

10) Қазақстан Республикасы заңды тұлғаларының шетел валютасымен номинирленген және »Астана» Халықаралық қаржы орталығының аумағында жұмыс істейтін қор биржасына жария сауда-саттыққа жіберілген мемлекеттік емес борыштық исламдық бағалы қағаздары;

11) мынадай халықаралық қаржы ұйымдары шығарған борыштық исламдық бағалы қағаздар:

Азия даму банкі (the Asian Development Bank);

Америкааралық даму банкі (the Inter-American Development Bank);

Африка даму банкі (the African Development Bank);

Еуразия даму банкі (Eurasian Development Bank);

Еуропалық қайта құру және даму банкі (the European Bank for Reconstruction and Development);

Еуропалық инвестициялық банк (the European Investment Bank);

Еуропалық кеңестің даму банкі (the Council of Europe Development Bank);

Жеке секторды дамыту жөніндегі исламдық корпорация (the Islamic Corporation for the Development of the Private Sector);

Исламдық даму банкі (the Islamic Development Bank);

Инвестицияларға кепілдік берудің көп жақты агенттігі (the Multilateral

Investment Guarantee Agency);

Скандинавия инвестиция банкі (the Nordic Investment Bank);

Халықаралық валюта қоры (the International Monetary Fund);

Халықаралық даму қауымдастығы (the International Development Association);

Халықаралық есеп айырысулар банкі (the Bank for International Settlements);

Инвестициялық дауларды реттеу жөніндегі халықаралық орталық (the International Centre for Settlement of Investment Disputes);

Халықаралық қайта құру және даму банкі (the International Bank for Reconstruction and Development);

Халықаралық қаржы корпорациясы (the International Finance Corporation);

12) мемлекеттік мәртебесі бар, шетелдік мемлекеттердің орталық үкіметтері шығарған, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша »В-»-дан төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар борыштық исламдық бағалы қағаздар;

13) шетелдік эмитенттер шығарған, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша »В-»-дан төмен емес рейтингтік бағасы бар немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар мемлекеттік емес исламдық борыштық бағалы қағаздар;

14) тазартылған бағалы металдар және металл депозиттер;

15) қор биржасының ресми тізіміне енгізілген инвестициялық қорлардың бағалы қағаздары;

16) активтерінің құрылымы негізгі қор индекстерінің бірінің құрылымын қайталайтын немесе олар бойынша баға белгілеу негізгі қор индекстеріне байланысты Exchange Traded Funds (ETF) пайлары;

17) Morningstar рейтинг агенттігінің »3 жұлдыздан» төмен емес рейтингтік бағасы бар Exchange Traded Funds (ETF), Exchange Traded Commodities (ETC), Exchange Traded Notes (ETN) пайлары;

18) Қазақстан Республикасы заңды тұлғаларының Қазақстан Республикасының және басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша »В-»-дан төмен емес рейтингтік бағасы (эмитентте бар) немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар немесе Standard & Poor's ұлттық шкаласы бойынша »kzBB»-дан төмен емес рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкала бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар исламдық қаржыландыру құралдары;

19) Қазақстан Республикасы заңды тұлғаларының Қазақстан Республикасының және басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған, бас ұйымдары Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкала бойынша »BBB-»-дан төмен емес рейтингтік бағасы бар немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар исламдық қаржыландыру құралдары.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 10.09.2019 № 151 (01.01.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында осы қаулымен белгіленеген осы Тізбеге және заңды тұлғалардың исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының еншілес ұйымдары сатып алатын акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарға сәйкес исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарына сатып алуға рұқсат етілген қаржы құралдары базалық активі болып табылатын туынды қаржы құралдарын да сатып алады.

3. Исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушыларды тіркеген елдің уәкілетті органы берген брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті немесе инвестициялық портфельді басқару қызметін жүзеге асыруға лицензиялары бар бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардың қызметтерін пайдалана отырып, осы Тізбеде және заңды тұлғалардың исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары, исламдық сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының еншілес ұйымдары сатып алатын акцияларына (жарғылық капиталдағы қатысу үлестеріне) қойылатын талаптарда көрсетілген заңды тұлғалардың қаржы құралдарын (Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі салымдарды қоспағанда) сатып алады.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 9-қосымша

Пруденциялық нормативтерге
және микроқаржылық қызметті
жүзеге асыратын ұйымның
сақтауы міндетті өзге де
нормалар мен лимиттерді,
оларды есептеу әдістемесіне
қосымша

**Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген
микроқаржы ұйымы активтерінің кестесі**

№	Баптардың атауы	Тәуекел дәрежесі, %-бен
I топ		
1.	Қолма-қол теңге	0
2.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің қолма-қол шетел валютасы	0
3.	Тазартылған қымбат металдар	0
4.	Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдар және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкіне қойылатын өзге де талаптар	0
5.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар	0
6.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар, Еуропа Даму Банкіндегі салымдар	0

7.	Қазақстан Республикасының Үкіметі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздар	0
8.	Астана, Алматы және Шымкент қалаларының жергілікті атқарушы органдары шығарған Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары	0
9.	«Бағалы қағаздар рыногы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес «Қазақстанның Даму Банкі» акционерлік қоғамы, «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры», «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі», «Проблемалық кредиттер қоры» акционерлік қоғамдары шығарған бағалы қағаздар, сондай-ақ Еуразиялық даму банкі шығарған бағалы қағаздар	0
10.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар шет мемлекеттердің орталық үкіметтері шығарған мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар	0
11.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	0
12.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «ВВВ»-дан төмен емес ұзақ мерзімді рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар банктерге ашық ағымдағы шоттар бойынша талаптар	0
II топ		
13.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингтік бағалауы жоқ елдердің қолма-қол шетел валютасы	20
14.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар	20
15.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар	20
16.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік	20

	агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар ұйымдарындағы салымдар	
17.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар	20
18.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	20
19.	Астана, Алматы және Шымкент қалаларының жергілікті атқарушы органдары шығарған мемлекеттік бағалы қағаздарды қоспағанда, Қазақстан Республикасының жергілікті атқарушы органдары шығарған мемлекеттік бағалы қағаздар	20
20.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар	20
21.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «АА-»-тен төмен емес борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	20
22.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «ААА»-дан «АА-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар немесе Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzААА»-дан «kzАА-»-ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар микроқаржы ұйымы баланста ұстап қалатын секьюритилендіру позициялары	20
III топ		
23.	Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты мақсаттарға берілген кепілмен қамтамасыз етілген микрокредиттер	50
24.	Тазартылмаған қымбат металдар	50
25.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейін тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар	50
26.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік	50

	агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар	
27.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі ұйымдардағы салымдар	50
28.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар ұйымдардағы дебиторлық берешек	50
29.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған мемлекеттік мәртебесі бар бағалы қағаздар	50
30.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	50
31.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар	50
32.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А+»-тен «А-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейінің рейтингі бар ұйымдар шығарған бағалы қағаздар	50
33.	Сомасы осы бағалы қағаздардың номиналдық құнының кемінде 50 (елу) пайызын жабатын, «ДАМУ» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамының және (немесе) «Қазақстан Даму банкі» акционерлік қоғамының кепілдіктері бар, «Қазақстан қор биржасы» акционерлік қоғамының ресми тізімінің «Негізгі» не «Баламалы» аландары «Борыштық бағалы қағаздар» секторына енгізілген, Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес шағын немесе орта кәсіпкерлікке жатқызылған субъектілер шығарған және келесі өлшемшарттарға сәйкес келетін бағалы қағаздар: 1) эмитенттің бағалы қағаздарының бір шығарылымына салынған инвестициялар көлемі меншікті капиталдың 0,02 (нөл бүтін жүзден екі) пайызынан аспайды; 2) бағалы қағаздар шығару валютасы - теңге.	50
34.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) «А+»-тен «А-»-ке дейін	50

	кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар немесе Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzA+»-тен «kzA-»-ке дейін рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар және микроқаржы ұйымы баланста ұстайтын секьюритилендіру позициялары	
35.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB-»-тен «BB-»-ке дейінгі (қоса алғанда) борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар резидент-банктерге немесе Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB-»-тен «BB+»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-банкіне ашылған ағымдағы шоттар бойынша талаптар	50
36.	«Қазақстан қор биржасы» акционерлік қоғамына қойылатын талаптар	50
IV топ		
37.	Кәсіпкерлік қызметті іске асырумен байланысты мақсаттарға берілген кепілсіз микрокредиттер	100
38.	Берілген микрокредит сомасын толығымен жабатын автокөлік құралының кепілімен қамтамасыз етілген тұтынушылық микрокредиттер	100
39.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейін тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингтік бағасы жоқ елдердің орталық банктеріндегі салымдар	100
40.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+» -тен «B-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халық аралық қаржы ұйымдарындағы және тиісті рейтингтік бағасы жоқ халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар	100
41.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «A-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент- ұйымдарындағы, Қазақстан Республикасының тиісті рейтингтік бағасы жоқ резидент- ұйымдарындағы және Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған	100

	ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдарындағы салымдар	
42.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент- ұйымдарының, Қазақстан Республикасының тиісті рейтингтік бағасы жоқ резидент- ұйымдарының және Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдарының дебиторлық берешегі	100
43.	Жеке тұлғалардың дебиторлық берешегі	100
44.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «B-»-ке дейін тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингтік бағасы жоқ елдердің орталық үкіметтері шығарған, мемлекеттік мәртебесіне ие бағалы қағаздар	100
45.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+» - тен «BB-» -ке дейін тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің және тиісті рейтингтік бағасы жоқ елдердің жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар	100
46.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «B-» -ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары және тиісті рейтингтік бағасы жоқ халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	100
47.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «А-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар резидент-ұйымдар және Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BB-»-ке дейінгі борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар, Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	100
48.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар, не Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBBB+»-тен «kzBBB-»-ке рейтингтік	100

	бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар микроқаржы ұйымы баланста ұстайтын секьюритилендіру позициялары	
49.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының резидент-банктеріне не Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент банкіне ашылған ағымдағы шоттар бойынша талаптар	100
50.	Төлемдер бойынша есеп айырысулар	100
51.	Негізгі қаражат	100
52.	Материалдық қорлар	100
53.	Сыйақы мен шығыстар сомасын алдын ала төлеу	100
V топ		
54.	<p>Микрокредит сомасын толығымен өтейтін кепілмен қамтамасыз етілген тұтынушылық микрокредиттер, оның ішінде, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің қырық бес еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде жеке тұлғалармен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес микрокредиттер және оның ішінде мына шарттарда берілген микрокредиттер:</p> <p>1) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;</p> <p>2) микрокредиттің нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңінде берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;</p> <p>3) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың</p>	150

	қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.	
55.	Кепілсіз тұтынушылық микрокредиттер	200
56.	<p>Республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің қырық бес еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде жеке тұлғалармен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес кепілсіз микрокредиттер және оның ішінде мына шарттарда берілген микрокредиттер:</p> <p>1) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;</p> <p>2) микрокредиттің нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңінде берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;</p> <p>3) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.</p>	500
57.	Жасанды интеллект, блокчейн және басқа да инновациялық технологиялар пайдаланыла отырып, қаржылық және (немесе) төлем қызметтерін көрсету мүмкіндігін беру бойынша қызметтер көрсететін, интернет арқылы цифрлық жүйе пайдаланыла отырып, қаржы ұйымдары немесе эмитенттер мен қаржылық көрсетілетін қызметтерді тұтынушылар арасында қаржылық қызметтер көрсету жөнінде мәмілелер жасау мүмкіндігін беру бойынша қызметтер көрсететін, қаржы ұйымдарының қызметінде, оның ішінде олардың қызметін автоматтандыру үшін пайдаланылатын бағдарламалық қамтылымды әзірлеуді, өткізуді, қолдап отыруды жүзеге асыратын ұйымдардың (Қазақстан Республикасының резиденттері және бейрезиденттері) меншікті капитал мөлшерінің 15 (он бес) пайызынан аспайтын акцияларына (жарғылық капиталындағы қатысу үлесі) инвестициялар	150
58.	Жасанды интеллект, блокчейн және басқа да инновациялық	1250

	технологиялар пайдаланыла отырып, қаржылық және (немесе) төлем қызметтерін көрсету мүмкіндігін беру бойынша қызметтер көрсететін, интернет желісі арқылы цифрлық жүйе пайдаланыла отырып, қаржы ұйымдары немесе эмитенттер мен қаржылық қызметтерді тұтынушылар арасында қаржылық қызметтер көрсету жөнінде мәмілелер жасау мүмкіндігін беру бойынша қызметтер көрсететін, қаржы ұйымдарының қызметінде, оның ішінде олардың қызметін автоматтандыру үшін пайдаланылатын бағдарламалық қамтылымды әзірлеуді, өткізуді, қолдауды жүзеге асыратын ұйымдардың (Қазақстан Республикасының резиденттері мен бейрезиденттерінің) акцияларына (жарғылық капиталға қатысу үлесі) меншікті капиталының шамасынан 15 (он бес) пайыздан аспайтын инвестициялары	
59.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «В-»-тен төмен тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық банктеріндегі салымдар	150
60.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «В-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарындағы салымдар	150
61.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «ВВ-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар және тиісті рейтингтік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент- ұйымдарындағы салымдар	150
62.	Төменде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдарындағы салымдар: 1) Андорра Князьдігі; 2) Америка Құрама Штаттары (Америкалық Виргин аралдарының, Гуам аралының және Пуэрто-Рико достастығы аумақтары бөлігінде ғана); 3) Антигуа және Барбуда мемлекеті; 4) Багам аралдары достастығы; 5) Барбадос мемлекеті; 6) Бахрейн мемлекеті; 7) Белиз мемлекеті; 8) Бруней Даруссалам мемлекеті; 9) Біріккен Араб Әмірліктері (Дубай қаласы аумағы бөлігінде ғана);	150

10) Вануату Республикасы;
11) Гватемала Республикасы;
12) Гренада мемлекеті;
13) Джибути Республикасы;
14) Доминикан Республикасы;
15) Жаңа Зеландия (Кука және Ниуэ аралдары аумағы бөлігінде ғана);
16) Индонезия Республикасы;
17) Испания (Канар аралдарының аумағы бөлігінде ғана);
18) Кипр Республикасы;
19) Комор Аралдары Федералды Ислам Республикасы;
20) Коста-Рика Республикасы;
21) Қытай Халық Республикасы (Аомынь (Макао) және Сянган (Гонконг) арнайы әкімшілік аудандарының аумақтары бөлігінде ғана);
22) Либерия Республикасы;
23) Лихтенштейн Князьдігі;
24) Маврикий Республикасы;
25) Малайзия (Лабуан анклавының аумағы бөлігінде ғана);
26) Мальдив Республикасы;
27) Мальта Республикасы;
28) Маршалл аралдары Республикасы;
29) Монако Князьдігі;
30) Мьянма Одағы;
21) Науру Республикасы;
32) Нидерланды (Аруба аралының аумағы және Антиль аралдарының тәуелді аумақтары бөлігінде ғана);
33) Нигерия Федеративтік Республикасы;
34) Португалия (Мадейра аралдарының аумағы бөлігінде ғана);
35) Палау Республикасы;
36) Панама Республикасы;
37) Самоа Тәуелсіз мемлекеті;
38) Сейшель аралдары Республикасы;
39) Сент-Винсент және Гренадин мемлекеті;
40) Сент-Китс және Невис Федерациясы;
41) Сент-Люсия мемлекеті;
42) Тонга Корольдігі;
43) Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі (мынадай аумақтар бөлігінде ғана):
Ангилья аралдары;
Бермуд аралдары;

	Британдық Виргин аралдары;	
	Гибралтар;	
	Кайман аралдары;	
	Монтсеррат аралы;	
	Теркс және Кайкос аралдары;	
	Мэн аралы;	
	Норманд аралдары (Гернси, Джерси, Сарк, Олдерни аралдары);	
	Филиппиндер Республикасы;	
	45) Шри-Ланка Демократиялық Республикасы	
63.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «ВВ-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдарының және тиісті рейтингтік бағасы жоқ бейрезидент-ұйымдардың дебиторлық берешегі	150
64.	Төменде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдарының дебиторлық берешегі: 1) Андорра Князьдігі; 2) Америка Құрама Штаттары (Америкалық Виргин аралдарының, Гуам аралының және Пуэрто-Рико достастығы аумақтары бөлігінде ғана); 3) Антигуа және Барбуда мемлекеті; 4) Багам аралдарының достастығы; 5) Барбадос мемлекеті; 6) Бахрейн мемлекеті; 7) Белиз мемлекеті; 8) Бруней Даруссалам мемлекеті; 9) Біріккен Араб Әмірліктері (Дубай қаласы аумағы бөлігінде ғана); 10) Вануату Республикасы; 11) Гватемала Республикасы; 12) Гренада мемлекеті; 13) Жибути Республикасы; 14) Доминикан Республикасы; 15) Жаңа Зеландия (Кука және Ниуэ аралдары аумағы бөлігінде ғана); 16) Индонезия Республикасы; 17) Испания (Канар аралдарының аумағы бөлігінде ғана); 18) Кипр Республикасы; 19) Комор Аралдары Федералды Ислам Республикасы; 20) Коста-Рика Республикасы; 21) Қытай Халық Республикасы (Аомынь (Макао) және Сянган (Гонконг) арнайы әкімшілік аудандарының аумақтары	150

	<p>бөлігінде ғана;</p> <p>22) Либерия Республикасы;</p> <p>23) Лихтенштейн Княздігі;</p> <p>24) Маврикий Республикасы;</p> <p>25) Малайзия (Лабуан анклавның аумағы бөлігінде ғана);</p> <p>26) Мальдив Республикасы;</p> <p>27) Мальта Республикасы;</p> <p>28) Маршалл аралдары Республикасы;</p> <p>29) Монако Княздігі;</p> <p>30) Мьянма Одағы;</p> <p>31) Науру Республикасы;</p> <p>32) Нидерланды (Аруба аралының аумағы және Антиль аралдарының тәуелді аумақтары бөлігінде ғана);</p> <p>33) Нигерия Федеративтік Республикасы;</p> <p>34) Португалия (Мадейра аралдарының аумағы бөлігінде ғана);</p> <p>35) Палау Республикасы;</p> <p>36) Панама Республикасы;</p> <p>37) Самоа Тәуелсіз Мемлекеті;</p> <p>38) Сейшель аралдары Республикасы; 39) Сент-Винсент және Гренадин мемлекеті;</p> <p>40) Сент-Китс және Невис Федерациясы;</p> <p>41) Сент-Люсия мемлекеті;</p> <p>42) Тонга Корольдігі;</p> <p>43) Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі (мынадай аумақтар бөлігінде ғана):</p> <p>Ангилья аралдары;</p> <p>Бермуд аралдары;</p> <p>Британдық Виргин аралдары;</p> <p>Гибралтар;</p> <p>Кайман аралдары;</p> <p>Монтсеррат аралдары;</p> <p>Теркс және Кайкос аралдары;</p> <p>Мэн аралы;</p> <p>Норманд аралдары (Гернси, Джерси, Сарк, Олдерни аралдары);</p> <p>44) Филиппиндер Республикасы;</p> <p>45) Шри-Ланка Демократиялық Республикасы</p>	
65.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «В-»-тен төмен тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің орталық үкіметтері шығарған бағалы қағаздар	150
66.	Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «ВВ-»-тен төмен тәуелсіз рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар елдердің	150

	жергілікті билік органдары шығарған бағалы қағаздар	
67.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «В-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	150
68.	Standard & Poor's (Стандард энд Пурс) агенттігінің «ВВ-»-тен төмен борыштық рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдары және тиісті рейтингтік бағасы жоқ Қазақстан Республикасының бейрезидент-ұйымдары шығарған бағалы қағаздар	150
69.	Төменде көрсетілген шет мемлекеттердің аумағында тіркелген Қазақстан Республикасының бейрезидент ұйымдары шығарған бағалы қағаздар: 1) Андorra Князьдігі; 2) Америка Құрама Штаттары (Американдық Виргин аралдарының, Гуам аралының және Пуэрто-Рико Достастығы аумақтары бөлігінде ғана); 3) Антигуа және Барбуда мемлекеті; 4) Багам аралдары достастығы; 5) Барбадос мемлекеті; 6) Бахрейн мемлекеті; 7) Белиз мемлекеті; 8) Бруней Даруссалам мемлекеті; 9) Біріккен Араб Әмірліктері (Дубай қаласының аумағы бөлігінде ғана); 10) Вануату Республикасы; 11) Гватемала Республикасы; 12) Гренада мемлекеті; 13) Джибути Республикасы; 14) Доминикан Республикасы; 15) Жаңа Зеландия (Кук және Ниуэ аралдарының аумақтары бөлігінде ғана); 16) Индонезия Республикасы; 17) Испания (Канар аралдарының аумағы бөлігінде ғана); 18) Кипр Республикасы; 19) Комор аралдары Федералды Ислам Республикасы; 20) Коста-Рика Республикасы; 21) Қытай Халық Республикасы (Аомынь (Макао) және Сянган (Гонконг) арнайы әкімшілік аудандарының аумақтары бөлігінде ғана); 22) Либерия Республикасы; 23) Лихтенштейн Князьдігі; 24) Маврикий Республикасы;	150

	<p>25) Малайзия (Лабуан анклавның аумағы бөлігінде ғана);</p> <p>26) Мальдив Республикасы;</p> <p>27) Мальта Республикасы;</p> <p>28) Маршалл аралдары Республикасы; 29) Монако Князьдігі;</p> <p>30) Мьянма Одағы;</p> <p>31) Науру Республикасы;</p> <p>32) Нидерланд (Аруба аралының аумағы және Антиль аралдарының тәуелді аумақтары бөлігінде ғана);</p> <p>33) Нигерия Федеративтік Республикасы;</p> <p>34) Португалия (Мадейра аралдарының аумағы бөлігінде ғана);</p> <p>35) Палау Республикасы;</p> <p>36) Панама Республикасы;</p> <p>37) Самоа Тәуелсіз мемлекеті;</p> <p>38) Сейшель аралдары Республикасы;</p> <p>39) Сент-Винсент және Гренадин мемлекеті;</p> <p>40) Сент-Китс және Невис Федерациясы;</p> <p>41) Сент-Люсия мемлекеті;</p> <p>42) Тонга Корольдігі;</p> <p>43) Ұлыбритания мен Солтүстік Ирландияның Біріккен Корольдігі (мынадай аумақтар бөлігінде ғана):</p> <p>Ангилья аралдары;</p> <p>Бермуд аралдары;</p> <p>Британдық Виргин аралдары;</p> <p>Гибралтар;</p> <p>Кайман аралдары;</p> <p>Монтсеррат аралы;</p> <p>Теркс және Кайкос аралдары;</p> <p>Мэн аралы;</p> <p>Норманд аралдары (Гернси, Джерси, Сарк, Олдерни аралдары);</p> <p>44) Филиппин Республикасы;</p> <p>45) Шри-Ланка Демократиялық Республикасы</p>	
70.	<p>Микроқаржы ұйымы баланста ұстап тұратын және Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің «BB+»-тен «BB-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі немесе Standard & Poor's (Стандарт энд Пурс) агенттігінің ұлттық шкаласы бойынша «kzBB+»-тен «kzBB-»-ке дейінгі рейтингтік бағасы немесе басқа рейтингтік агенттіктердің бірінің ұлттық шкаласы бойынша осыған ұқсас деңгейдегі рейтингі бар секьюритилендіру позициялары</p>	350

Салымдардың кредиттік
тәуекел дәрежесі бойынша
мөлшерленген микроқаржы
ұйымы активтерінің кестесіне
қосымша

**Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленуге тиісті
микроқаржы ұйымы активтерінің есебіне түсіндірме**

1. Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 36993 болып тіркелген, «Берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру, берілген микрокредиттер бойынша активтерді күмәнді және үмітсізге жатқызу, сондай-ақ оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2018 жылғы 27 наурыздағы № 62 қаулысында бекітілген Берілген микрокредиттер бойынша активтер мен шартты міндеттемелерді сыныптауды жүзеге асыру, берілген микрокредиттер бойынша активтерді күмәнді және үмітсізге жатқызу, сондай-ақ оларға қарсы провизиялар (резервтер) құру қағидаларына сәйкес қалыптастырылған провизияларды (резервтерді) шегере отырып, салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленуге жататын активтер микроқаржы ұйымының балансы бойынша енгізіледі.

2. Салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар, микроқаржы ұйымында түзетілген құны аталған активтер көлемінің 50 (елу) пайызынан кем емес қамтамасыз етуі бар қарыздар (Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген микроқаржы ұйымының активтері кестесінің (бұдан әрі - Кесте) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 және 11-жолдарында көрсетілген активтер түріндегі) осы тармаққа сәйкес микроқаржы ұйымында түзетілген қамтамасыз ету құнын анықтауға мүмкіндік беретін барабар есепке алу жүйесі болған кезде түзетілген қамтамасыз ету құнын шегергендегі салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген активтер есебіне енгізіледі.

Түзетілген қамтамасыз ету құны (Кестенің 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 және 11-жолдарында көрсетілген активтер түріндегі) мыналарға:

қамтамасыз ету ретінде берілген салымдар сомасының 100 (жүз) пайызына;

қамтамасыз етуге берілген бағалы қағаздардың нарықтық құнының 95 (тоқсан бес) пайызына;

қамтамасыз етуге берілген тазартылған бағалы металдардың нарықтық құнының 85 (сексен бес) пайызына тең болады.

Жоғарыда көрсетілген салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың қамтамасыз етілмеген бөлігі салымдарға,

дебиторлық берешекке, сатып алынған бағалы қағаздарға сәйкес келетін тәуекел дәрежесі бойынша Кестеге сай мөлшерленеді.

3. Контрагенттен төмен тәуекел дәрежесі бар ұйымдар кепілдік берген (сақтандырған) салымдар, дебиторлық берешек, сатып алынған бағалы қағаздар борышкердің тәуекел дәрежесі бойынша салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленген (салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың кепілдік берілген (сақтандырылған) сомасын шегере отырып) активтердің есебіне енгізіледі.

Салымдардың, дебиторлық берешектің, сатып алынған бағалы қағаздардың кепілдік берілген (сақтандырылған) сомасы тиісті кепілгердің (сақтандырушының) дебиторлық берешегінің тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленеді.

4. Егер бағалы қағаз шығарылымының арнайы борыштық рейтингі болса, онда салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша микроқаржы ұйымының активтерін мөлшерлеу кезінде бағалы қағаз рейтингін ескеру қажет.

4-1. Кестенің 22, 34, 48 және 70-жолдарында көрсетілген секьюритилендіру позициялары секьюритилендіру мәмілесіндегі тәуекелдер болып табылады және секьюритилендіру мәмілесіне байланысты микроқаржы ұйымында туындайтын баланстық және баланстан тыс активтерді, шартты және ықтимал міндеттемелерді білдіреді. Секьюритилендіру позициясын позицияның кредиттік сапасы негізінде тиісті тәуекел дәрежесі (тәуекелдің салмақтық коэффициенті) беріледі, ол кестеге сәйкес кредиттік рейтинг негізінде айқындалады.

Кестенің 22, 34, 48 және 70-жолдарында көрсетілген активтерді есептеу келесідей жүргізіледі. Микроқаржы ұйымы - оригинатор (бұдан әрі - оригинатор) егер секьюритилендіру мәмілесін жүзеге асыру нәтижесінде елеулі кредиттік тәуекел үшінші тараптарға берілсе, секьюритилендірілген активтер оригинатордың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтерін есептеуден алып тастауға болатын меншікті капиталды есептеуге негіздемелік секьюритилендіру тәсілін (бұдан әрі - секьюритилендірудің негіздемелік тәсілі) қолданады.

Секьюритилендіру шеңберінде берілетін портфель құрамына: міндеттемелерді орындау мерзімі күнтізбелік 7 (жеті) күннен аспайтын мерзімге кешіктірілген микрокредиттер;

Нормативтердің 22-тармағы бірінші бөлігінің бесінші, алтыншы және жетінші абзацтарында белгіленген жағдайларға сәйкес келмейтін микрокредиттер.

Секьюритилендіру мәмілелеріне қатысатын және оригинатор болып табылмайтын микроқаржы ұйымдары мұндай мәміледе олар ұстап қалатын секьюритилендіру позицияларының кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған кредиттік тәуекелдерді есептеу кезінде нормативтерге сәйкес секьюритилендірудің негіздемелік тәсілін қолданады.

Тәуекелді берудің маңыздылығын айқындау мақсатында оригинатор:

секьюритилендіруді есептемегенде k_1 коэффициентінің есебі;
секьюритилендіруді ескере отырып, k_1 коэффициентінің есебі.

Тәуекелдің берілуі, егер:

Секьюритилендіру ескерілген k_1 коэффициентінің мәні секьюритилендіруді есепке алмағанда k_1 коэффициентінің мәнінен артық болғанда маңызды болып табылады.

Секьюритилендіру ескерілген k_1 коэффициентінің мәні секьюритилендіру ескерілмеген k_1 коэффициентінің мәнінен аз болса, тәуекел берілмейді. Бұл жағдайда оригинатор меншікті капиталды есептеу барысында секьюритилендірудің негіздемелік тәсілін қолданбайды және секьюритилендіруді есепке алмағанда тиісті тәуекелдердің сараланған шамаларын есептейді.

Бұл ретте оригинатор өзі ұстап қалатын секьюритилендіру позицияларын меншікті капиталдан шегермейді және (немесе) k_1 коэффициентін есептеу кезінде активтердің кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мұндай позицияларды сараламайды.

Оригинатор мынадай талаптарды бір мезгілде орындау кезінде кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша сараланған активтердің есебінен секьюритилендірілген активтерді алып тастайды:

секьюритилендірілген активтермен байланысты елеулі кредиттік тәуекел үшінші тараптарға ауыстырылатын болады;

секьюритилендіру мәмілесі бойынша құжаттар мәміленің экономикалық мәнін көрсетеді;

арнайы қаржы компаниясы секьюритилендірілген активтер бойынша төлемдерді борышкерлердің ықтимал төлемеуімен байланысты барлық тәуекелдерді көтереді, оның ішінде оригинатордың банкроттығы (төлем қабілетсіздігі) жағдайында да;

оригинатор:

жарғылық капиталға қатысу үлестерін тікелей немесе жанама не арнайы қаржы компаниясында дауыс беру құқығымен акцияларды иеленуге;

арнайы қаржы компаниясының директорлар кеңесі немесе басқарма мүшелерінің басым көпшілігін тағайындауға немесе сайлауға;

шарт күшімен немесе өзге тәсілмен арнайы қаржы компаниясының шешімдерін айқындауға;

тиісті шарттарда немесе секьюритилендіру мәмілесіне қатысты құжаттарда көзделгендерден басқа, арнайы қаржы компаниясынан секьюритилендірілген активтерді сатып алу бойынша өзіне қандай да бір міндеттемелерді қабылдауға;

тиісінше шарттарда немесе секьюритилендіру мәмілесіне қатысты құжаттарда көзделгендерден басқа, секьюритилендірілген активтерге қатысты қандай да бір тәуекелдерді ұстап қалу бойынша міндеттемелерді өзіне қабылдауға;

арнайы қаржы компаниясына секьюритилендірілген активтер

берілгеннен кейін секьюритилендірумен және арнайы қаржы компаниясының қызметімен байланысты шығыстарды көтеруге;

арнайы қаржы компаниясына қандай да бір нысанда жанама қолдау көрсетуге тиіс емес. Сондай-ақ оригинатормен айрықша қатынастармен байланысты тұлғаларға жанама қолдау көрсетуге жол берілмейді.

Оригинатор, сондай-ақ оригинатормен айрықша қатынастармен байланысты тұлғалар арнайы қаржы компаниясына ақшалай сипаттағы талаптар (бұдан әрі - кредиттік қамтамасыз ету) бойынша көмек көрсеткен не осындай қолдау тиісінше шарттарда немесе секьюритилендіру мәмілесіне қатысты құжаттарда көзделмеген жағдайларда өзге қолдауды көрсеткенде жанама қолдау туындайды.

Оригинатордың немесе оригинатормен айрықша қатынастармен байланысты тұлғалардың кейінгі секьюритилендіру мәмілелерін жасау кезінде арнайы қаржы компаниясына жанама қолдау көрсету фактілері анықталған жағдайда, оригинатор секьюритилендірілген активтер бойынша капиталға қойылатын талаптарды төмендету мүмкіндігінен айырылады;

арнайы қаржы компаниясы шығарған бағалы қағаздар оригинатордың төлем міндеттемелерін білдірмейді;

тәуекелдер берілетін тарап секьюритилендірудің бір немесе бірнеше мәмілелерін жүзеге асыру үшін құрылған арнайы қаржы компаниясы болып табылады;

егер секьюритилендіру мәмілесінде кері сатып алу опционы көзделсе, онда мынадай барлық талаптар орындалады:

кері сатып алу опционы оригинатордың қалауымен ғана іске асырылады;

кері сатып алу опционы секьюритилендірілген активтер бойынша өтелмеген негізгі міндеттемелердің жалпы мөлшері не шығарылған бағалы қағаздар бойынша негізгі міндеттеменің жалпы мөлшері 10 (он) пайыз мәнге жеткен және олардың бастапқы мөлшерінен төмен болған жағдайда ғана іске асырылады;

кері сатып алу опционы секьюритилендіру позицияларының кредиттік сапасын жақсарту мақсатында құрылымдала аламайды;

оригинатор мынадай талаптарды сақтағанда секьюритилендірілген активтерді сатып ала алады не оларды пулда басқа активтерге ауыстыра алады:

секьюритилендірілген активтер олардың әділ нарықтық құнынан аспайтын құны бойынша сатып алынады;

әділ нарықтық құны бойынша сатып алынатын активтерді қоспағанда, сатып алынатын секьюритилендірілген активтер тиісті міндетті тараптың дефолты орын алған міндеттемелерді білдірмейді;

ауыстырылатын секьюритилендірілген активтердің тиісті (ұқсас) жіктеу санаты болады.

Секьюритилендіру позициялары - бұл секьюритилендіру мәмілесіндегі тәуекелдер және ол секьюритилендіру мәмілесімен байланысты микроқаржы ұйымында туындайтын баланстық және баланстан тыс активтерді, шартты және

ықтимал міндеттемелерді білдіреді.

Секьюритилендіру позицияларына позицияның кредиттік сапасы негізінде тәуекелдің (тәуекелдің салмақтық коэффициенті) тиісті деңгейі берілуі тиіс, ол Кестеге сәйкес кредиттік рейтинг негізінде анықталуы мүмкін.

Мұндай позицияларға мыналар жатады:

арнайы қаржы компаниясының оригинаторы беретін микрокредиттер;
оригинатордың арнайы қаржы компаниясына қатысты шартты және ықтимал талаптары мен міндеттемелері;

микроқаржы ұйымының арнайы қаржы компаниясының бағалы қағаздарын иеленуі;

ұсынылатын кредиттік қамтамасыз ету (credit enhancements);

өтімділік құралдары;

пайыздық немесе валюталық своптар;

кредиттік деривативтер;

резервтік шоттар үшін қаражат беру (ақшалай қамтамасыз ету шоттары) және басқалар.

Бұл ретте:

секьюритилендіру мәмілесінде әртүрлі транштар бойынша тәуекелдер болған кезде әрбір транш бойынша тәуекел секьюритилендірудің жеке позициясы ретінде сараланады;

секьюритилендіру позициялары бойынша кредиттік қамтамасыз етуді ұсынатын тұлғалар секьюритилендіру позициясын ұстайтын тараптар ретінде қаралады;

сыйақы мөлшерлемесінің және валюта бағамдарының өзгеру тәуекелдерін хеджирлеу мақсатында жасалған туынды қаржы құралдары бойынша позициялармен байланысты тәуекелдер;

секьюритилендіру мәмілесіндегі жеке позициялар ретінде сараланады;

баланста ұсталатын секьюритилендіру мәмілесіндегі позиция тәуекелінің шамасы өзінің баланстық құнына тең;

секьюритилендіру мәмілесіндегі баланстан тыс позиция тәуекелінің шамасы 100 (жүз) пайызға тең конверсиялық факторға көбейтілген өзінің номиналды құнына тең.

Кредиттік рейтингі жоқ секьюритилендіру позициясы тәуекелінің сараланған шамасын есептеу үшін микроқаржы ұйымы мұндай позицияға болжамды рейтингті қолданады.

Болжалды рейтинг келесі ретпен қолданылады:

кредиттік рейтингі бар секьюритилендіру позициясының ағымдағы кредиттік рейтингі қолданылады, ол рейтингі жоқ секьюритилендіру позициясымен субординарлық дәрежесі бойынша тең немесе;

егер рейтингі бар позициялардың ешқайсысы рейтингі жоқ позициямен субординарлық дәрежесі бойынша тең болмаса, онда позицияның субординарлық дәрежесі бойынша неғұрлым жоғары ағымдағы кредиттік рейтингі;

рейтингі жоқ осындай позицияға субординарлық дәрежесі бойынша неғұрлым төмен болып табылатын секьюритилендіру (осындай бар болса) қолданылады.

Болжамды рейтингті қолдану кезінде кредиттік рейтингі бар секьюритилендірудің барлық позициялары ескеріледі.

5. Кестенің 54-жолында көрсетілген активтерге берілген микрокредит сомасын толығымен өтейтін автокөлік құралының кепілімен қамтамасыз етілген тұтынушылық микрокредиттер кірмейді.

6. Кестенің 55-жолында көрсетілген активтерге, республикалық бюджет туралы заңда тиісті қаржы жылына белгіленген айлық есептік көрсеткіштің қырық бес еселенген мөлшерінен аспайтын мөлшерде жеке тұлғалармен күнтізбелік қырық бес күнге дейінгі мерзімге жасалған, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруға байланысты емес кепілсіз микрокредиттерді қоспағанда, кепілсіз тұтынушылық микрокредиттер және оның ішінде мына шарттарда берілген микрокредиттер:

1) микрокредит сомасын қайтару және (немесе) микрокредит беру туралы шарт бойынша сыйақы төлеу бойынша міндеттемені бұзғаны үшін тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) мөлшері мерзімі өткен әрбір күн үшін орындалмаған міндеттеме сомасының 0,3 (нөл бүтін оннан үш) пайызынан аспауға тиіс;

2) микрокредиттің нысанасын қоспағанда, микрокредит беру туралы шартта көзделген сыйақы мен тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасын қоса алғанда, микрокредит беру туралы шарт бойынша қарыз алушының барлық төлемдері жиынтығында микрокредит беру туралы шарттың бүкіл қолданылу кезеңінде берілген микрокредит сомасының жартысынан аспауға тиіс;

3) тараптардың келісімі бойынша қолданыстағы немесе жақсартатын шарттарда микрокредит беру туралы шарттың қолданылу мерзімін күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге ұлғайтуға жол беріледі.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 10-қосымша

Қазақстан Республикасының
бейрезидент- сақтандыру (қайта
сақтандыру) ұйымы филиалының,
Қазақстан Республикасының
бейрезидент-исламдық сақтандыру
(қайта сақтандыру) ұйымы филиалының
пруденциялық нормативтерінің және
сақталуға міндетті өзге де нормалар мен
лимиттерді есептеу әдістемелеріне
1-қосымша

Төлем қабілеттілігі маржасының ең төмен мөлшерінің ұлғаю кестесі

Қайта сақтандыр у ұйымының атауы	Халықаралық немесе ұлттық шкала бойынша қайта сақтандырушының рейтингтік бағасы (төлем қабілеттілігі маржасының жеткіліктілік нормативі)	Қолданыстағ ы қайта сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыруға берілген (берілетін) міндеттемеле р көлемі, барлығы (мың теңгемен)	Қолданыстағы қайта сақтандыру шарттары бойынша қайта сақтандыруға берілген (берілетін) міндеттемеле р көлемінің пайызы	Төлем қабілеттілігі маржасыны ң ең төменгі мөлшерінің ұлғаю сомасы (мың теңгемен) (3-баған х 4- баған
1	2	3	4	5
«Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартты ратификациялау туралы» 2014 жылғы 14 қазандағы Қазақстан Республикасының Заңымен ратификацияланған Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа (бұдан әрі - ЕАЭО туралы шарт) қатысушы елдердің қайта сақтандырушыларын қоспағанда, Қазақстан Республикасының бейрезидент қайта сақтандырушыларымен жасалған қайта сақтандыру шарттары				

1-топ	«АА-» немесе жоғары		0%	
2-топ	«А+» - «А-» аралығы		0%	
3-топ	«ВВВ+» - «ВВВ-» аралығы		0,2%	
4-топ	«ВВ+» - «ВВ-» аралығы		0,75%	
5-топ	«В+» - «В-» аралығы		3,8%	
6-топ	«В-»-дан төмен немесе жоқ		22%	
Қазақстан Республикасының резиденттері - қайта сақтандырушылармен, Қазақстан Республикасы бейрезидент-сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының филиалдарымен жасалған қайта сақтандыру шарттары				
7-топ	«В» - дан төмен емес немесе «kzВВ»		0%	
8-топ	«В-», «kzВВ-», «kzВ+»		0,2%	
9-топ	> 1,75		0,05%	
10-топ	> 1,5		0,1%	
11-топ	> 1,25		0,2%	
12-топ	> 1,1		0,5%	
13-топ	>= 1,0		3,8%	
14-топ	< 1,0		5%	
ЕАЭО туралы шартқа қатысушы елдердің қайта сақтандырушыларымен жасалған қайта сақтандыру шарттары				

15-топ	«BBB+» - «BBB-» аралығы		0%	
16-топ	«BB+» - «BB-» аралығы		0,2%	
17-топ	«B+» - «B-»аралығы		0,5%	
18-топ	«B-» дан төмен немесе жоқ		22%	
Жиынтығы:				

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 11-қосымша

Халықаралық қаржылық
есептілік стандарттарына және
Қазақстан Республикасының
бухгалтерлік есеп пен қаржылық
есептілік туралы заңнамасының
талаптарына сәйкес провизиялар
(резервтер) құру қағидаларына
4-қосымша

Нысан

Провизиялардың (резервтердің) мөлшерлері бойынша тіркелім

Қар ыз алуш ыны ң атау ы	Қар ыз шар тын ың сәй кес тен дір у нөм ірі	Ш ар тт ың нө мі рі	Ша ртт ың күні	Есепке алу цифрл ық жүйесі ндегі қарыз шарты ның сәйкес тендір у нөмірі (бар болса)	Қа рыз ды ң бер ілг ен күн і	Ша рт бой ын ша соң ғы төл емн ің өте лге н күн і	Бір тек тілі к бел гісі: (1- жек е; 2- бірт екті)	Кред иттік тәуек ел белгі сі (А- 1 қорж ын; В-2 қорж ын; С-3 қорж ын)	Креди ттік тәуек елдің жалп ы сипат тамал ары бойын ша топта стыру белгіс і	Ж ыл ба сы нд ағ ы бе ре ше к	Провизи ялардың (резервт ердің) жыл басында ғы сомасы
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Жалғасы

Талап ету құқығы мөлшеріні ң азаюы, оның	Талап ету құқығы мөлшерінің ұлғаюы, оның	Жы л соң ынд ағы	Дис конт / Сый лықа	Актив тің мөлш еріне әсер	Провиз иялард ың (резерв тердің)	Қам тама сыз етуд ің	Кезең ішінде прови зиялар ды	Провиз иялард ы (резерв терді)
--	--	------------------------------	---------------------------------	---------------------------------------	--	----------------------------------	--	--

ішінде:		ішінде:		бер еше к	қы	ететін өзге де көрсет кіште р (құнд ық көрсет кішпе н)	жыл соңынд ағы сомасы	жыл соң ынд ағы құн ы	(резер втерді) азайту дан түске н кіріст ер	құру бойын ша кезең ішіндег і шығыс тар
боры шкер дің талап ты орын дауы нәти жесін де	өзг е нег із дер бо йы нш а	қары з беру, сыйа қы, өсімп ұл, тұрақ сызд ық айыб ын есепт еу нәти жесін де	өзге негі зде р бой ын ша							
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 12-қосымша

Берілген микрокредиттер
бойынша активтер мен шартты
міндеттемелерді сыныптауды
жүзеге асыру, берілген
микрокредиттер бойынша
активтерді күмәнді және
үмітсізге жатқызу, сондай-ақ
оларға қарсы провизиялар
(резервтер) құру қағидаларына
4-қосымша

Провизиялардың (резервтердің) мөлшері бойынша тіркелім

Қарыз алушы ның атауы	Микрокре дит беру туралы шарттың №	Цифрлық есеп жүйесіндегі микрокредит беру туралы шарттың сәйкестендіру нөмірі*	Бірте ктілі к белгі сі (1- жеке; 2- бірте кті)	Кредиттік тәуекелдің ұқсас сипаттамалары бойынша портфель сегментациясының белгісі
1	2	3	4	5

кестенің жалғасы:

Жыл басын дағы береш ек	Жыл басында ғы провизи ялар сомасы	Талап ету құқығының көлемін азайту, оның ішінде:		Талап ету құқығының көлемін көбейту, оның ішінде:		Жыл соңын дағы береш ек
		борышкерд ің талаптарды орындауы нәтижесінд е	басқа негізд ер бойын ша	микрокредит беру, сыйақы, өсімпұл, тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеу нәтижесінде	басқа негіз дер бойы нша	

6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	----	----	----

кестенің жалғасы:

[illegible]

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 13-қосымша

Берілген микрокредиттер
бойынша активтер мен шартты
міндеттемелерді сыныптауды
жүзеге асыру, берілген
микрокредиттер бойынша
активтерді күмәнді және
үмітсізге жатқызу, сондай-ақ
оларға қарсы провизиялар
(резервтер) құру қағидаларына
5-қосымша

1-кесте. Провизиялардың (резервтердің) мөлшерлері бойынша ақпарат

№	Көрсеткіштер	Ақпарат
1	Есепті күн	
2	Микрокредит беру туралы шарттың нөмірі және күні	
2	Қарыз алушының атауы	
3	Микрокредит беру туралы шарт қолданысының басталу күні	
4	Микрокредит беру туралы шарттың қолданыс мерзімінің аяқталу күні	
5	Шарттың валютасы	
6	Ұсынылған микрокредит бойынша микрокредит беру туралы шартта көрсетілген актив сомасы (теңгемен)	

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда),
қолы

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның тікелей басшысының лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы

2-кесте. Болашақ ақша ағындарының дисконтталған құнын есептеу

№	Ақша ағындарының түсуінің болжамды түсу күні	Негізгі борышты өтеу	Пайыздық кірістерді өтеу	Жиынтығы	Қамтамасыз етуді өткізуден алынатын болжамды құны	Болашақ ақша ағындарының дисконтталған құны
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
...						
tn						

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның тікелей басшысының лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы

3-кесте. Құнсыздануына байланысты ол бойынша провизиялар (резервтер) құрылған, берілген микрокредит бойынша жеке актив пен шартты міндеттеме бойынша деректер

р/н №	Күні	Баланстық құн				
		Негізгі борыштың	Есеп-телген пайыздар	Құрылған провизиялар	Басқа пайыздық кірістер	Жиынтығы

		қалдығы	берешегінің қалдығы	(резервтер) мөлшері	(сыйлықақының (дисконттың) амортизацияланбаған бөлігі көрсетіледі)	
1	2	3	4	5	6	7
1	Құнсыз дануға байланысты провизияларды (резервті) бастапқы құру күні (t0)					
2	Провизиялар (резервтер) мөлшерін қайта қарау күні (t1)					
3	Провизиялар (резервтер) мөлшерін қайта қарау					

	күні (t2)					
...						
n	Провизиялар (резервтер) мөлшерін қайта қарау күні (tn)					

кестенің жалғасы:

Қамтама сыз студі өткізуме н байланы сты емес болашақ акша түсімдері (төлемде р)	Кепілдің және басқа да қамтамасыз студі түзетуді ескере отырып кепілдегі қамтамасыз студі есептеу жөніндегі микроқаржы ұйымының ішкі нормативтік құжатына сәйкес айқындалған құны	Қамтамасыз етуді өткізудің болжамды мерзімі	Болашақ акша ағындарының дисконтталған құны	Қалыптасты ру (тарату) үшін қажетті провизиялар дың (резервтерді ң) мөлшері	Микрокред ит беру туралы шарттың талаптары ндағы өзгерістер туралы ақпарат
8	9	10	11	12	13

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы

Ақпаратты ұсынуға жауапты адамның тікелей басшысының лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда), қолы

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 14-қосымша

Қазақстан Республикасының
бейрезидент ислам банктерінің
филиалдары) үшін пруденциялық
нормативтер мен лимиттерді есептеу
әдістемелеріне 3-қосымша

**Борыш жүктемесі коэффициентін есептеу кезінде кепілсіз
тұтынушылық қарыздар бойынша салымдарды кредиттік тәуекел
дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәндері**

**1-кесте. Ресми растауы бар кірістің негізінде борыш жүктемесі
коэффициентін есептеу кезінде кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша
салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу
коэффициентінің мәні**

Берешек сомасы бойынша санаты, теңгемен	Артық төлем деңгейі (ЖТСМ)	
	0-30 %	30 %-дан көп
	Пайызбен кредиттік тәуекел дәрежесі	
120 АЕК-тен аз	100 %	110 %
120 - 200 АЕК	110 %	120 %
200 - 400 АЕК	120 %	130 %
400 - 800 АЕК	130 %	140 %
800 - 2 000 АЕК	140 %	150 %
2 000 АЕК-тен астам	150 %	200 %

**2-кесте. Ресми растауы жоқ кірістің негізінде борыш жүктемесі коэффициентін
есептеу кезінде кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша салымдардың
кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәні**

Берешек сомасы бойынша санаты, теңгемен	Артық төлем деңгейі (ЖТСМ)	
	0-30 %	30%-дан көп

	Пайызбен дәрежесі	кредиттік тәуекел
120 АЕК-тен аз	100 %	110 %
120 - 200 АЕК	110 %	120 %
200 -400 АЕК	120 %	130 %
400 - 800 АЕК	140 %	150 %
800 - 2 000 АЕК	150 %	200 %
2 000 АЕК-тен астам	250 %	300 %

Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерленуге тиіс кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәндерін есептеу

1. Берешек сомасы бойынша санат банктер, микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымдар жеке тұлғаға берген кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша бүкіл берешекті, оның ішінде өтелмеген қарыз бойынша мерзімі өткен төлемдердің сомасын, қарыз алушыға ашылған, талаптарымен қарыз алушыны кредиттеу көзделген және жеке тұлғаға кепілсіз тұтынушылық қарыз беру туралы шешім қабылдау сәтінде айқындалатын кредиттік желі және (немесе) төлем картасы шеңберіндегі кредиттік лимиттің пайдаланылған бөлігінің сомасын қамтиды.

Кепілсіз тұтынушылық қарыз деп:

берілетін қарыз сомасын толығымен өтейтін жылжымайтын мүлікке құқықтар кепілімен, міндетті мемлекеттік тіркелуге тиіс жылжымалы мүлік кепілімен қамтамасыз етілген қарыздарды;

тіркелуге тиіс, берілетін қарыз сомасын толығымен өтейтін эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша құқықтар кепілімен қамтамасыз етілген қарыздарды;

берілетін қарыз сомасын толығымен өтейтін тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу шарттары бойынша талап ету құқығы кепілімен қамтамасыз етілген қарыздарды;

берілетін қарыз сомасын толығымен өтейтін ақша қамтамасыз етуі болатын қарыздарды;

білім беруге кредит беру жүйесі шеңберінде берілетін қарыздарды;

тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы жүйесінің шеңберінде берілетін қарыздарды қоспағанда, тұтынушылық қарыз түсініледі.

2. Қарыз алушының өтелмеген қарызы бойынша мерзімі өткен төлемдердің сомасы мерзімі өткен негізгі борыштың, мерзімі өткен сыйақының сомасын және банктің, микроқаржылық қызметті жүзеге асыратын ұйымның балансынан есептен шығарылған берешектің сомасын қамтиды.

3. Қарыз алушыға бұрын жасалған банктік қарыз шартын қайта қаржыландыру мақсатында қарыз берілген жағдайда, өтелмеген қарыз бойынша берешектің қайта қаржыландырылуға тиіс сомасы берешектің жалпы сомасының есебіне

енгізілмейді.

4. «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясының салымшылардың (алушылардың) міндетті зейнетақы жарналары, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары бойынша дерекқоры және (немесе) бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының дерекқоры, және (немесе) орталық атқарушы органдардың және оларға тиесілі не қарасты заңды тұлғалардың дерекқоры, және (немесе) жалақы сомасы және жұмыс берушіден өзге кірістер түсетін банктік шот бойынша үзінді көшірме, және (немесе) зейнетақы төлемдері, және (немесе) зейнетақы аннуитеті шарты бойынша сақтандыру төлемдері және (немесе) «Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес жасалған аннуитеттік сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемдері, және (немесе) жеке тұлға - дара кәсіпкердің мынадай салық аударымдары негізінде есептелген кірісі түсетін банктік шоттан үзінді көшірме ресми кірісті растау көздері болып табылады:

- 1) патент негізінде арнайы салық режимі қолданылған кезде салық салынатын кірістің 5 (бес) пайызы;
- 2) оңайлатылған декларация негізінде арнайы салық режимі қолданылған кезде салық салынатын кірістің 15 (он бес) пайызы;
- 3) белгіленген шегерімді пайдалана отырып арнайы салық режимі қолданылған кезде салық салынатын кірістің 20 (жиырма) пайызы.

5. Ресми растауы бар кірістің негізінде борыш жүктемесі коэффициентін есептеу кезінде кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәндері мақсатында Салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеуге жататын кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәні есебінің 4-тармағында көрсетілген ресми расталған кіріс пайдаланылады.

Басқа жағдайларда ресми растауы жоқ кірістің негізінде борыш жүктемесі коэффициентін есептеу кезінде кепілсіз тұтынушылық қарыздар бойынша салымдардың кредиттік тәуекел дәрежесі бойынша мөлшерлеу коэффициенттерінің мәндері пайдаланылады.

6. Артық төлем деңгейі жылдық көрінісінде мына формула бойынша есептеледі:

$$\frac{(\sum VTM - V) / V}{t / 365} * 100\%$$

мұндағы:

VTM - негізгі борыш пен сыйақы бойынша қарыз алушының барлық төлемдерін, сондай-ақ банктік қарыз шартын қолданудың бүкіл кезеңіндегі қарызды беруге (оған қызмет көрсетуге) тікелей немесе жанама байланысты комиссиялар мен өзге төлемдерді, оның ішінде қарыз алушының үшінші тұлғалардың пайдасына төлемдерін қамтитын банктік қарыз шарты бойынша өтелуге тиіс жалпы сома;

V - банктік қарыз шартын жасасу күніндегі қарыздың бастапқы сомасы;

t - қарыз мерзімі (күндермен).

7. Әдістемелердің мақсаттары үшін қарыз шарты бойынша жылдық тиімді сыйақы мөлшерлемесін (ЖТСМ) есептеуде негізгі борыш пен сыйақы бойынша қарыз алушының барлық төлемдері, сондай-ақ банктік қарыз шартын қолданудың бүкіл кезеңіндегі қарызды беруге (оған қызмет көрсетуге) тікелей немесе жанама байланысты комиссиялар мен өзге төлемдер, оның ішінде қарыз алушының үшінші тұлғалардың пайдасына төлемдері қамтылады.
8. Артық төлем деңгейі мен ЖТСМ-ді банк берілетін кепілсіз тұтынушылық қарыз бойынша оны беру туралы шешім қабылдау уақытында есептейді.
9. Берешек сомасы бойынша санатқа және артық төлем деңгейіне қарай банк кредиттік тәуекелдің пайызбен көрсетілген тиісті дәрежесін қолданады.

Өзгерістер енгізілетін
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі
Басқармасының кейбір қаулыларының
және Қазақстан Республикасының
Қаржы нарығын реттеу және дамыту
агенттігі Басқармасы қаулыларының
тізбесіне 15-қосымша

Банктер және
Қазақстан Республикасының
бейрезидент банктерінің
филиалдары үшін тәуекелдерді
басқару және ішкі бақылау
жүйесін қалыптастыру
қағидаларына 3-қосымша

**Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін және өтімділік
жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін сақтау жөніндегі есептің
құрылымы**

1-тарау. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің және өтімділік
жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің жалпы негіздері

1. Капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің және өтімділік
жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің жалпы негіздері төмендегі
бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің (бұдан әрі - КЖБІП)
және өтімділік жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесінің (бұдан әрі - ӨЖБІП)
жалпы жүйесі;

2) тәуекел дәрежесінің құрылымы туралы ақпарат;

3) стресс-тестілеу туралы ақпарат;

4) цифрлық жүйелер.

2. «КЖБІП және ӨЖБІП жалпы жүйесі» бөлімі төмендегі кіші бөлімдерді
қамтиды, олармен шектелмейді:

1) қолданыстағы бизнес-модель.

Қолданыстағы бизнес-модель туралы ақпарат мыналарды қамтиды,
олармен шектелмейді:

өзінің негізгі қызмет бағыттарын, географиялық аумақтарын, филиалдары
мен өнімдерін көрсете отырып, таңдалған бизнес-модельдің;

кірістіліктің негізгі көрсеткіштері бойынша, оның ішінде банк есептеген
коэффициенттер (капиталдың рентабельділік коэффициенті, активтердің
рентабельділік коэффициенті) бойынша бөле отырып, банктің пайда табу
қабілетін бағалауға мүмкіндік беретін деректердің;

реттеуші капиталдың жеткіліктілік серпіні бойынша деректердің;

активтер мен міндеттемелердің серпіні, оның ішінде қорландыру құрылымы туралы мәліметтердің;

капитал мен өтімділік жеткіліктілігінің көрсеткіштеріне қатысты ең төменгі нормативтік талаптардың сақталуы туралы деректердің сипатын;

2) стратегия және бюджет.

Стратегия мен бюджет туралы ақпарат:

даму стратегиясының, оның ішінде банк мақсаттарының және оларға қол жеткізу мерзімінің;

КЖБП және ӨЖБП және банктің стратегиясының арасындағы байланыстың сипатын қамтиды, олармен шектелмейді;

3) тәуекелдерге басшылық ету және басқару жүйесі.

Тәуекелдерге басшылық ету және басқару жүйесі туралы ақпарат:

банктің уәкілетті алқалы органдарының жүйесін, тәуекелдерді басқару ережелері мен рәсімдерін қоса алғанда, КЖБП және ӨЖБП мәселелері бойынша құрылымдық бөлімшелер арасындағы ұйымдық құрылым мен өзара іс-қимылдың;

жалпы басқару дағдыларын, білімі мен тәжірибесін қоса алғанда, тәуекелдерді басқару комитеті мүшелерінің құзыреттілік деңгейінің;

банктің уәкілетті алқалы органдарының КЖБП және ӨЖБП мәселелері жөніндегі тұрақты жиналыстарының;

капитал жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін және өтімділік жеткіліктілігін бағалаудың ішкі процесін сақтау жөніндегі есептің құрылымына (бұдан әрі - Құрылым) қосымшаның 1-сіне сәйкес толтырылатын КЖБП және ӨЖБП шеңберінде қалыптастырылатын басқарушылық есептілік туралы мәліметтердің сипатын қамтиды, олармен шектелмейді.

3. «Тәуекел дәрежесінің құрылымы туралы ақпарат» бөлімі:

процестерді, бақылаушы іс-шараларды және цифрлық жүйелерді іске асыруға жауапты банктің уәкілетті алқалы органдарының болуын қоса алғанда, тәуекел дәрежесін басқарудың жалпы жүйесінің;

банктің жалпы стратегиясын іске асыру шеңберінде банк қызметі жүзеге асырылатын қабылданатын тәуекелдердің;

банк қызметінің тәуекел-бейінінің;

тәуекел дәрежесі деңгейлерінің;

ағымдағы уақыт кезеңінде белгіленген тәуекел дәрежесі жарамдылығын бағалау нәтижелерінің және оның болашақта қаншалықты қолайлы болатынының сипатын қамтиды, олармен шектелмейді.

Тәуекел дәрежесінің деңгейлері бойынша лимиттер туралы мәліметтер Құрылымға қосымшаның 2-кестесіне сәйкес толтырылады.

4. «Стресс-тестілеу туралы ақпарат» бөлімі:

стресс-тестілеуді өткізу рәсімдерінің және бекітілген стресс-тестілеу сценарийлерінің;

тәуекел-метрикаларға, стратегия және бюджет бойынша көрсеткіштерге, тәуекел дәрежесіне, банк бекіткен өзге де көрсеткіштерге стресс-тестілеу

нәтижелерінің;

тәуекелдерді басқару және бақылау жүйесіне стресс-тестілеу нәтижелерін ықпалдастырудың;

төлем қабілеттілігі мен өтімділіктің стресс-тесттері арасындағы өзара іс-қимыл (ықпалдастыру), оның ішінде КЖБІП және ӨЖБІП-ке тән стресс-тесттердің сипатын қамтиды, олармен шектелмейді.

5. «Цифрлық жүйелер туралы» бөлімі:

банктің тәуекелдерін басқару үшін пайдаланылатын, оның ішінде кредиттік портфельдің сапасын мониторингтеу үшін пайдаланылатын, сондай-ақ өтімділік тәуекелін басқару жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ететін цифрлық жүйелердің;

толық, дұрыс және уақтылы қаржылық, реттеушілік және басқарушылық ақпаратты қамтамасыз ету мақсатында пайдаланылатын цифрлық жүйелердің;

әртүрлі деңгейдегі тәуекелдер бойынша деректерді жинау, сақтау және жинақтау процестерінің;

КЖБІП және ӨЖБІП үшін, оның ішінде деректердің қолданылатын тексерулерін сипаттау арқылы пайдаланылатын деректер ағынының және деректер құрылымының сипатын қамтиды, олармен шектелмейді.

2-тарау. КЖБІП туралы ақпарат

6. КЖБІП туралы ақпарат мынадай бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) КЖБІП-нің жалпы жүйесі;

2) тәуекелдерді анықтау, бағалау, бақылау және мониторингтеу;

3) ішкі (экономикалық) капитал және ішкі (экономикалық) капиталды бөлу;

4) стресс-тестілеу;

5) өзін-өзі бағалау.

7. «КЖБІП-нің жалпы жүйесі» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

КЖБІП-ті қолдану мақсаттары мен салалары;

Құрылымға қосымшаның 3-кестесіне сәйкес толтырылатын КЖБІП процестері туралы мәліметтер;

КЖБІП және тәуекел дәрежесімен қамтылған, тәуекелдер арасындағы ықтимал айырмашылықтарды негіздей отырып, КЖБІП-те қарастырылған тәуекелдер тізімі.

8. «Тәуекелдерді анықтау, бағалау, бақылау және мониторингтеу» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) маңызды тәуекелдерді анықтау және бағалау.

Маңызды тәуекелдерді анықтау туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

тәуекелдерді анықтау әдіснамасы, бизнесті жүргізу және стратегияны іске

асыру барысында болашақта банк ұшырайтын немесе ұшырауы мүмкін тәуекелдердің түрлері бойынша бөлу, маңыздылығын айқындау;

тәуекелдерді бағалау әдіснамасы, оның ішінде сандық және сапалық тәсілдерді пайдалану арқылы;

маңызды тәуекелдерді анықтау процесі шеңберінде бөлімшелердің функциялары мен міндеттері.

Банктің тәуекелдер құрылымы туралы мәліметтер Құрылымға қосымшаның 4-кестесіне сәйкес толтырылады.

Банк портфелінің пайыздық тәуекелі туралы мәліметтер мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

Құрылымға қосымшаның 5-кестесіне сәйкес толтырылатын банктің банк кітабының ағымдағы құны туралы мәліметтер;

Құрылымға қосымшаның 6-кестесіне сәйкес толтырылатын таза пайыздық кіріс туралы мәліметтер;

2) маңызды тәуекелдерді бақылауды және мониторингтеуді жүзеге асыру.

Маңызды тәуекелдерді бақылауды және мониторингтеуді жүзеге асыру туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

банк бөлімшелерінің функциялары мен міндеттерін көрсете отырып, маңызды тәуекелдерді бақылау және мониторингтеу процестерін;

қолданылатын бақылау, мониторинг және тәуекелдерді жеңілдету құралдары;

тәуекелдер бойынша белгіленген лимиттерді көрсете отырып қабылданатын тәуекелдердің көлемі.

9. «Ішкі (экономикалық) капитал және ішкі (экономикалық) капиталды бөлу» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) ішкі (экономикалық) капитал.

Ішкі (экономикалық) капитал туралы ақпарат мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

барлық маңызды тәуекелдер бойынша ішкі (экономикалық) капиталды есептеу әдіснамасының, бағалау модельдерінің сипаттамасы;

ішкі (экономикалық) капиталды бағалау үшін қолданылатын деректердің сипаттамасы;

қажетті ішкі (экономикалық) капиталдың сомасы.

Ішкі (экономикалық) және реттеушілік меншікті капиталды бағалау туралы мәліметтер Құрылымға қосымшаның 7-кестесіне сәйкес толтырылады;

2) капиталды бөлу.

Капиталды бөлу туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

тәуекелдің әрбір маңызды түрі бойынша ішкі (экономикалық) капиталды бөлу үшін пайдаланылатын әдіснама мен жол берулер;

стресс-тестілеу нәтижелерін қолдану.

10. «Стресс-тестілеу» бөлімінде мынадай кіші бөлімдер қамтылады, олармен шектелмейді:

1) стресс-тестілеу сценарийлері.

Стресс-тестілеу сценарийлері туралы ақпарат мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

маңызды тәуекелдер бойынша стресс-тестілеу тәсілдері мен сценарийлерінің сипаттамасы, олардың кезеңділігі, әдіснамасы және қолданылатын жол берулер;

стресс-тестілеу жүргізу үшін қарастырылып отырған сценарийді таңдау себебін негіздеу;

стресс-тестілеу шеңберінде ескерілетін негізгі қаржылық және экономикалық факторлардың тізімі;

қаржылық және экономикалық факторлар туралы ақпарат көздері.

Стресс-тестілеу сценарийлері туралы мәліметтер Құрылымға қосымшаның 8-кестесіне сәйкес толтырылады;

2) сандық және сапалық талдау.

Сандық және сапалық талдау туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

модельдер және таңдалған модельдерді қолданудың негізділігі;

банктің қаржылық жағдайына әсерін көрсете отырып, оның ішінде ішкі (экономикалық) және реттеушілік капиталдың мөлшері мен жеткіліктілігін бағалай отырып, стресстік жағдайлар кезінде капиталдың жеткіліктілігін ішкі бағалаудың негізгі нәтижелері;

сценарий нәтижелерінің КЖБП шеңберіндегі банктің бизнес-моделіне, стратегиясына және маңызды тәуекелдеріне әсері;

стресс-тестілеу нәтижелерін ішкі лимиттерді белгілеу процесіне интеграциялау тәсілдері.

11. «Өзін-өзі бағалау» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) есепті кезеңнің жоспарланған іс-шаралары.

Банк есепті жылға жоспарланған іс-шараларды, оның ішінде ішкі (экономикалық) капиталдың қажетті деңгейін сақтауға мүмкіндік беретін іс-шараларды және қабылданған шаралардың тиісті нәтижелерін сипаттайды;

2) жалпы бағалау.

Банк іс-шараларды, ресурстарды, өлшеу және есеп беру жүйелерін бақылайтын ішкі ережелерді қоса алғанда, бүкіл процесті талдайды және бағалайды;

3) жақсартуды қажет ететін салаларды анықтау.

Банк жақсартуды қажет ететін салаларды сипаттайды, сондай-ақ аяқталған немесе жүзеге асырылудағы түзету әрекеттерін қоса алғанда, алдыңғы бағалау нәтижелерін сипаттайды;

4) түзету әрекеттері.

Банк өзін-өзі бағалау барысында анықталған салаларды жақсарту бойынша жоспарланған әрекеттерді сипаттайды.

3-тарау. ӨЖБІП туралы ақпарат

12. ӨЖБІП туралы ақпарат мынадай бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

- 1) ӨЖБІП-нің жалпы жүйесі;
- 2) өтімділік тәуекелін анықтау, бағалау, мониторингтеу және бақылау;
- 3) қорландыру стратегиясы және күтпеген жағдайларды қаржыландыру жоспары;
- 4) өтімділік буферін және кепілмен қамтамасыз етуді басқару;
- 5) стресс-тестілеу;
- 6) өзін-өзі бағалау.

13. «ӨЖБІП-нің жалпы жүйесі» бөлімі мына сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

ӨЖБІП-нің мақсаттары мен қолдану салалары;

Құрылымға қосымшаның 9-кестесіне сәйкес толтырылатын ӨЖБІП-тің процестері туралы мәліметтер.

14. «Өтімділік тәуекелін анықтау, бағалау, мониторингтеу және бақылау» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

- 1) өтімділік тәуекелін анықтау және бағалау.

Өтімділік тәуекелін анықтау және бағалау туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

өтімділік тәуекелін анықтау әдіснамасы;

тәуекелдерді бағалау әдіснамасы, оның ішінде сандық және сапалық әдістерді пайдалану арқылы;

әр түрлі уақыт шегінде активтер, міндеттемелер және баланстан тыс құралдар бойынша ақша ағындарын болжау процесі;

өтімділік тәуекелдерін анықтау және бағалау процесі шеңберіндегі бөлімшелердің функциялары мен міндеттерін сипаттау;

- 2) мониторингтеу және бақылау.

Өтімділік тәуекелін мониторингтеу және бақылау туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

банк бөлімшелерінің функциялары мен міндеттерін көрсете отырып, әртүрлі уақыт шегіндегі өтімділік тәуекелдерін бақылау және мониторингтеу процестері;

ерте ескерту индикаторлары;

әртүрлі уақыт шегіндегі өтімділік тәуекелін бақылау, мониторингтеу және жеңілдету құралдары;

өтімділіктің бір күн ішіндегі тәуекелін басқару рәсімдері;

өтімділік тәуекелі бойынша белгіленген лимиттерді көрсете отырып қабылданатын тәуекелдердің көлемі.

15. «Қорландыру стратегиясы және күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспары» бөлімі мынадай бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) қорландыру стратегиясы.

Қорландыру стратегиясы туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

өнімдер, құралдар, нарықтар бөлінісінде қорландыру көздерінің түрлері;
қорландыруды тарту мүмкіндігіне әсер ететін негізгі факторлар;
қорландырудың балама көздері;
қорландыруды тарту бойынша өз мүмкіндіктерін, оның ішінде:
тартылған қаражатты сандық шолуды;
негізгі нарықтар мен пайдаланылатын өнімдерді;
міндеттемені өтеу мерзімдерін көрсете отырып, жоспарланған ақша қаражаттарының қайтуын шолуды көрсете отырып бағалау;

2) күтпеген жағдайлар кезінде қаржыландыру жоспары.

Күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспары туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

күтпеген жағдайлар кезінде қаржыландыру көздері;
күтпеген жағдайларда қаржыландыру көздерінің әрқайсысынан қосымша қаражат тарту үшін қажетті уақыт;
жауапты тұлғаларды көрсете отырып, күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспарын әзірлеу тәртібі;
күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспарын іске асыру бойынша жауапты тұлғалардың іс-қимыл алгоритмі;
күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспарының тестілеу нәтижелері және жаңарту бойынша мәліметтер.

16. «Өтімділік буферін басқару және кепілмен қамтамасыз ету» бөлімі мынадай кіші бөлімдерді қамтиды, олармен шектелмейді:

1) өтімділік буфері.

Банк өтімділікке, оның ішінде стресс жағдайында қажеттіліктерді орындау үшін жеткілікті деп саналатын жоғары өтімді активтердің қажетті көлемінің сандық көрінісін, сондай-ақ қолданыстағы өтімділік буферінің сандық көрінісін сипаттайды.

Өтімділік буфері туралы ақпарат мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

өтімділіктің қажетті қорын есептеу әдіснамасы және жол берулері;
банктің сапасы жоғары өтімді активтерге қатысты қолданатын анықтамасы және олардың құрамы;
активтердің өтімді құнын айқындау өлшемшарты;
өтімділік буфері шеңберіндегі шоғырлану тәуекелін басқарудың сипаттамасы;
өтімділік қорының белгіленген тәуекел дәрежесімен салыстырмалылығын сипаттамасы;

2) кепілмен қамтамасыз етуді басқару.

Кепілмен қамтамасыз етуді басқару туралы ақпарат мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

ауыртпалық салынған және ауыртпалық салынбаған активтер арасында бөлу арқылы кепілмен қамтамасыз етуді басқаруға қатысты әдіснамаға шолу, сондай-ақ қолжетімді кепілдік мөлшеріне сандық шолу;

өтімділіктің ықтимал проблемалары (мысалы, нарықтық және (немесе) қаржылық жағдайдың өзгеруі, кредиттік рейтингтің өзгеруі) нәтижесінде туындайтын кез келген қосымша талаптарды ескеретін кепілмен қамтамасыз ету талаптары мен шекті мәндердің (бар болса) мониторингіне шолу.

17. «Стресс-тестілеу» бөлімінде мынадай кіші бөлімдер қамтылады, олармен шектелмейді:

1) стресс-тестілеу сценарийлері.

Стресс-тестілеу сценарийлері туралы ақпарат мыналарды қамтиды, олармен шектелмейді:

стресс-тестілеу тәсілдері мен сценарийлерінің сипаттамасы, олардың кезеңділігі, әдіснамасы және қолданылатын жол берулері;

стресс-тестілеу жүргізу үшін қарастырылып отырған сценарийді таңдау себебін негіздеу;

стресс-тестілеу шеңберінде ескерілетін негізгі қаржылық және экономикалық факторлардың тізімі;

2) сандық және сапалық талдау.

Сандық және сапалық талдау туралы ақпарат мынадай сипаттаманы қамтиды, олармен шектелмейді:

өтімділік және қорландыру көрсеткіштеріне стресс-тестілеу нәтижелерінің әсерінің сандық көрінісі (әрбір тәуекел-метрикаға әсерін көрсете отырып);

стресс-тестілеу нәтижелерін стратегиялық, бюджеттік жоспарлау процесіне және ішкі лимиттерді белгілеу процесіне интеграциялау;

стресс-тестілеу нәтижелерін бағалауға интеграциялау және күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспарын жоспарлау, оның ішінде күтпеген жағдайларда қаржыландыру жоспарындағы кемшіліктерді түзету мақсатында.

Стресс-тестілеу нәтижелері туралы мәліметтер Құрылымға қосымшаның 10-кестесіне сәйкес толтырылады.

18. «Өзін-өзі бағалау» бөлімінде мынадай кіші бөлімдер қамтылады, олармен шектелмейді:

1) жоспарланған іс-шаралар.

Банк жүргізілген өзін-өзі бағалау нәтижелері бойынша есепті жылға жоспарланған іс-шараларды және қабылданған шаралардың тиісті нәтижелерін сипаттайды;

2) жалпы бағалау.

Банк өтімділікті басқару саясаты, процесті ұйымдастыру, рәсімдер, жүйелер және бақылау әрекеттері, өтімділік деңгейі және қорландырудың қолжетімділігі бөлігінде процестің әлсіз жақтарын анықтау үшін ұйымдастыру процестеріне бағалау жүргізеді;

3) жақсартуды қажет ететін салаларды анықтау.

Банк жақсартуды қажет ететін салаларды сипаттайды, сондай-ақ аяқталған

немесе жүзеге асырылудағы түзету әрекеттерін қоса алғанда, алдыңғы бағалау нәтижелерін сипаттайды;

4) түзету әрекеттері.

Банк өзін-өзі бағалау барысында анықталған салаларды жақсарту бойынша жоспарланған әрекеттерді сипаттайды.

Капитал жеткіліктілігін бағалаудың
ішкі процесін және өтімділік
жеткіліктілігін бағалаудың
ішкі процесін сақтау
бойынша есеп құрылымына
қосымша

1-кесте

**КЖБП және ӨЖБП шеңберінде қалыптастырылатын ішкі
басқарушылық есептілік туралы мәліметтер**

№	Есептің атауы	Есепті бекітетін банктің уәкілетті алқалық органы	Есепті кезең ішінде бекіту кезеңділігі және (немесе) күні	Жауапты бөлімше
1	2	3	4	5

Ескертпе:

КЖБП және ӨЖБП процесінің шеңберінде қалыптастырылатын барлық есептілік стресс-тестілеу нәтижелері туралы есепті, кредиттік тәуекел туралы есепті, нарықтық тәуекел туралы есепті, операциялық тәуекел туралы есепті, уақыт деңгейлері бойынша өтімділік позицияларының есебін, өтімді активтер қорының деңгейіне әсер ететін факторлар туралы есепті, қорландыруды шоғырландыру тәуекелі туралы есепті, өзге айтарлықтай тәуекел туралы есепті қамтиды, олармен шектелмейді.

2-кесте

Тәуекел-дәрежесінің деңгейлері бойынша лимиттер туралы мәліметтер

№	Тәуекел ел	Белгіленген лимит түрі	Белгіленген лимит мәні (мың теңгемен және	Есепті күнге жол берілетін деңгей
---	------------	------------------------	---	-----------------------------------

	түрлері		(немесе) пайызбен)		ретінде анықталған белгіленген деңгей (мың теңгемен және (немесе) пайызбен)
			алдыңғы есепті күнге	есепті күнге	
1	2	3	4	5	6
1.	Кредиттік тәуекел				
1.1					
1.2					
2	Нарықтық тәуекел				
2.1					
2.2					
3	Операциялық тәуекел				
3.1					
3.2					
4	Өтімділік тәуекелі				
4.1					
4.2					
5	Өзге де жүйелік маңызы бар тәуекел (бар болса көрсету)				
5.1					
5.2					

кестенің жалғасы:

[illegible]

Ескертпе:

4 және 5-бағандарда банк белгілеген лимиттердің әрқайсысы бойынша сандық немесе пайыздық мән көрсетіледі;

6-бағанда банк белгілеген лимиттердің әрқайсысы бойынша жол берілетін ретінде анықталатын деңгей көрсетіледі;

7-бағанда белгіленген лимиттердің әрқайсысы бойынша есепті кезеңде оның бұзылған жағдайларының саны көрсетіледі;

8-бағанда есепті кезеңде лимиттердің бұзылған күндерінің жалпы ұзақтығы көрсетіледі;

9-бағанда белгіленген жол берілетін ретінде анықталған белгіленген деңгейлердің әрқайсысы бойынша есепті кезеңде оған қол жеткізу жағдайларының саны көрсетіледі;

10-бағанда есепті кезеңде жол берілетін ретінде анықталған белгіленген деңгейлерге қол жеткізу күндерінің жалпы ұзақтығы көрсетіледі;

11-бағанда есепті кезеңде жол берілетін ретінде анықталған лимиттер мен деңгейлердің сақталмау себептері көрсетіледі.

егер жол берілетін ретінде анықталған деңгей белгіленбеген жағдайда, 6, 9 және 10-бағандар толтырылмайды.

3-кесте

КЖБП процестері туралы мәліметтер

№	КЖБП процесінің кезеңі	Сипаттамасы	Жауапты бөлімше	Процесті регламенттейтін ішкі құжат
1	2	3	4	5
1.	Айтарлықтай тәуекелдерді анықтау			
2.	Айтарлықтай тәуекелдерді бағалау			
3.	Ішкі (экономикалық)/реттеуші			

	капиталды есептеу			
4.	Стресс-тестілеу жүргізу			
5.	Ішкі (экономикалық) және реттеуші капиталдың жеткіліктілігін жоспарлау және бағалау			
6.	КЖБП нәтижелерін тәуекел дәрежесінің стратегиясына интеграциялау			
7.	КЖБП бойынша өзіндік бағалау			

Ескертпе:

3-бағанда КЖБП әрбір кезеңі үшін банк пайдаланатын әдістеменің сипаттамасы көрсетіледі;

4-бағанда тиісті кезеңді жүзеге асыратын жауапты бөлімше көрсетіледі;

5-бағанда КЖБП-нің тиісті процесін регламенттейтін ішкі құжат көрсетіледі.

4-кесте

Банк тәуекелдерінің құрылымы туралы мәліметтер

№	Тәуекел түрлері және кіші түрлері	Айтарлықтай тәуекелдерді анықтау мен бағалаудың әдіснамасы және (немесе) модельдері
1	2	3
1	Кредиттік тәуекел	
1.1		
...		
2	Нарық тәуекелі	
2.1		
...		
3	Операциялық тәуекел	
3.1		
...		
4	Басқа айтарлықтай тәуекелдер (бар болса көрсету):	
4.1		
...		

Ескертпе:

2-бағанда тәуекелдердің түрлері мен кіші түрлері (бар болса) көрсетіледі;
3-бағанда айтарлықтай тәуекелдерді анықтау мен бағалаудың пайдаланылатын әдіснамалары және (немесе) модельдері көрсетіледі.

5-кесте

Банктің банк қызметінің ағымдағы құны туралы мәліметтер

(МЫҢ ТЕҢГЕ)

Көрсеткіштер	Ағымдағы құнының сомасы (нақты)								
	1 айға дейін	1 айда н 3 айға дейін	3 айда н 6 айға дейін	6 айда н 1 жылға дейін	1 жылдан 2 жылға дейін	2 жылдан 3 жылға дейін	3 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан 10 жылға дейін	10 жылдан астам
1	2								
Кіріс әкелетін активтер									
...									
...									
Сыйақы төлеуге байланысты міндеттемелер									
...									
...									
Баланстан тыс позиция									
EVE = Кіріс әкелетін активтер - Сыйақы төлеуге байланысты міндеттеме									

лер - Баланстан тыс позиция	
---	--

кестенің жалғасы:

Ағымдағы құнның сомасы (нақты)	Ұлттық валютадағы құнының сомасы (болжам)		Шетел валютасындағы құнының сомасы (болжам)	
	+____ базистік тармақ	-____ базистік тармақ	+____ базистік тармақ	-____ базистік тармақ
3	4	5	6	7

Ескертпе:

2-бағанда пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне сезімтал активтер мен міндеттемелер банктің ішкі әдіснамасына сәйкес уақытша себеттердің саны бойынша үлестіріледі;

4 және 5-бағандарда ұлттық валютада белгіленген активтер мен міндеттемелер бойынша банк анықтаған базистік тармақтарда пайыздық мөлшерлеменің қисық кірістілігінің барлық диапазонында қатар өзгерістер болған жағдайда банктердің активтері мен міндеттемелерінің экономикалық құнының өзгерісі көрсетіледі;

6 және 7-бағандарда шетел валютасында белгіленген активтер мен міндеттемелер бойынша банк анықтаған базистік тармақтарда пайыздық мөлшерлеменің қисық кірістілігінің барлық диапазонында қатар өзгерістер болған жағдайда банктердің активтері мен міндеттемелерінің экономикалық құнының өзгерісі көрсетіледі.

6-кесте

Таза пайыздық кіріс туралы мәліметтер

(мың теңге)

Көрсеткіштер	Ағымдағы құнның сомасы	Ұлттық валютадағы құнының сомасы	Шетел валютасындағы
--------------	---------------------------	-------------------------------------	------------------------

	(нақты)		(болжам)		құнының сомасы (болжам)	
	ұлттық валюта	шетел валютасы	+____ базистік тармақ	-____ базистік тармақ	+____ базистік тармақ	-____ базистік тармақ
1	2	3	4	5	6	7
Пайыздық кірістер						
...						
...						
Пайыздық шығыстар						
...						
...						
Таза пайыздық кіріс (шығыстар)						

Ескертпе:

4 және 5-бағандарда ұлттық валютада белгіленген талаптар мен міндеттемелер бойынша банк анықтаған базистік тармақтарда пайыздық мөлшерлеменің қисық кірістілігінің қатар өзгерісі болған жағдайда пайыздық кірістер мен пайыздық шығыстардың өзгерісі көрсетіледі;

6 және 7-бағандарда шетел валютасында белгіленген талаптар мен міндеттемелер бойынша банк анықтаған базистік тармақтарда пайыздық мөлшерлеменің қисық кірістілігінің қатар өзгерісі болған жағдайда пайыздық кірістер мен пайыздық шығыстардың өзгерісі көрсетіледі.

7-кесте

**Ішкі (экономикалық) және реттеуші меншікті капиталды бағалау туралы
мәліметтер**

№	Тәуекелдердің түрлері	Реттеуші меншікті капитал			Ішкі (экономикалық) капитал		
		Нақты (t)	Болжам (t+1)	Стрессті ескере отырып болжам	Нақты (t)	Болжам (t+1)	Стрессті ескере отырып болжам
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Реттеуші капиталдың талаптарға						

	сәйкес келетін жалпы сомасы/қажетті ішкі (экономикалық) капиталдың жалпы сомасы						
2.	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып сараланған активтер						
3.	Нарықтық тәуекел ескеріле отырып сараланған активтер						
4.	Операциялық тәуекел						
5.	Тәуекел ескеріле отырып сараланған активтердің жиынтығы						
6.	Кредиттік тәуекел ескеріле отырып капиталға қойылатын талаптар						
7.	Нарықтық тәуекел ескеріле отырып капиталға қойылатын талаптар						
8.	Операциялық тәуекел ескеріле отырып капиталға қойылатын талаптар						

9.	Сандық бағалауға жататын басқа да айтарлықтай тәуекелдер (қайсысы екенін көрсету)						
9.1.							
9.2.							
10.	Айтарлықтай тәуекелдер ескеріле отырып капиталға қойылатын талаптар						

Ескертпе:

3 және 4-бағандарда тәуекелдің әрбір түрі бойынша капиталдың нақты және болжамды мәні, сондай-ақ стресс-тестілеу ескеріле отырып болжамды мәні көрсетіледі.

Егер қолданылмаса, қысқартылған Қ -» қолданылмайды» пайдаланылады.

8-кесте

Стресс-тестілеудің сценарийлері туралы мәліметтер

№	Стресс-тестілеудің сценарийлері	Сценарийдің өлшемдері	Уақыт деңгейі, кезеңділік	Тәуекел түрі
1	2	3	4	5

Ескертпе:

2-бағанда стресс-тестілеудің әрбір сценарийі бойынша атауы көрсетіледі;
3-бағанда әрбір сценарий үшін стресс-тестілеу өлшемінің мәні көрсетіледі;
4-бағанда стресс-тестілеудің әрбір өлшемі үшін уақыт деңгейі және өткізу кезеңділігі көрсетіледі;

5-бағанда стресс-тестілеудің әрбір өлшемі үшін ол әсер ететін тәуекелдердің түрлері көрсетіледі.

9-кесте

ӨЖБП процестері туралы мәліметтер

№	ӨЖБП процесінің кезеңі	Сипаттамасы	Жауапты	Процесті
---	------------------------	-------------	---------	----------

			бөлімше	регламенттейтін ішкі құжат
1	2	3	4	5
1.	Өтімділіктің айтарлықтай тәуекелдерін анықтау			
2.	Өтімділіктің айтарлықтай тәуекелдерін бағалау			
3.	Өтімділік тәуекелдерінің негізгі көрсеткіштерін есептеу (өтімділікті өтеу коэффициенті, нетто тұрақты қорландыру коэффициенті және басқасы)			
4.	Қысқа мерзімді өтімділікті талдау			
5.	Ұзақ мерзімді өтімділікті талдау			
6.	Қорландырудың орнықтылығын талдау			
7.	Өтімділіктің буферін және кепілмен қамтамасыз етуді басқаруды талдау			
8.	Жаңа өнімдерді бекіту барысында өтімділіктің тәуекелін талдау			
9.	Стресс-тестілеу жүргізу			
10.	Тәуекел дәрежесінің стратегиясымен келісушілік			
11.	ӨЖБІП бойынша өзіндік бағалау			

Ескертпе:

3-бағанда ӨЖБІП-нің әрбір кезеңі үшін банк пайдаланатын әдістеменің сипаттамасы көрсетіледі;

4-бағанда тиісті кезеңді жүзеге асыратын жауапты бөлімше көрсетіледі;

5-бағанда ӨЖБІП-нің тиісті процесін регламенттейтін ішкі құжат көрсетіледі.

10-кесте

Стресс-тестілеудің нәтижелері туралы мәліметтер

№	Көрсеткіш	Стресс-	Сценарийдің	Нақты
---	-----------	---------	-------------	-------

		тестілеу сценарийі	өлшемдері	(t)
1	2	3	4	5
1.	Өтімділікті өтеу коэффициенті			
2.	Нетто тұрақты қорландыру коэффициенті			
3.	Өтімділігі жоғары активтер			
4.	Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша міндеттемелер			
5.	Қысқа мерзімді қаржыландыру			
6.	Басқа көрсеткіш (бар болса көрсету)			

кестенің жалғасы:

Стресс ескеріле отырып (1-уақыт деңгейі)	Ескертпе
6	7

Ескертпе:

5-бағанда есепті кезең ішінде нақты мәні көрсетіледі;

6-бағанда уақыт деңгейін қолдану ескерілген мәні көрсетіледі;

7-бағанда кестеге ескертулер көрсетіледі.

Өтімділікті өтеу коэффициенті және нетто тұрақты қорландыру коэффициенті ислам банктерінен басқа барлық банктерге қолданылады.

Стресс-тестілеудің сценарийлері мен өлшемдері сыртқы операциялық ортаға, стратегияға, ұйымдық құрылымға, активтердің көлеміне, банк операцияларының сипатына және күрделілік деңгейіне сәйкес анықталады.